

ایران توشه

- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- دانلود **۱۰۶** به **۱۰۶**
- دانلود آزمون **۱۰۶** جزو **۱۰۶** و نجات
- دانلود فیلم و مقاله آنلاین
- کنکور و مشاوره

IranTooshe.Ir

@irantoooshe

IranTooshe

۱- تعداد کنایه در کدام بیت بیشتر از بقیه است؟

خاری به خود می‌بندی و ما را ز سر وا می‌کنی
و گـر تـیـسـرـم زـنـدـمـنـتـ پـلـدـیـرـم
رـیـشـ در دـسـتـ دـیـگـرـیـ دـارـد
کـهـ بـاـ دـشـمـنـانـتـ بـودـ هـمـ نـشـستـ

(۱) ای غنچه‌ی خندان چرا خون در دل ما می‌کنی

(۲) به تـیـغـمـ گـرـ کـشـدـ دـسـتـشـ نـگـیـرـم

(۳) هـرـ کـهـ دـلـ پـیـشـ دـلـبـرـیـ دـارـد

(۴) بشـوـیـ اـیـ خـرـدـمـنـدـ اـزـ آـنـ دـوـسـتـ دـسـتـ

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ سه کنایه وجود دارد «خون در دل کردن - خار به خود بستن - از سر وا کردن» بیت جواب از بخش استعاره‌ی مصـرـحـهـ. در گزینه‌ی دو، یک کنایه وجود دارد «دست گـرفـتنـ» بقیه‌ی جمله‌ها کنایه نیستند بلکه حقیقت‌اند. در گزینه‌ی ۳ دو کنایه وجود دارد «دل پـیـشـ کـسـیـ دـاشـتـنـ» - ریش در دست کسی داشتن». در گزینه‌ی ۴ یک کنایه وجود دارد «دست شـستـنـ». نکته درسی: در گزینه‌ی ۱ «غنچه‌ی خندان» استعاره‌ی مصـرـحـهـ زیرا اولاً جمله نیست ثانیاً مبنی بر تشبيه است یعنی «یار مانند غنچه‌ی خندان» است. در بیت فقط «مشبه‌به» تشبيه باقی‌مانده است.

شماره: ۱۹۱۴۵۰

۲- کدام آثار سبک هندی در خارج از ایران نوشته شده است؟

(۱) کتب داراشکوه - شرفنامه بدلیسی - عالم‌آرای صفوی ۲) هفت اقلیم - عیار دانش - عالم‌آرای صفوی

(۳) کتب داراشکوه - شرفنامه بدلیسی - بدایع الواقع ۴) هفت اقلیم - عیار دانش - بدایع الواقع گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۶۸۹۱۱

۳- کدام یک از آثار زیر درست معروف نشده است؟

(۱) لمعات: درسیر و سلوک عارفانه در قالب نظم

(۲) مرصاد العباد: در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی

(۳) تاریخ گزیده: در تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران

(۴) تذکره دولتشاه: در شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لمعات از نوشته‌های فخرالدین عراقی است که در این کتاب، سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نظر بیان کرده است.

شماره: ۹۴۰۹۱۵

۴- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

رندان تشنـهـلـبـ رـاـ آـبـیـ نـمـیـ دـهـدـ کـسـ / گـوـیـ وـلـیـ شـنـاسـانـ رـفـتـنـ اـزـ اـینـ وـلـیـتـ

(۱) مفعول فاعلن ۲) مفعول فاعلاتن ۳) مفععلن مفاععلن ۴) فعالات فاعلاتن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دـنـ	دـاـ	نـ	تـشـ	نـ	لـبـ	دـ	رـاـ	آـ	بـیـ	نـ	دـهـ	گـسـ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
گـوـ	بـیـ	وـ	لـیـ	شـ	نـ	سـاـلـهـ	رـفـ	تـنـ	دـ	زـیـلـاـ	وـ	لـاـ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فـاعـلـاتـنـ	فـاعـلـاتـنـ	مـفـعـولـ										

شماره: ۹۶۸۹۱۹

۵- کدام گزینه در بیت زیر «مشبّه به» است؟

- دیده سیر است مرا، جان دلیر است مرا / زهره شیر است مرا، زهره تابنده شدم
 ۱) دیده سیر ۲) جان دلیر ۳) زهره شیر ۴) زهره تابنده

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دیده سیر دارم، جان دلیر دارم، زهره شیر دارم، من مانند زهره تابنده شدم
 مشبّه مشبّه به

شماره: ۹۳۹۶۵۴

۶- در کدام گزینه هر دو نوع تشییه گسترده و فشرده دیده می‌شود؟

- ۱) گنج عشق خود نهادی در دل ویران ما / سایه‌ی دولت بر این کنج خراب انداختی
 ۲) ذخیره‌ای بنه از رنگ و بوی فصل بهار / که می‌رسند ز پی رهنان بهمن و دی
 ۳) گل از خلوت به باغ آورد مسند / بساط زهد همچون غنچه کن طی
 ۴) چراغ صاعقه‌ی آن سحاب روشن باد / که زد به خرمن ما آتش محبت او

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۳: «بساط زهد» تشییه فشرده و «همچون غنچه» تشییه گسترده
 بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «گنج عشق» تشییه فشرده‌ی اضافی

گزینه‌ی ۲: «رهنان بهمن و دی» تشییه فشرده‌ی اضافی

گزینه‌ی ۴: «آتش محبت» و «چراغ صاعقه» تشییه فشرده‌ی اضافی

شماره: ۱۰۰۶۰۸۴

۷- کدام گزینه برای کامل کردن جدول زیر مناسب است؟

نام کتاب	نام نویسنده	نوع نشر کتاب	موضوع و محتوا
لمعات		ساده	سیر و سلوک عارفانه
جامع التواریخ	رشیدالدین فضل الله	تاریخ ایران	

۱) فخرالدین عراقی - عالمانه و پخته
 ۲) عطار - عالمانه و پخته

۳) جلال الدین دوانی - مصنوع و دشوار
 ۴) دولتشاه - مصنوع و دشوار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۳۴۵۴۹

۸- در کدام بیت آرایه‌های «کنایه - تشییه - مراعات نظیر - استعاره - جانبخشی» وجود دارد؟

- ۱) دل از من برد و روی از من نهان کرد
 ۲) چرا چون لاله خونین دل نباشم
 ۳) که را گوییم، که با این درد جان سوز
 ۴) عدو با جان حافظ آن نکردد
- خدا را با که این بازی توان کرد؟
 که با ما نرگس او سر گران کرد؟
 طبیبیم قصد جان ناتوان کرد؟
 که تیر چشم آن ابروکمان کرد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چون لاله: تشییه / خونین دل بودن: کنایه / نرگس: استعاره / خونین دلی لاله: تشخیص / بین کلمات «لاله» و «نرگس» تناسب یا مراعات نظیر وجود دارد.

شماره: ۸۳۳۴۷۰

فرشتات به دو دست دعا نگه دارد
که بمنشاند پیش آموزگار
چرا از حق شرم زرد روی
چون رخت از آن توست، به یغما چه حاجت است؟

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. کنایات در دیگر گزینه‌ها به ترتیب عبارتند از: پای لغزیدن: خطأ و گناه کردن/ پیش آموزگار نشاندن: اشاره به نادانی کردن/ زرد روی بودن: خجالت زدگی و شرمندگی.

شماره: ۹۹۸۰

۹- در کدام گزینه کنایه به کار نرفته است؟

- (۱) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای
- (۲) یک‌ی سفر نسخه بازی کنند روزگار
- (۳) نرفتم به محرومی از هیچ کوی
- (۴) محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست

۱۰- این خوش‌هجایی مربوط به کدام گزینه است؟

«---الا---الا---الا---»

(۱) خود شکن آینه شکستن خطاست

(۳) هر که در این ره رود تیر جفا بر دل است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

هَر كَ دَ دِيلَ رَهَ وَ وَدَ لَسْتَ
- | - ع ع - | - ع - | - ع -

شماره: ۹۶۸۹۲۳

دل در سر زلف تو فرو رفته، چو شانه است
هم چو عرق بر عذار شاهد غضبان
در این غربت‌سرا خورشید تنها‌گرد را مانم
روا داری که من ببلل چو بوتیمار بنشینم

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در بیت اول با دو تشییه رو به رو هستیم:

۱- دل به آینه مانند شده است.

۲- دل به شانه تشییه گردیده است.

در بیت دوم یک تشییه به چشم می‌خورد که «تشییه مرگ» است.

در بیت سوم شاعر خود را به خورشید مانند کرده است.

در بیت چهارم سه تشییه به چشم می‌خورد:

۱- شاعر یار را به گل مانند کرده است.

۲- شاعر خود را به ببلل تشییه کرده است.

۳- شاعر خود را به بوتیمار تشییه کرده است.

شماره: ۲۹۷۲۰۱

۱۲- هر مصraig از بیت زیر شامل چند پایه‌ی آوازی است؟

ما ز یاران چشم یاری داشتیم / خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم

(۱) شش (۲) دو (۳) سه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ما زِ يَا دَلَلَ چَشْمِ يَا رَيِّ
پایه ۳ | پایه ۲ | پایه ۱

شماره: ۱۰۰۲۷۰۹

۱۳- این اثر، نمونه‌ی ارزشمندی از حماسه‌ی عرفانی است که قهرمانش، انسان پاکنها و خداجویی است که به نبرد با هوای نفس می‌پردازد:

- (۱) بوستان سعدی   (۲) تحفة الاحرار جامی   (۳) عشاق‌نامه‌ی عراقی   (۴) مشنوی مولوی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۹۷۴۲۷

۱۴- تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) امشب سبک‌تر می‌زنند این طبل بی‌هنگام را / یا وقت بیداری غلط بودست مرغ بام را
 (۲) بنازیم دستی که انگور چید / مریزاد پایی که درهم فشد
 (۳) بدله تا بگویم به آواز نیک / که جمشید کی بود و کاووس کی?
 (۴) که تا باشد به گیتی کوه و صحراء / رود جیحون و دجله سوی دریا

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۴: این گزینه دارای ۳ پایه‌ی آوایی در هر مصراع است.

ک	تا	با	شد	ب	گی	تی	کو	ه	صح	را
ر	وَد	جَى	حَوَ	ن	دَج	لِ	سَوِ	ي	دَر	يَا
ل	-	-	-	ل	-	-	ل	-	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ام شب س بُك تر می زَنَن دیلَك طب ل بی هن گا م را
 یا وقت بی دا ری غ لط بو دَس ت مرغ با م را

گزینه ۲: بِ نا زَى م دس تی ک ان گو ر چید

م ری زَا د پا بی ک در هم ف شرد

گزینه ۳: بِ دَه تا ب گو یم ب آ وا ز نیک

که جم شی د کی بو د کا وو س تی

گزینه‌ی ۱: (۴ پایه‌ی آوایی)

گزینه‌ی ۲: (۴ پایه‌ی آوایی)

گزینه‌ی ۳: (۴ پایه‌ی آوایی)

شماره: ۱۰۰۶۰۷۱

۱۵- پس از مرگ تیمور در کدام شهر، هنر و فرهنگ اسلامی رواج پیدا کرد؟

- (۱) مرو   (۲) هرات   (۳) بلخ

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد، او با علاقه‌های که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان حمایت نمود.

شماره: ۹۹۷۴۳۰

۱۶- در کدام گزینه آرایه تشخیص به کار نرفته است؟

- (۱) گل بخندید و باغ شد پدرام (: خرم و سرسیز)
 (۲) به صحراء شدم عشق باریده بود
 (۳) نفس باد صبا مشکفشان خواهد شد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عشق استعاره است؛ عشق(مشبه) به باران(مشبه به) مانند شده است و چون مشبه به (باران) حذف شده، استعاره است. در دیگر گزینه‌ها به ترتیب، باد صبا و شب «تشخیص»‌اند، زیرا «مشبه به» شان، انسان است که حذف گردیده است.

شماره: ۹۶۳۴۹۹

۱۷- در بیت زیر کدام آرایه‌ها دیده می‌شود؟

«شهری اندر طلب سوخته‌ی آتش شوق»

(۱) تشبیه - استعاره - کنایه (۲) استعاره - تشبیه

خلقی اندر هوست غرقه‌ی دریای غم‌اند» (سعده)

(۳) مجاز - تشبیه (۴) ایهام - تشبیه

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. ابتدا بدون نگاه کردن به گزینه‌ها ببینید چه آرایه‌هایی را می‌توانید در بیت پیدا کنید. انتظار ما از شما این است که حالا دیگر کاملاً «مجاز»، «تبشیه»، «استعاره»، «کنایه» و «ایهام» را بشناسیم. حال بیت را مرور می‌کنیم، «شهر» مجاز از «مردم» است و «آتش شوق» یک تشبیه بلیغ اضافی (اضافه‌ی تشبیه‌ی) است. همین‌طور «دریای غم» تشبیه است اما کدام واژه می‌تواند «استعاره» باشد؟ یا کدام ترکیب کنایی را در بیت می‌بینید؟ با توضیحات بالا بدون تردید شما گزینه‌ی سوم (مجاز و تشبیه) را انتخاب کرده‌اید و انتخاب شما صحیح است.

شماره: ۸۳۳۵۲۱

۱۸- در کدام گزینه آرایه تشبیه وجود دارد؟

(۱) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت

(۲) مهندس بسی جوید از رازشان / نداند که چون کردی آغازشان

(۳) زنی که گوهر تعلیم و تربیت نخرید / فروخت گوهر عمر عزیز را ارزان

(۴) بر طرف رود چون بوزد باد بر درخت / آید به گوش ناله نای و صفیر رود

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۳ گوهر تعلیم و تربیت و گوهر عمر تشبیه فشرده است.

شماره: ۹۳۹۶۵۱

۱۹- بیت زیر از کدام شاعر سبک عراقی است؟ در رثای چه واقعه‌ای سروده شده است؟

کس نیست که تا بر وطن خود گرید / بر حال تباہ مردم بد گرید

(۱) کمال الدین اسماعیل - پایان یافتن خلافت بنی عباس (۲) سلمان ساوجی - قتل عام مردم اصفهان توسط مغولان

(۳) سلمان ساوجی - پایان یافتن خلافت بنی عباس (۴) کمال الدین اسماعیل - قتل عام مردم اصفهان توسط مغولان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کمال الدین اسماعیل - مداخ جلال الدین خوارزمشاه - که خود در سال ۶۳۵ به دست مغولان در اصفهان کشته شد، این شعر را درباره‌ی قتل عام مردم اصفهان توسط مغولان سروده است.

شماره: ۹۹۷۴۲۹

۲۰- خوش‌هایی کدام مصراع نادرست است؟

(۱) از بر یار آمده‌ای مرحا: - ع - / - ع - / - ع -

(۲) تا که رسیدم بر تو از همه بیزار شدم: - ع - / - ع - / - ع - / - ع -

(۳) اگر مملکت را زبان باشدی: ع - / ع - / ع - / ع -

(۴) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی: ع - / ع - / ع - / ع -

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: مفتولن مفتولن فاعلن

گزینه ۲: چهار بار تکرار مفتولن (در هجای «تو» ضرورت شعری داریم).

گزینه ۴: چهار بار تکرار فعلاتن

در گزینه ۳ وزن، فعلون فعلون فعل است که هجای آخر فعلون کامل نوشته شده است.

آ	گ	ر	م	م	ل	ک	ت	ر	ا	ز	ب	ا	ش	د	ی
ل	ا	ر	م	م	ل	ک	ت	ر	ا	ز	ب	ا	ش	د	ی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

فعل

فعلون

فعلون

فعلون

شماره: ۹۴۸۰۷۶

۲۱- در کدام گزینه همهی آرایه‌های «مجاز - کنایه - تضاد و تشییه» وجود دارد؟

- کاو مرهم است اگر دگران نیش می‌زنند
بسیانی که سرو را ز لب جوی برکنند
با غریبان آشنایی می‌کند
از من مسکین جدایی می‌کند
- (۱) با دوست باش گر همه آفاق دشمن اند
(۲) یک بامداد اگر بخرا می به بوستان
(۳) می‌کند با خوبیش خود بیگانگی
(۴) کشتی عمرم شکسته است از غمش

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. آفاق (افق‌ها): مجاز از مردم آفاق، مردم جهان / نیش زدن: کنایه از «رنجاندن یا طعنه زدن» / تضاد میان «دوست» و «دشمن» برقرار است / شاعر یار خود را به «مرهم» تشییه کرده است (او همچون مرهم است)

شماره: ۳۱۹۷۷۸

۲۲- توضیح زیر مربوط به کدام نویسنده است؟

«از نشنویسان دوره‌ی سبک عراقی است. خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بود. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت.»

- (۱) نجم الدین رازی   (۲) عطامک جوینی   (۳) رشید الدین فضل الله   (۴) حمدالله مستوفی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وی اطلاعات فراوانی درباره‌ی تاریخ مغولان کسب کرد که منجر به تألیف کتاب تاریخ جهان گشایش شد.

شماره: ۱۰۰۲۶۹۶

۲۳- در کدام بیت مجاز با علاقه‌ی شباهت دیده می‌شود؟

- چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
وز این درخت همین میوه‌ی غم است برم
من درمیان جمع و دلم جای دیگر است
برآید که ما خاک باشیم و خشت
- (۱) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
(۲) سپید شد چو درخت شکوفه دار، سرم
(۳) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای
(۴) بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. منظور از مجاز با علاقه‌ی شباهت، همان استعاره‌ی مصراحه است که فقط در گزینه‌ی ۲ آمده است «درخت» در مصراج دوم استعاره‌ی مصراحه از «پیری یا زندگی» است، در سه بیت دیگر استعاره‌ی مصراحه وجود ندارد. در گزینه‌ی ۱ «سر» مجاز از «قصد» با علاقه‌ی محلیه است. در گزینه‌ی ۳ «دل» مجاز از «حوال» با علاقه‌ی محلیه است. در گزینه‌ی ۴ «تیر و دی ماه و اردیبهشت» مجاز از «فصل‌های سال» با علاقه‌ی جزئیه است. نکته درسی: در گزینه‌ی ۲ «مشبه» تشییه در مصراج اول نیز مجاز با علاقه‌ی کلیه است زیرا «سر» در معنی «موی سر» به کار رفته است. «میوه‌ی غم» نیز تشییه بلیغ اضافی است.

شماره: ۱۹۱۴۴۶

۲۴- کدام واژه‌ی مشبه‌به تشییه بیت زیر است؟

دلدار گفت لوح دل از نقش من بشوی / گفتم که تلخ از آب لب شکرفشان مگوی

- (۱) لوح   (۲) دل   (۳) لب   (۴) شکرفشان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لوح (مشبه‌به) (تشییه‌فسرده - ترکیب اضافی است).

دل به یک لوح تشییه شده است.

شماره: ۱۰۰۶۰۷۴

۲۵- کدام توضیحی در مورد شاعران سبک هندی نادرست است؟

- (۱) از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقیق، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
- (۲) بابا غانی

(۲) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعر زبان فارسی و در قصیده‌سرایی مشهور است. (صائب)

(۳) او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. (بیدل)

(۴) در سرودن شعر مذهبی معروف و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است. (محتمم)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. صائب معروف‌ترین شاعر سبک هندی و در غزل‌سرایی مشهور است و برخی از تکیت‌های غزل او شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.

شماره: ۹۵۷۶۵۷

۲۶- همه‌ی واژه‌ها در بیت زیر به جز واژه‌ی ..... به صورت «استعاره‌ی مصّحّه» به کار رفته‌اند.

بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد	سبل سایه‌بان دارد
۳) سبل	۲) بت
۴) گل	۱) عارض

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بت: استعاره از یار/ گل: استعاره از رخسار زیبای یار/ سبل: استعاره از زلف یار/ اما بهار عارض: اضافه تشبیه‌ی است (چهره‌ی یار به بهار مانند شده است). / بهار: مشبه‌به، عارض: مشبه

شماره: ۲۹۷۲۰۳

۲۷- در کدام گزینه اضافه استعاری دیده می‌شود؟

- (۱) کیست که ساغر محبت از دست تو نوش نکرده باشد.
- (۲) کدامین انسان، پیشانی عشق بر خاک ربویت تو نساییده.
- (۳) ای عشق عاشقان؛ آتش عشق را در خرمن وجودم بیفکن.
- (۴) سبزینه محبت را در برگ‌های به زردی گراییده وجودم بدوان.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: ساغر محبت → محبت مانند ساغر است (ساغر مجاز از شراب است) در نشاط‌آوری.

گزینه ۲: با توجه به معنی عبارت، عشق و ربویت به چیزی یا کسی مانند نشده‌اند، پس استعاره نیست. معنی: همه انسان‌ها با عشق در برابر ربویت تو پیشانی بر خاک نهاده‌اند.

گزینه ۳: آتش عشق و خرمن وجود اضافه تشبیه‌ی است.

گزینه ۴: سبزینه محبت اضافه تشبیه‌ی است / برگ‌های وجودم اضافه استواری ← وجود من مانند درختی است که برگ‌هایش زرد شده است.

شماره: ۹۶۳۵۱۱

۲۸- در کدام گزینه ادات تشییه نیامده است؟

- (۱) تو گفتی آسمان دریاست و بر رویش
- (۲) عطا از خلق چون جویی، گر او را مال ده گویی
- (۳) زدش بر زمین بربه کردار شیر
- (۴) چون شبنم او فتاده بدم پیش آفتاب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در ابیات ۱ و ۳ و ۴ به ترتیب ادات تشییه عبارتند از: «تو گفتی»، «به کردار»، «چون» اما در گزینه ۲ ادات تشییه نیامده است و در آن گزینه «چون» معنی مثل و مانند نمی‌دهد پس از ادات تشییه نیست.

شماره: ۱۵۳۷۵۶

-۲۹- کدام گزینه درست است؟

- ۱) خواجهی کرمانی مثنوی هایی به پیروی از مولوی سرود.
- ۲) دیوان شعر شاه نعمت الله ولی مضماین عرفانی دارد.
- ۳) «محاکمه اللغتین» را امیرعلی شیر نوایی به عربی نوشت.
- ۴) ترکیب بند عاشورایی کلیم کاشانی زبانزد است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

خواجهی کرمانی چند مثنوی به پیروی از نظمی سرود. محاکمه اللغتین را امیرعلی شیر نوایی به زبان ترکی نوشته و ترکیب بند عاشورایی محتشم کاشانی زبانزد است.

شماره : ۹۶۹۳۳۰

-۳۰- در بیت زیر کدام یک از آرایه های پر کاربرد سبک هندی دیده می شود؟

- عیب پاکان زود بر مردم هویدا می شود / موی اندر شیر خالص زود پیدا می شود
- ۱) حسن تعلیل
  - ۲) حس آمیزی
  - ۳) اسلوب معادله
  - ۴) تلمیح

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هرگاه شاعر در مصraigی ادعایی کند و برای اثبات آن ادعا در مصraig دیگر مثال بیاورد و از تمثیل بهره گیرد، از نظر آرایه های ادبی «اسلوب معادله» گفته می شود. در ضمن حسن تعلیل، حس آمیزی و تلمیح نیز از آرایه های پر کاربرد در سبک هندی است و هیچ کدام در این بیت دیده نمی شود.

شماره : ۹۶۹۳۳۲

-۳۱- کدام گزینه از عوامل ضعف و انحطاط فکری سبک عراقی است؟

- ۱) رواج ترکی نویسی
- ۲) فضیح و بليغ نبودن نثر اين دوره
- ۳) ضعف در ساخت های دستوری
- ۴) نبود صحت در مطالب كتب

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتاب خانه ها، از صحت و اتقان (استحکام) مطالب در کتاب ها کاسته شد و ضعف و انحطاط فکری این دوره را فرا گرفت.
گزینه های دیگر انحطاط ویژگی های زبانی را در سبک عراقی نشان می دهد.

شماره : ۹۳۹۶۴۰

-۳۲- جداسازی پایه های آوایی مصraig اول بیت زیر به چه صورت درست است؟

دل می رود ز دستم صاحب دلان خدا را / دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

	دل می رَ ود	دل می رَ ود	(۱)
	دل می رَ ود	دل می رَ ود	(۲)
دارا	دِل می رَ	دِل می رَ	(۳)
دارا	دِل می رَ ود زِ	دل می رَ ود زِ	(۴)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شماره : ۹۳۹۶۵۸

۳۳- کدام گزینه با خوشه‌های هجایی زیر مطابقت دارد؟
 «الله - الله - الله - الله»

- (۱) جهان پیر است و بی‌بنیاد از این فرهادکش فریاد / که کرد افسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم
- (۲) یار شدم یار شدم با غم تو یار شدم / تا که رسیدم بر تو از همه بیزار شدم
- (۳) به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل / و گر مراد نیابم به قدر وسع بکوشم
- (۴) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند / همه اسمند و تو جسمی همه جسمند و تو جانی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

نَ	ظَّ	رَا	وَرَ	دَ	مُّ	بُّرَ	دَمَ	كِ	وَ	جَوَ	دِيَ	بَ	تَ	مَا	نَدَ
هِ	مِ	إِسَ	مَنَ	دَ	تَ	جِسَ	مِيَ	هَ	مِ	جَسَ	مِيَ	دَ	تَ	جَانِيَ	
لَ	لَ	-	-	لَ	لَ	-	-	لَ	لَ	-	-	لَ	لَ	-	-
فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن			

در هجای سوم مصراع اول در خوانش شعر، همزه حذف می‌گردد. نظر آور ← نَ ظَّ رَا وَرَ
 بنابراین در جداسازی هجاهای شعر نیز باید حذف همزه صورت گیرد و این یکی از ضرورت‌های شعری محسوب
 می‌شود.

شماره: ۹۴۸۰۷۱

۳۴- در کدام گزینه به یکی از مفاخر هنر در دوره شاه عباس اشاره شده است؟

- (۱) بابا فغانی
- (۲) بهزاد
- (۳) صائب
- (۴) رضا عباسی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هنرها یی چون قالی‌بافی، سفال‌گری، شیشه‌سازی، نقاشی، تذهیب و خوش‌نویسی در دوران
 صفویه رشد فراوان داشت و بهزاد (در دوره شاه اسماعیل) و رضا عباسی (در دوره شاه عباس) از مفاخر هنرند.

شماره: ۹۵۷۶۵۰

۳۵- وزن واژه کدام بیت نادرست است؟

- (۱) هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش (فاعلاتن فعلاتن فعلن)
- (۲) گل خندان که نخندد چه کند / علم از مشک نبندد چه کند (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن)
- (۳) ای شکوه بی کران اندوه من / آسمان دریای جنگل کوه من (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن)
- (۴) به خطایی که نبودست به چیز / نکشم دست ز فرزند عزیز (فاعلاتن فعلاتن فعلن)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ۲: فعلاتن فعلاتن فعلن فعلن

غَ	لِ	خَنَ	دَانَ	كِ	نَ	خَنَ	دَدَ	كِ	نَ	خَنَ	دَدَ	كِ	نَ	خَنَ	دَدَ
عَ	لِ	مَزَ	مَشَ	كِ	نَ	بَنَ	دَدَ	كِ	نَ	بَنَ	دَدَ	كِ	نَ	بَنَ	دَدَ
-	لَ	لَ	-	-	لَ	لَ	-	-	لَ	لَ	-	-	لَ	لَ	-

شماره: ۹۴۰۹۳۲

۳۶- در بیت زیر کدام کلمه در معنای استعاری به کار رفته است؟

با کاروان حلّه بر قدم ز سیستان / با حلّه تنیده ز دل باقته ز جان

- (۱) کاروان
- (۲) حلّه در مصراع اول
- (۳) حلّه در مصراع دوم
- (۴) جان

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حلّه در مصراع دوم استعاره است. (شعر را در لطافت و نرمی به حلّه تشبیه کرده و مشبه
 (شعر) را حذف نموده، مشبه به (حلّه) را به جای آن آورده است). فرخی سیستانی برای امرار معاش از سیستان به
 ماوراء‌النهر راهی شد و این قصیده را در مدح امیر چغانیان که در خراسان حاکم بوده، سروده است. او همراه کاروانی
 که بار حلّه داشته از سیستان به سمت خراسان حرکت کرده است؛ لذا حلّه (باس) در مصراع اول در معنای استعاری
 نیامده است.

شماره: ۹۵۷۶۶۸

۳۷- در کدام یک از ابیات زیر، «آینه» در معنای استعاری به کار رفته است؟

- (۱) نظیر دوست ندیدم اگرچه از مه و مهر / نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست
- (۲) آینه‌ات دانی چرا غمّار نیست؟ / چون که زنگار از رخش ممتاز نیست
- (۳) آینه آن روز که گیری به دست / خود شکن آن روز مشو خودپرست
- (۴) روی تو مگر آینه لطف الهی است / حقا که چنین است و در این روی و ریا نیست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این بیت، آینه استعاره از دل است. مولوی در این بیت می‌گوید: می‌دانی چرا آینه دل تو جلوه یار را نشان نمی‌دهد، زیرا که زنگار گناه آن را فرا گرفته است و تو این زنگار گناه را از آن نزدودهای و پاک نکرده‌ای.

شماره : ۹۵۷۶۷۰

۳۸- شاهان صفوی در ترویج و نفوذ کدام زبان نقش بهسزایی داشتند؟

- (۱) فارسی
- (۲) ترکی
- (۳) هندی
- (۴) مغولی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لازم به یادآوری است که شاهان صفوی کم و بیش به زبان فارسی نیز کتاب نوشته و شعر سروده‌اند و به نوعی به زبان فارسی علاقه نشان داده‌اند.

شماره : ۹۵۷۶۵۱

۳۹- متن زیر به ترتیب به کدام سبک و قلمرو شعری اشاره دارد؟

«قالب مسلط در این دوره به ظاهر غزل است؛ اما غزلی که گاهی به ۴۰ بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن امری طبیعی است.»

- (۱) هندی - زبانی
- (۲) عراقی - ادبی
- (۳) عربی - زبانی
- (۴) هندی - ادبی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ نیز در این دوره رایج است.

شماره : ۹۶۹۳۲۴

۴۰- کدام گزینه جای خالی را به لحاظ آوازی به درستی کامل می‌کند؟

ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی / ..... به همان ره که توام راهنمایی

- (۱) نرویم جز
- (۲) که به توحید
- (۳) پادشاهان
- (۴) دل ما را

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

دل مار را $\leftarrow \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{ل}}} \overset{\text{ل}}{\underset{\text{ل}}{\text{ل}}} \overset{\text{ل}}{\underset{\text{ل}}{\text{ل}}} \overset{\text{ه}}{\underset{\text{ه}}{\text{ه}}} \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{ا}}}$

$\overset{\text{م}}{\text{م}} \overset{\text{ل}}{\text{ل}} \overset{\text{ک}}{\text{ک}} \overset{\text{ذ}}{\text{ذ}} \overset{\text{ک}}{\text{ک}} \overset{\text{ر}}{\text{ر}} \overset{\text{ت}}{\text{ت}} \overset{\text{ع}}{\text{ع}} \overset{\text{و}}{\text{و}} \overset{\text{ی}}{\text{ی}} \overset{\text{م}}{\text{م}} \overset{\text{ک}}{\text{ک}} \overset{\text{ت}}{\text{ت}} \overset{\text{پ}}{\text{پ}} \overset{\text{ک}}{\text{ک}} \overset{\text{ی}}{\text{ی}} \overset{\text{خ}}{\text{خ}} \overset{\text{د}}{\text{د}} \overset{\text{ب}}{\text{ب}} \overset{\text{ی}}{\text{ی}}$

با توجه به توضیحات فوق، ترکیب (دل ما را) پایه‌ی اول مصraع دوم را به درستی کامل می‌کند.

شماره : ۱۰۰۶۰۶۷

۴۱- خوشة هجایی زیر در کدام مصراج دیده می شود؟
«- ع - ع - ع - ع - ع»

- (۲) الفبای درد از لبم می تراود
(۴) پیوند روح کردن پیغام دوست دادی

(۱) آینه سکندر جام می است بنگر
(۳) گفت که این سیاه کچ گوش به من نمی کند
گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: مفعول فاعلان گزینه ۲: فعلون گزینه ۳: مفتعلن مفاعلن گزینه ۴: مفعول فاعلاتن
 گُفْتَ تَكِيَّاً سِيَّاً كَجَّوْشَ بَمِنْ نِمَىٰ كَنَدَ
 - لَالَّا لَالَّا لَالَّا لَالَّا

یادآوری: مصوت «ی» در کلماتی مانند «سیاه، نیاز، خیابان، غالیه و ...» کوتاه تلفظ می شود و در تقطیع مانند «ی» درنظر می گیریم. ← «سِیاه / نِیاز / خِیابان / غَالِی»

شماره: ۹۶۸۹۲۲

۴۲- در بیت زیر، کدام واژه دارای آرایه‌ی «استعاره‌ی مصربه» است؟

- «ز دریا نهنگی پدید آمده است
که جوشنش چرم پلنگ آمد است»
(۱) دریا (۲) جوش (۳) نهنگ (۴) پلنگ

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. نهنگ، استعاره‌ی مصربه است، زیرا پهلوان به نهنگ تشییه شده است و چون پهلوان (مشبه) حذف گردیده، استعاره‌ی مصربه است.

شماره: ۱۸۴۹۹۲

۴۳- قالب مسلط در سبک هندی به ظاهر ..... است که گاهی به ۴۰ بیت هم می‌رسد و تکرار ..... در آن امری طبیعی است.

- (۱) غزل - قافیه (۲) قصیده - ردیف (۳) مثنوی - مصraig (۴) قطعه - وزن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دلیل تعداد زیاد ایيات غزل در سبک هندی این است که شاعر این سبک در واقع تکبیت‌گو است، یعنی ایيات غزل او با یکدیگر ارتباط معنایی ندارند.

شماره: ۹۶۳۴۸۹

۴۴- همه‌ی ادبیات زیر به جز بیت گزینه‌ی ..... در وزن دوری سر و ده شده‌اند.

- (۱) شد گهر اندر گهر صفحه‌ی تیغ سحر
شد گره اندر گره حلقه‌ی درع سحاب
(۲) ای نور ما ای سور ما ای دولت منصور ما
جوشی بنه در شور ما تا می شود انگور ما
(۳) چندان که گفتم غم با طبیبان
درمان نکردن مسکین غریبان
(۴) آسايش دوگيتی تفسير اين دو حرف است
با دوستان مروت ، با دشمنان مدارا

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. وزن گزینه‌ی ۲ «مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن» تکراری است و نمی‌تواند وزن دوری باشد. وزن گزینه‌ی ۱ = مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن = دوری، وزن گزینه‌ی ۳ = فع لن فعلون فعل لن فعلون، وزن گزینه‌ی ۴ = مستفعلن فعلون مستفعلن فعلون = دوری. راه حل دیگر: اولین مطلب در شناخت وزن دوری، مکث وسط مصraig است. دومین موضوع تناوب ارکان ما را به شناخت وزن دوری هدایت می‌کند.

شماره: ۱۹۱۴۵۳

۴۵- موضوعات تاریخ جهان‌گشای جوینی در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تاریخ خوارزمشاهیان - تیموریان - سلجوقیان
(۲) تاریخ غزنویان - مغول - تیموریان
(۳) تاریخ سلجوقیان - غزنویان - اسماعیلیه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این کتاب در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او و تاریخ خوارزمشاهیان و فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح است. نثر کتاب مصنوع و دشوار است.

شماره: ۹۳۳۵۲۵

۴۶- درباره مجازهای بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

آن کس که به دینار و درم خیر نیندوخت / سر عاقبت اندر سر دینار و درم کرد

۱) دینار و درم (اول) مجاز از ثروت ۲) دینار و درم (دوم) مجاز از دارایی

۳) سر (اول) مجاز از اندیشه ۴) مجاز از قصد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر دو دینار و درم مجاز از ثروت و دارایی هستند.

سر اول در معنای حقیقی (عضوی از بدن) آمده است و سر دوم مجاز از قصد و اندیشه است.

شماره: ۹۴۸۰۶۵

۴۷- تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی و ارکان (پایه‌های آوایی) بیت زیر کدام است؟

ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی پیوند روح کردی پیغام دوست دادی

۱) $--U--U/-U/-UU-$ ۲) $U/-U/-U/-U$ ۳) $--U/---U/-U---$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اگر بیت را تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی نماییم می‌شود: مستفعلن فعلن فعلن / مستفعلن فعلن

شماره: ۶۳۰۵۲

۴۸- توضیح زیر مربوط به کدام کتاب است؟

«شاعر قرن هفتم، در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است».

۱) تحفة الاحرار ۲) عشاق‌نامه ۳) لمعات ۴) جمشید و خورشید

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مثنوی «عشاق‌نامه» سروده‌ی فخرالدین عراقی (قرن هفتم) است.

شماره: ۱۰۰۲۶۹۵

۴۹- خوشه‌های هجایی هر نیم‌صراع بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

هر شبنمی در این ره صد بحر آتشین است / دردا که این معما شرح و بیان ندارد

۱) $-U-U--U$ ۲) $--U-U-U-$ ۳) $-U-U-U-U-$ ۴) $--U-U-U-$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

هر شب آنست	در ده ره	دایمی	مفعول	فاعل‌ان	مفعول	فاعل‌ان	مفعول
- - آ -	- - و	- دیل	-	-	-	-	-
- دا -	- ب	- ایل	-	-	-	-	-
- - -	- خ	- م	-	-	-	-	-
فاعل‌ان	مفعول	فاعل‌ان	مفعول	فاعل‌ان	مفعول	فاعل‌ان	مفعول

شماره: ۹۶۸۹۲۱

۵۰- همه‌ی آثار کدام گزینه در یک قرن نگاشته شده است؟

۱) المعجم - نفحات الانفس - رساله‌ی دلگشا

۲) تاریخ برگزیده - بهارستان - اخلاق‌الاشراف

۳) تاریخ جهان‌گشا - بوستان - تحفة الاحرار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه‌ی آثار گزینه‌ی ۴، در قرن هفتم نگاشته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: به ترتیب قرن هفتم، نهم و هشتم

گزینه‌ی ۲: به ترتیب قرن هفتم، نهم و هشتم

گزینه‌ی ۳: به ترتیب قرن هفتم، هفتم و نهم

شماره: ۹۹۷۴۴۴

۵۱- با توجه به علامت، تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی و ارکان (پایه‌های آوایی) کدام بیت به شکل است؟
 « ل--- / ل--- / ل--- / ل--- »

زبان من فروپستی، زبان دانی مکن چندی
 بـی آنـکه هـیچ رـخنه در دـوستدارـی آـم
 کـه دـل اـز مـن بـیری با دـگری پـیونـدـی
 چـه خـیالـها گـذرـکـرد و گـذـرـنـکـرد خـوابـی

- ۱) نگارینا دلم بردى، فسون خوانى مکن چندين
- ۲) ديدى که از غم تو بر من چه خوارى آمد
- ۳) نـدـهـم مـنـ بهـ توـ دـلـ گـرـچـهـ بـتـ دـلـبـندـي
- ۴) سـرـ آـنـ نـدـارـدـ اـمـشـبـ کـهـ بـرـ آـيدـ آـفـتابـي

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی و ارکان (پایه‌های آوایی) بیت (۱) این‌گونه است:
 ل--- / ل--- / ل--- / ل---

			دینه	گـنـ	مـ	نـیـ	خـاـ	سوـمـ	فـ	دـیـ	بـرـ	لـمـ	دـ	نـاـ	رـیـ	گـاـ	نـ
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	
			دینه	گـنـ	مـ	نـیـ	خـاـ	باـنـ	زـ	تـیـ	بـسـ	روـ	فـ	نـ	بـاـ	زـ	
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	كـلاـ	U	

مفاعيلن   مفاعيلن   مفاعيلن   مفاعيلن

شماره: ۱۹۱۰۰۲

- ۵۲- در کدام گزینه همه‌ی ترکیب‌ها «اضافه‌ی تشییه‌ی» است؟
- ۱) اقیانوس اندیشه - نگاه و حشتناک غار - مشعل آسمانی - کاخ پوشالی ستم
  - ۲) شیر بیشه‌ی تحقیق - شدت لهب فراق - دشت معرفت - دریای عشق
  - ۳) اهریمن بیداد - پادشاه ستمگر زمان - مظهر خوی شیطانی - خواب غفلت
  - ۴) پای باطلان - گردن استکبار - آتش نخوت - خرم من اعمال

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تحقیق» به «بیشه»، «فراق» به «لهب»، «معرفت» به «دشت» و «عشق» به «دریا» تشییه شده است، اما در گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی نخست: اقیانوس اندیشه - کاخ پوشالی ستم (اضافه‌ی تشییه‌ی)
 گزینه‌ی سوم: اهریمن بیداد - خواب غفلت (اضافه‌ی تشییه‌ی)
 گزینه‌ی چهارم: آتش نخوت - خرم من اعمال (اضافه‌ی تشییه‌ی)

شماره: ۳۱۹۸۳۴

- ۵۳- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر بیدل دهلوی است؟

- (۱) مضمون‌های ساده و خیال‌انگیز
- (۲) تخیل‌های روشن و واضح و به دور از ابهام
- (۳) کاربرد مضامین نو و تازه
- (۴) وجود استعاره‌های زیبا و آشکار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیدل دهلوی را به‌سبب سروden غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمدۀ شعر بیدل، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین و سرشار از ابهام شاعرانه است.

شماره: ۹۴۸۰۵۷

- ۵۴- نام کدام شاعر بیت زیر را کامل می‌کند؟ این شعر سروده‌ی کیست؟

- آفرین بر نفس دلکش و لطف سخن‌ش
 شعر ..... همه بیت‌الغزل معرفت است
 (۱) حافظ - حافظ   (۲) حافظ - خواجه   (۳) خواجه - حافظ

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شعر حافظ به قول خود او «همه بیت‌الغزل معرفت» است.

شماره: ۹۹۷۴۳۱

۵۵- در کدام واژه مصراع زیر آرایه «جانبخشی» دیده می‌شود؟

«صبحگاهان، زندگی بار سفر برپست و رفت»

- (۱) صبحگاهان (۲) بار (۳) زندگی (۴) سفر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بار سفر برپستن و رفتن از ویژگی‌های انسانی است که به زندگی نسبت داده‌ایم.
شماره: ۹۶۳۴۹۸

۵۶- در کدام گزینه آرایه‌ی تشخیص به کار نرفته است؟

- ۱) اگر عشق او فتد در سینه‌ی سنگ
به معشوقی زند در گوهر چنگ
فرو خواندم به گوشش نکته‌ای چند
که بی او گل نخندید، ابر نگریست
خرد را دیده خواب آلود کردم
۲) ز شیرین کاری شیرین دلبند
۳) ز سوز عشق در جهان چیست
۴) ز عشق آفاق را پر دود کردم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه (۱) سینه‌ی سنگ اضافه‌ی استعاری و سنگ تشخیص است در گزینه (۳) گل و ابر نیز تشخیص است و در گزینه (۴) مصراع دوم دیده خرد اضافه‌ی استعاری و خرد تشخیص می‌باشد.

شماره: ۷۰۱۹۱

۵۷- تشبیه در کدام بیت از دیگر ابیات رساتر و زیباتر و مؤثرتر است؟

- ۱) بت خود را بشکن خوار و ذلیل
نامور شو به فتوت چو خلیل
روز و شب این طفل به نشو و نماست
تا چو خورشید تنید به هر بام و درت
هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
۲) دانه چو طفلی است در آغوش خاک
۳) دوست دارم که پوشی رخ همچون قمرت
۴) سلسله‌ی موی دوست، حلقه‌ی دام بلاست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زیرا در این بیت دو تشبیه بليغ اضافی و يك تشبیه بليغ اسنادی وجود دارد و تشبیه بليغ از دیگر تشبیهات رساتر و موثرتر است.

شماره: ۱۵۳۷۸۴

۵۸- کدام قالب شعر در سبک عراقی رواج می‌یابد و جزء کدام‌یک از قلمروهای این سبک است؟

- (۱) غزل - ادبی (۲) مثنوی - زبانی (۳) غزل - زبانی (۴) مثنوی - فکری

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در شعر سبک عراقی کاربرد غزل بیشتر شد. همچنین غزل عاشقانه و عارفانه در این دوره رواج می‌یابد.

شماره: ۹۳۸۵۹۸

۵۹- در بیت زیر، کدام واژه به کمک رابطه شباهت به جای واژه دیگر به کار رفته است؟

- از من غمzده دل می‌طلبد، غمزه دوست / دوستان دلبر ما نرگس گویا دارد
(۱) غمزه (۲) دلبر (۳) نرگس (۴) دل

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به رابطه شباهت، منظور از نرگس، چشم معشوق است و به مجاز با چنین رابطه‌ای «استعاره» نیز می‌گویند.

اگر واژه‌ای در غیرمعنای حقیقی خود به کار رود و میان معنای حقیقی و غیرحقیقی رابطه شباهت وجود داشته باشد، به آن مجاز با رابطه شباهت می‌گویند.

شماره: ۹۴۸۰۶۰

۶۰- کدامیک از ایات زیر بر وزن « فعلاتن فعلاتن فعلن » سروده شده است؟

- (۱) اگر کاری کنی مزدی ستانی / چو بی کاری یقین بی مزد مانی
- (۲) هم قصه ناموده دانی / هم نامه نانوشه خوانی
- (۳) ای مایه خوبی و نیکنامی / روزم ندهد بی تو روشنایی
- (۴) من بیچاره گردن به کمند / چه کنم گر به رکابش نروم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

م	ن	بی	چا
ج	ک	نم	گر
ل	ل	-	-
فعلن	فعلاتن	فعلاتن	

شماره: ۹۴۸۰۷۳

۶۱- کدام گزینه دارای وزن دولختی است؟

- (۱) هر دم از این باغ بربی می‌رسد / تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد
- (۲) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو / شاید که به ما بخشی از روی کرم آن‌ها
- (۳) در سینه‌ام دوباره غمی جان گرفته است / امشب دلم به یاد شهیدان گرفته است
- (۴) ای همه هستی ز تو پیدا شده / خاک ضعیف از تو توانا شده

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱: مفتولن مفتولن مفعول مفاعیلن
 ۲: مفعول مفاعیلن مفتولن فاعلن
 ۳: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

شماره: ۹۶۹۳۴۵

۶۲- کدام شهر ایران در قرن هشتم در حکم مرکز ادبی بهشمار می‌رفت؟

- (۱) تبریز
- (۲) شیراز
- (۳) بخارا
- (۴) غزنه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در قرن هشتم قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی عرصه وسیعی یافت به‌طوری که از شبه قاره هند تا آسیای صغیر، بسیاری به این زبان سخن می‌گفتند و مناطقی از ایران، به‌ویژه شهر شیراز همچنان در حکم مرکز ادبی این عصر بهشمار می‌رفت.

شماره: ۹۳۳۵۱۱

۶۳- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی نثر در سبک هندی است؟

- (۱) گسترش دایره واژگانی - مأنوس نبودن با زبان قدیم - روی آوردن طبقات مختلف مردم به نثر
- (۲) آوردن جملات طولانی - کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد - فراوانی لغات ترکی و مغولی
- (۳) گسترش دایره واژگانی - آوردن جملات طولانی - مأنوس نبودن با زبان قدیم
- (۴) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد - روی آوردن طبقات مختلف مردم به نثر - فراوانی لغات ترکی و مغولی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از دیگر ویژگی‌های زبان نثر سبک هندی:

- (۱) درآمیختگی نظم و نثر
- (۲) کاربرد وجه وصفی
- (۳) جمع بستن با «ات»
- (۴) مطابقت صفت و موصوف
- (۵) تتابع اضافات

مانوس نبودن با زبان قدیم و گسترش دایره واژگان و روی آوردن طبقات مختلف مردم به شعر، از ویژگی‌های شعر در سبک هندی است.

شماره: ۹۶۹۳۳۱

۶۴- در بیت زیر چند تشبیه و استعاره به چشم می خورد؟

موی سفید را فلکم رایگان نداد / این رشته را به نقد جوانی خریده ام

(۱) یک تشبیه - دو استعاره (۲) دو تشبیه - یک استعاره (۳) یک تشبیه - یک استعاره (۴) دو تشبیه - دو استعاره

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نقد جوانی: تشبیه (جوانی به یک نقد و سکه طلا مانند شده است.)

فلک: تشخیص و استعاره

رشته: استعاره از موی سفید

شماره: ۹۶۳۵۰۵

۶۵- کدام یک از گزینه های زیر از ویژگی های ادبی سبک عراقی است؟

(۱) روی آوردن به معما پردازی و سرودن اشعار ذوقافیتین

(۲) رواج تصوف و بی اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر

(۳) کاربرد تشبیهات ملموس و محسوس در شعر و رواج قالب قصیده

(۴) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن حتی در اشعار کوتاه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲: از ویژگی های فکری سبک عراقی است.

گزینه ۳: ویژگی ادبی سبک خراسانی است.

گزینه ۴: از ویژگی های زبانی سبک عراقی است.

شماره: ۹۴۰۹۱۰

۶۶- در کدام گزینه، آرایه ای «استعاره ای مصرحه» به کار رفته است؟

ورنه، هرگز گل و نسرين ندمد ز آهن و روی

(۱) روی خوبان طلبی، آینه را قابل ساز

همه می رای شمشیر و تیر آیدش

(۲) هنوز از دهن بسوی شیر آیدش

همه آفاق گلستان بیانی

(۳) گر به اقلیم عشق روی آری

گندم از گندم بروید جوز جو

(۴) از مكافات عمل غافل مشو

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «آینه» استعاره از دل است و در واقع این گونه بوده است: دل مانند آینه را قابل ساز

بنابراین چون «مشبه» حذف شده و «مشبه به» باقی مانده استعاره ای مصرحه است.

شماره: ۷۰۱۶۲

۶۷- علامت هجاهای مصراع اول بیت زیر کدام است؟

هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق / بر او نمرده به فتوای من نماز کنید

(۱) ۰-۰-۰-۰-۰-۰-۰-۰-

- (۲) ۰-۰-۰-۰-۰-۰-۰-۰-

- (۳) ۰-۰-۰-۰-۰-۰-۰-

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

عشق	ب	د	زن	ست	نی	ق	حل	رین	د	ک	سی	ه	ران	ک	ه
-	ل	ل	-	ل	-	ل	-	-	ل	ل	-	ل	-	ل	ل
نید	ک	ز	ما	ن	من	ی	وا	فت	ب	د	مُو	ن	دو	ب	ب

شماره: ۹۶۹۳۴۳

۶۸- در کدام گزینه تشبیه بیشتری به کار رفته است؟

- (۱) روحی بدین لطیفی در چاه تن افکند
- (۲) برق از شوق که می‌خندد بدین سان قاه قاه
- (۳) از ریزش سحاب‌ها در آب‌ها حباب‌ها
- (۴) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد

سری بدین عزیزی در قعر جان نهاده
ابراز هجر که می‌گرید بدین سان زار زار
چون جوی نقره آب‌ها روان ز آبشارها
تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۴: «تیر بلا - تیغ جفا - جان مانند سپر» تشبیه‌های موجود هستند.

شماره: ۲۹۷۲۱۷

۶۹- کدام اثر جامی در شرح و توضیح یکی از آثار فخرالدین عراقی است؟

- (۱) نفحات الانس
- (۲) اشعةاللمعات
- (۳) سلسلةالذهب
- (۴) تحفةالاحرار

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «المعات» از آثار فخرالدین عراقی است که جامی به شرح و توضیح آن با نام «اشعةاللمعات» پرداخته است.

شماره: ۱۹۳۸۸۳

۷۰- کدام کتاب، تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای عباسی و تاریخ ایران را دربرمی‌گیرد، این اثر مربوط به کدام قرن است؟

- (۱) مرصادالعباد - قرن هفتم
- (۲) تاریخ گزیده - قرن هشتم

۱) جامع التواریخ - قرن هفتم

۳) تاریخ جهان‌گشا - قرن هشتم

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۱: نشری عالمانه و پخته دارد و قرن هفتم است.

گزینه‌ی ۲: در بیان سلوک یعنی است و قرن هفتم نگاشته شده است.

گزینه‌ی ۳: تاریخ مغول، خوارزمشاهیان و اسماعیلیه، قرن هفتم نوشته شده است.

شماره: ۱۰۰۲۶۹۳

۷۱- موضوع کدام اثر نادرست است؟

- (۱) مرصاد العباد: در بیان سلوک دین و تربیت نفس
- (۲) لمعات: سیر و سلوک عارفانه
- (۳) عین الحیات: عرفان و تصوف
- (۴) جامع عباسی: در بیان حقایق عرفانی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. کتاب جامع عباسی از شیخ بهایی در مورد فقه است.

شماره: ۹۶۹۳۲۸

دَلْ مَىْ رَوْد	صَاحِبِ الدَّان	زَدَسْ تَم	خَدَان
زَكُوْيِ يَار	نَسِيْمَ بَا	مَىْ آيَد	دِنْ روْزَى
عَنْ كَبِحَتِي	رَأْبِحَتِي	دَامَ دَاد	عَنْ كَبِحَتِي
يَارَمَ رَا	غَارَمَ رَا	عَشْقِجَرَمَ رَا	خَارَمَ رَا

۷۲- پایه‌های آوایی کدام مصراج نادرست است؟

- (۱) دل می‌رود ز دستم صاحبدلان خدا را:
- (۲) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی:
- (۳) عنکبوتی را به حکمت دام داد:
- (۴) یار مرا غار مرا عشق جگرخوار مرا:

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

پایه‌آوایی شماره یک در گزینه‌ی ۲ باید این گونه نوشته شود: ز کوی یا

شماره: ۹۳۴۵۶۰

۷۳- ابن یمین در کدام قالب شعری به شهرت رسیده است؟

- (۱) غزل
- (۲) قصیده
- (۳) قطعه
- (۴) مثنوی

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۹۳۵۳۳

۷۴- وزن کدام بیت با سه بیت دیگر متفاوت است؟

میان خطر جای بودن ندید
که گندم ستانی به وقت درو
چرا از در حق شوم زرد روی
برلبانش ترانه‌ی توحید

- (۱) چو نامردم آواز مردم شنید
- (۲) نپندرام ای در خزان کشته جو
- (۳) نرفتم به محرومی از هیچ روی
- (۴) در نگاهش شکفته روح سحر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه‌ی ایات بر وزن «فعولن، فعلن، فعلن، فعل» (متقارب مثمن محدود) می‌باشند به جز بیت (۴) که «فعالتن مفاعلن فعلن» (خفیف مسدس مثبتون محدود) است.

شماره: ۷۰۲۰۳

۷۵- در بیت زیر کدام واژه دارای آرایه‌ی «استعاره مصّحه» است؟

نهنگ یم قدرت حق علی
۴) وصی ۳) نهنگ ۲) یم

شجاع غضنفر وصی نبی
۱) غضنفر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شجاع غضنفر: «شیر شجاع» که استعاره از علی (ع) است، یعنی علی (ع) که به سان شیر شجاع بود بنابراین چون مشبه، علی (ع) است که حذف گردیده «استعاره‌ی مصّحه» می‌باشد.

شماره: ۱۵۳۶۵۲

۷۶- در تشییه بليغ بيت زير کدام واژه «مشبه‌به» است؟

روا داري که من بلبل، چو بوتيمار بنشيئنم
۴) بوتيمار ۳) بلبل

تو هم چون گل زخندیدن لبت با هم نمی‌آيد
۱) گل ۲) لب

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت موردنظر «من بلبل» تشییه بليغ است که «بلبل» مشبه‌به آن است. در بیت، دو تشییه دیگر وجود دارد که هیچ کدام بليغ نیستند.

شماره: ۶۳۱۰۸

۷۷- در کدام بیت، تشییه اضافی آمده است؟

بنفسشه‌ی جوکنارانم تویی یار
مرا بین که از پای تا سر بسوخت
در مررت خود که داند کیستی؟
نه بهرام پیدانه کیوان نه تیر

- (۱) آلاله‌ی کوهسارانم تویی یار
- (۲) تو را آتش عشق اگر پر سوخت
- (۳) در شجاعت شیر ربانیستی
- (۴) شبی چون شبے روی شسته به قیر

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «آتش عشق» تشییه اضافی است.

شماره: ۷۰۱۶۱

۷۸- متن زیر توضیح کدام شاعر است؟

این فرمانروای ملک سخن نه تنها در ادبیات پنداشته سخن‌گوی ضمیرناخودآگاه ایرانی است که در سروden غزل‌های عاشقانه نیز سرآمد شاعران و نویسنده‌گان ایران است.

۴) حافظ ۳) خواجه ۲) سعدی ۱) مولوی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سعدی فرمانروای ملک سخن، سی و پنج سال گرد جهان گشت و تجربه اندوخت و از هر خرم‌نی خوش‌های چید و گلستان را به نثر مسجع و بوستان را در قالب مثنوی پدید آورد.

شماره: ۹۳۳۵۰۸

۷۹- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) سینه خواهم شرخه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتباق (سینه مجاز از انسان عاشق)

(۲) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم / وز این درخت همین میوه غم است برم (درخت مجاز از موی سر)

(۳) نشاط در دل و می در کف و طرب در جان / نگار سرخوش و ما بی خود و ندیم خراب (طرب مجاز از عشق)

(۴) گر تو سر ما بی سروسامان داری / مایم و سری در قدمت اندازیم (سر مجاز از مقصد)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. طرب در این بیت مجاز ندارد، اما می مجاز از پیمانه شراب است و کف نیز می تواند مجاز از مجموع کف دست و انگشتان باشد.

شماره: ۹۴۰۹۲۵

۸۰- مرز پایه های آوایی کدام بیت درست است؟

(۱) من امشب آمدستم وام بگذارم / حسابت را کنار جام بگذارم:

م نم شب آ	وام بگ ذارم	ح سابت را	ک نار	جام بگ ذارم	م دس تم
-----------	-------------	-----------	-------	-------------	---------

(۲) کبوتر بچهای با شوق پرواز / به جرئت کرد روزی بال و پر باز:

ک بو تر	بع ج ای	با شوق	پر وا ز	ب جرئت	کر د رو	زی بال	پر باز
---------	---------	--------	---------	--------	---------	--------	--------

(۳) دوش ای پسر می خورده ای چشمت گواهی می دهد / باری حریفی جو که او مستور دارد راز را:

دوشی پ سر می خُرد ای	چشمت گواهی	می دهد	باری ح ری	فی جو که او	مس تور دا رد	راز را
----------------------	------------	--------	-----------	-------------	--------------	--------

(۴) بگفتا چون به دست آری نشانش / که از ما بی نشان است آشیانش:

ب گف تا چون	ب دس تاری	ن شانش	ک از ما بی	ن شانش تا	ش یا نش
-------------	-----------	--------	------------	-----------	---------

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: م نم شب آ م دس تم وا م بگ ذارم
ح سابت را ک نار ر جا م بگ ذارم

گزینه ۲: ک بو تر بع ج ای با شوق پر وا ز
ب جرئت کرد رو زی بال ل پر باز

گزینه ۳: دوشی پ سر می خُرد ای چشمت گ واهی می دهد
با ری ح ری فی جو ک او مس تو ر دا رد را ز را

شماره: ۱۰۰۶۰۷۳

۸۱- در بیت زیر چند هجای کشیده، هجای بلند به شمار می آید؟

هر نفس آواز عشق، می رسد از چپ و راست / ما به فلک می رویم عزم تماشا که راست

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

راست	پ	ب	ج	س	د	می	عشق	ف	سا	هـ
-	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	-	ـ	-	-
راست	ک	ش	ما	ـ	ـ	ـ	ویم	ـ	ـ	ـ
-	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	-	ـ	ـ	ـ

هجای پایانی هر نیم مصراع در شعر دوری مانند هجاهای پایانی مصراع، اگر کوتاه یا کشیده باشد بلند به شمار می آید.

در بیت بالا هجاهای «عشق، راست، ویم، راست» کشیده هستند، اما بلند به حساب می آیند.

شماره: ۹۶۸۹۲۹

- ۸۲- توضیح زیر مربوط به کدام شاعر قرن هشتم است؟
 «وی در غزل توجه خاصی به فرمانروای ملک سخن داشته و قصایدی نیز در سبک عراقي سروده است.»
- (۱) سلمان ساوجی   (۲) این یمین
 (۳) خواجهی کرمانی   (۴) حافظ

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سلمان ساوجی در غزل توجه خاصی به سعدی (فرمانروای ملک سخن) و مولوی داشته و دارای قصایدی نیز در سبک عراقي است. همچنین مثنوی جمشید و خورشید او به شیوه‌ی داستان‌های نظامی سروده شده است.

شماره : ۹۹۷۴۳۲

- ۸۳- در بیت زیر «مشبه‌به‌ها» کدام است؟
- تو همچون گل ز خندیدن لبت با هم نمی‌آید / روا داری که من ببلل چو بوتیمار بنشینم
 (۱) گل - لب - بوتیما   (۲) تو - ببلل - بوتیمار   (۳) تو - لب - ببلل - بوتیمار
 (۴) گل - لب - بوتیما
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مشبه   مشبه به   مشبه   مشبه به   من   من   من   من
 تو مانند گل / من مثل ببلل / من مانند بوتیمار

شماره : ۹۳۸۶۰۵

- ۸۴- «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» وزن کدام مصراج است؟
- (۱) الهی سینه‌ای ده آتش افروز
 (۲) ای همه هستی ز تو پیدا شده
 (۳) شمع شو شمع که خود را سوزی
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. U - - - U / - - - U / - - - U

شماره : ۱۰۰۱۶۶

- ۸۵- در همه‌ی گزینه‌ها جز گزینه‌ی ..... آرایه‌ی «تشخیص» وجود دارد.
- (۱) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست   (۲) کس چو حافظ نگشود از رخ اندیشه نقاب
 (۳) ای غنچه‌ی خندان، چرا خون در دل ما می‌کنی
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی دو ترکیب «رخ اندیشه» اضافه‌ی استعاری است که هر اضافه‌ی استعاری از نظر آرایه‌های ادبی «استعاره‌ی مکنیه» است و ضمناً هرگاه در اضافه‌ی استعاری، مضاف یکی از حالات یا اعضای بدن انسان باشد مضاف‌الیه از نظر آرایه‌های ادبی «تشخیص» است. اما در گزینه‌های یک و چهار «نسیم سحر» و «بخار» مورد خطاب و ندا قرار گرفته‌اند و هر چیزی که مورد خطاب واقع شود، اگر انسان نباشد، استعاره‌ی مکنیه و تشخیص است اما در گزینه‌ی سه «غنچه‌ی خندان» استعاره از یار است و «استعاره‌ی مصراحه» است بنابراین چون غنچه‌ی خندان مستقیماً مورد خطاب و ندا قرار نگرفته است تشخیص نمی‌باشد.

شماره : ۹۹۹۸۱

- ۸۶- وزن واژه‌کدام مصراج درست است؟
- (۱) سحرگه ببلی آواز می‌کرد: فاعلاتن - فاعلاتن - فاعل
 (۲) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست: مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن
 (۳) سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی: فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلن
 (۴) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست: فعولن - فعولن - فعولن - فعل

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (فعولن)
 گزینه ۲: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (فعولن)
 گزینه ۴: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

شماره : ۹۳۸۶۲۱

۸۷- وزن بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

تو از هر در که بازآیی بدین خوبی و زیبایی / دری باشد که از رحمت به روی خلق بگشایی

(۱) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن

(۲) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن

(۳) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - فعلن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تُ	از	هَر	دَر	
دَ	رِي	بَا	شَد	
لَ	-	-	-	

بِ	دِين	خُو	بِي	
بِ	رُو	يِ	خُل	
لَ	-	-	-	

يُ	زِي			
قِ	بُك			
لَ	-			

در مصراج دوم به ضرورت شعری، هجای کوتاه را

بلند به حساب می‌آوریم.

شماره: ۹۴۰۹۲۷

۸۸- در کدام بیت از ابیات زیر، یک تشبیه بلیغ اضافی و دو تشییه اسنادی وجود دارد؟

چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم

(۱) چشممه‌ی خورشید تویی سایه‌گه بید منم

تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

(۲) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی

روا داری که من ببلبل چو بوتیمار بنشینم

(۳) به مژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم

خارام ولی به سایه‌ی گل آرمیده‌ام

(۴) اشکم ولی به پای عزیزان چکیده‌ام

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشبیه بلیغ اضافی ← چشممه خورشید

چشممه‌ی خورشید تویی

تبشیه بلیغ اسنادی

کدام گزینه از آثار منتشر عبید زاکانی نیست؟

(۱) صد پند

(۲) موش و گربه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

آثار عبید به نظم: موش و گربه و به نثر: رساله‌ی دلگشا، اخلاق‌الاشراف و صد پند می‌باشند.

شماره: ۱۸۴۹۹۱

۴) رساله‌ی دلگشا

۳) اخلاق‌الاشراف

شماره: ۹۹۷۴۴۷

۹۰- در سرودهٔ زیر کدام واژه‌ها به صورت استعاری به کار رفته‌اند؟

«بُخُز در لاكت ای حیوان که سرما / نهانی دستش اندر دست مرگ است / مبادا پوزه‌ات بیرون بماند / که بیرون برف و

باران و تگرگ است»

(۱) برف - باران - تگرگ (۲) حیوان - مرگ - سرما (۳) حیوان - تگرگ - برف (۴) باران - مرگ - برف

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هرگاه موجود بی‌جان یا جانداری غیر از انسان مورد ندا و خطاب قرار گیرد، یعنی از نظر

دستوری منادا باشد، از نظر آرایه‌های ادبی تشخیص است؛ مانند «حیوان» و اگر یکی از اعضای بدن انسان (دست، پا و

...) و یا حالات و ویژگی‌های انسان (خنده، گریه، غم و شادی و ...) به غیر انسان نسبت داده شود، «تشخیص» است

؛ مانند واژهٔ «دست» که به سرما و مرگ نسبت داده شده است و هر تشخیصی، آرایهٔ استعاره نیز است.

شماره: ۹۶۳۵۰۳

۹۱- «آوردن جملات طولانی» و «استفاده از آیات و احادیث» به ترتیب در کدام قلمرو نثر سیک هندی قابل بررسی است؟

(۱) ادبی - زبانی

(۲) ادبی - فکری

(۳) زبانی - ادبی

(۴) ادبی - فکری

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۶۸۹۱۴

۹۲- متن زیر به معرفی کدام کتاب پرداخته است؟

«این کتاب در بیان سلوک دین و تربیت انسانی نوشته شد. نثر آن گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازن است. علاوه بر این نویسنده در خلال موضوعات کتاب، احادیث، آیات و اشعاری از خود و شاعران دیگر نقل می‌کند.»

- ۱) تذكرة الاولیا ۲) تاریخ و صاف ۳) مرصاد العباد ۴) اخلاق الاشراف

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مرصاد العباد نوشته نجم‌الدین رازی، معروف به نجم دایه از منشیان و نویسنده‌گان توانا و از عارفان وارسته قرن هفتم است. مرصاد نثری شیوا، آراسته و دل‌انگیز دارد و در بین متون عارفانه از مرتبه‌ای بالا برخوردار است.

شماره: ۹۳۴۵۴۷

۹۳- در کدام گزینه هر چهار پایه‌ی تشبیه در هر دو مصraig آمده است؟

- ۱) گفتبا بسو چو خاک تحمل کن ای فقیه
یا هرچه خوانده ای همه در زیر خاک کن
شب چو چراغی به روز، کاسته و نیماتاب
مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم
شعله طفل نی سواری بیش نیست
۲) روز چو شمعی به شب، زود رو و سرفراز
چون شبنم او فتاده بدم پیش آفتاب
۳) برق با شو قم شراری بیش نیست
۴) سرفراز (وجه شب) هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در مصraig اول بیت دوم: روز (مشبه) و چو (ادات)، شمع (مشبه به)، زود رو و سرفراز (وجه شب) هستند.

در مصraig دوم بیت دوم: شب (مشبه)، چو (ادات)، چراغ (مشبه به)، کاسته و نیماتاب (وجه شب) هستند.

شماره: ۶۳۰۷۵

۹۴- با توجه به اختیارات شاعری، مصraig اول بیت زیر در کدام گزینه، درست تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی شده است؟

- که باشد مرا روزی از تو جدایی
۱) دل من همی داد گفتی گوایی
- U - U - U - - U - -
۲) - U - U - U - - U - -
- U U - - - U - - U
۳) - U - - - U U - -

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۰۰۱۶۸

۹۵- آثاری مانند مرصاد العباد و طبقات ناصری نماینده کدام نوع نثر در سبک عراقی‌اند؟

- ۱) ساده‌نویسی - پیچیده‌نویسی
۲) پیچیده‌نویسی - ساده‌نویسی
۳) ساده‌نویسی - پیچیده‌نویسی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نثر در این دوره بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد: یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصاد‌العباد و دیگر پیچیده‌نویسی با محتوای عمده‌تاً تاریخ حاکمان وقت که در آثاری همچون تاریخ و صاف و تاریخ جهان‌گشای جوینی دیده می‌شود.

شماره: ۹۹۷۴۴۵

۹۶- نویسنده کتاب پخته و عالمانه‌ی «جامع التواریخ» کیست؟

- ۱) نجم‌الدین راوندی
۲) خواجه رشید‌الدین فضل‌الله همدانی
۳) عطاملک جوینی
۴) میرزا مهدی‌خان استر آبادی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شماره: ۷۰۱۹۸

- ۹۷- کدام یک از واژه‌های زیر در معنای مجازی به کار رفته است؟
 برو ای گدای مسکین در خانهٔ علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
 ۴) نگین ۳) خانه ۲) در ۱) گدا

گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. شاعر در این بیت «نگین» گفته ولی منظورش انگشت است، بنابراین «نگین» در معنای مجازی به کار رفته است.

شماره: ۹۴۸۰۶۱

بیا کز چشم بیمارت هزاران درد برچینم
 نه چون قدد دل آرای تو باشد
 آخر ای ماه تو همدرد من مسکینی
 نجستم زندگانی را و گم کردم جوانی را
 ۳) الف- د ۴) ب- ج

- ۹۸- کدام ایيات در یک وزن سروده شده‌اند؟
 الف) به مژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم
 ب) اگر سروی به بالای تو باشد
 ج) امشب ای ماه به درد دل من تسکینی
 د) جوانی شمع ره کردم که جویم زندگانی را
 ۱) الف- ج ۲) ب- د

گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. اگر فقط مصراع اول هر دو بیت را تقطیع هجایی نماییم، می‌بینیم که در یک وزن سروده شده‌اند.

وزن = هرج مثمن سالم

وزن بیت «ب»: مفاعیلن مفاعیلن فعلون = هرج مسدس محدود
 وزن بیت «ج»: فاعلاتن فعلاتن فعلن = رمل محبون مثمن محدود

شماره: ۲۹۷۱۹۰

- ۹۹- ایيات زیر از قطعات اخلاقی کدام شاعر انتخاب گردیده است؟
 مرد آزاده در میان گروه / گر چه خوش خو و عاقل و داناست
 محترم آنگهی تواند بود / که از ایشان به مالش استغناست
 وان که محتاج خلق شد، خوار است / گر چه در علم، بوعلی سیناست
 ۱) ابن‌یمین ۲) عبید زاکانی ۳) عبدالرحمن جامی ۴) عطار

گزینهٔ ۱ پاسخ صحیح است. این‌یمین، شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود بر قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا تأکید کرده است.

شماره: ۹۳۳۵۱۵

- ۱۰۰- کدام شاعر به توصیه‌ی شاه تهماسب به سروden اشعار دینی روی آورد و مرثیه‌ی معروف به دوازده بند خود را سرود؟
 ۱) محتشم کاشانی ۲) کلیم کاشانی ۳) صباحی بیدگلی ۴) وصال شیرازی
 گزینهٔ ۱ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۹۳۵۸۹

- ۱۰۱- متن زیر به معرفی کدام قرن از سبک عراقی پرداخته است؟
 «در این قرن بنیه‌ی فرهنگی، ادبی و اجتماعی کشور، یکسره نابود شد، اما پس از مدتی هنر و ادبیات رونقی تازه گرفت و آثار ارزشمندی نیز نوشته شد. هر چند این رونق، بنیادی نبود و کتاب‌های تحقیقی دوره عمده‌ای سطحی و ادبیات دوره نیز تقليدی و فاقد نوآوری بود.»
 ۱) ششم ۲) هفتم ۳) هشتم ۴) نهم

گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. در قرن نهم، هنرمندان، قرآن و شاهنامه را به خط خوش نگاشته و آن را با تصاویری زیبا آراستند و آثاری ماندگار از هنر اسلامی عرضه کردند.

شماره: ۱۰۰۲۷۰۰

۱۰۲- در همهی گزینه‌ها به جز ..... آرایهی کنایه وجود دارد.

چون تیغ کشد مهرت گردون سپر اندازد	(۱) چون تیر زند چشمت سیاره هدف گردد
چو بیینی در میان دشمنان جنگ	(۲) بسو بسا دوستان آسوده بنشین
و گر تیرم زند منت پذیرم	(۳) به تیرم گر کشد دستش نگیرم
تن زن زمانکی و بیاسای و کم‌گری	(۴) ای ابر بهمنی نه به چشم من اندری

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ «سپر انداختن» کنایه از تسلیم شدن در گزینه‌ی ۳ «دست نگرفتن» کنایه از مانع نشدن و در گزینه‌ی ۴ «تن زدن» کنایه از درنگ نمودن و استراحت کردن است.

شماره: ۱۵۳۷۰۲

۱۰۳- کدام شهر هم‌زمان با رشد ادبیات در هند به «مادرشهر» مبدل شد؟

(۱) اصفهان	(۲) شیراز	(۳) تبریز	(۴) کاشان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هم‌زمان با رشد ادبیات در هند، «اصفهان» نیز که پایتخت حکومت صفوی و محل اجتماع شуرا و فضلا بود از دیدگاه ادبی توسعه یافت و به «مادرشهر» مبدل شد.

شماره: ۹۴۸۰۵۴

۱۰۴- کدام شهر از نواحی محدوده عراق عجم نیست؟

(۱) اصفهان	(۲) اراک	(۳) همدان	(۴) مشهد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شهرهای عراق عجم عبارتند از «اصفهان، همدان، ری و اراک»

شماره: ۹۳۴۵۴۱

۱۰۵- مشهور است که در شعر کدام شاعر هر معنا و مضمونی که در جهان هست، دیده می‌شود؟

(۱) کلیم کاشانی	(۲) بیدل	(۳) محتمم کاشانی	(۴) صائب

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۶۳۴۹۱

۱۰۶- خوشه‌های هجایی بیت زیر کدام است؟

اگر پای در دامن آری چو کوه / سرت ز آسمان بگذرد در شکوه

(۱) ل---	/	ل---	/	ل--

(۲) ل---	/	ل-	-	/

(۳) ل---	/	ل-	-	/

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

کوه	چ	کوه	م	ن	ری	ی	در	دا	گر	پا
ش	و	کوه	ذ	رد	در	س	مان	بگ	رت	زا
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

شماره: ۹۳۸۶۲۰

۱۰۷- در بیت زیر، چند واژه در معنای مجازی (نانهاده) خود به کار رفته است؟

ماه خورشید نمایش ز پس پرده زلف / آفتایی است که در پیش سحابی دارد

(۱) چهار	(۲) سه	(۳) دو	(۴) یک

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ماه: استعاره از صورت و مجاز است.

آفتاب به معنای خورشید است و سحاب به معنای ابر. این دو جزئی از مشبه به هستند و در معنای حقیقی به کار رفته‌اند.

شماره: ۹۶۹۳۳۹

- ۱۰۸- کدام گزینه دربارهٔ شاعران و نویسنده‌گان سبک عراقی درست است؟
- (۱) تذکرهٔ دولتشاه به تشویق دولتشاه سمرقندی نوشته شد.
  - (۲) از اقدامات مهم فضل الله همدانی تأسیس ربع رشیدی در شیراز بود.
  - (۳) نشر کتاب تاریخ جهان‌گشا، مصنوع و دشوار است.
  - (۴) سلمان ساوجی، مثنوی‌ای به پیروی از مولوی سروده است.

گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینهٔ ۱: تذکرهٔ دولتشاه به تشویق امیرعلی شیر نوایی و توسط دولتشاه سمرقندی نوشته شد.
- گزینهٔ ۲: فضل الله همدانی، ربع رشیدی را در تبریز تأسیس کرد.
- گزینهٔ ۴: سلمان ساوجی، مثنوی جمشید و خورشید را به پیروی از نظامی سروده است.

شماره: ۹۹۷۴۴۹

- ۱۰۹- در بیت زیر چند تا کنایه به چشم می‌خورد؟
- به تیغم گر کشد دستش نگیرم / و گر تیرم زند منت پذیرم
غم گیتی گر از پایم در آورد / به جز ساغر که باشد دست گیرم
- (۱) پنج
  - (۲) دو
  - (۳) سه
  - (۴) چهار

گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. کنایه‌ها به ترتیب:

- (۱) دستش نگیرم: مانع شدنی شوم.
- (۲) از پایم درآورد: شکستم داد.

شماره: ۹۶۹۳۳۸

- ۱۱۰- سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم، در غزل توجه خاص به کدام شاعران دارد و قصاید وی در چه سبکی سروده شده است؟

- (۱) حافظ و رودکی - سبک عراقی
- (۲) سعدی و مولوی - سبک خراسانی
- (۳) مولوی و سعدی - سبک عراقی
- (۴) مولوی و حافظ - سبک خراسانی

گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۳۴۵۴۵

- ۱۱۱- در بیت زیر کدام کلمه استعاره است؟
بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
- (۱) باغ
  - (۲) رخ
  - (۳) لب
  - (۴) قند

گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. قند استعاره از سخنان شیرین در مصراج اول رخ به باغ و گلستان تشبیه شده است.

شماره: ۹۶۳۵۰۴

- ۱۱۲- تقطیع (نشانه‌گذاری) عروضی کدام گزینه به شکل زیر است؟
- « - - / UU - - / UU - - / - - - »
- (۱) امروز تو را دست رس فردا نیست
  - (۲) خاقانی طعنه زنی چون دم تیغ
  - (۳) خاقانی طعنه زنی چون دم تیغ
  - (۴) خرسند همی بودم در دام تو من
- گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است.

ت	ق	د	ی	ر	ک	ب	ر	ک	ش	ت	ن	تا	ز	ر	م	ن	داشت
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-

مستفعل   مستفعل   فع

شماره: ۱۵۳۶۳۵

۱۱۳- کدام کلمه در بیت زیر مشبه است؟

چو دریای خون شد همه دشت و راغ / جهان چون شب و تیغها چون چراغ

۴) چراغ

۳) شب

۲) دشت

۱) دریای خون

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دشت و راغ (مشبه) چون دریا خون (مشبه به) شد.

دیگر تشییه‌های این بیت:

جهان (مشبه) چون شب (مشبه به) / تیغها (مشبه) چون چراغ (مشبه به)

شماره: ۱۰۰۶۰۷۶

۱۱۴- در کدام گزینه، تشییه‌های فشرده بیت زیر آمده است؟

درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد

۲) درخت دوستی - کام دل

۴) نهال دشمنی - کام دل

۱) درخت دوستی - نهال دشمنی

۳) نهال دشمنی - رنج بی‌شمار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. درخت دوستی: دوستی به درخت مانند شده است.

نهال دشمنی: دشمنی به نهال مانند شده است.

تشییه فشرده گاه به صورت ترکیب اضافی (مضاف و مضافق) می‌آید.

شماره: ۹۴۰۹۱۶

۱۱۵- در کدام گزینه آرایه مجاز وجود ندارد؟

۱) به یاد روی شیرین بیت می‌گفت / چو آتش تیشه می‌زد کوه می‌سفت

۲) برآشفت ایران و برخاست گرد / همی هر کسی کرد ساز نبرد

۳) سر دل از زبان نشود هرگز آشکار / گر دل موافقت نکند کای زبان بگوی

۴) خورده قسم اختران به پاداشم / بسته کمر آسمان به پیکارم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: بیت مجاز از شعر

گزینه ۲: ایران مجاز از سپاه ایران

گزینه ۳: زبان در مصراج اول مجاز از سخن

شماره: ۹۴۸۰۶۴

۱۱۶- در کدام گزینه، هر دو اثر از یک نویسنده است؟

۱) نفحات الانس - تحفة الاحرار

۳) بهارستان - گلستان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

نفحات الانس و تحفة الاحرار: جامی

تذکره‌ی دولتشاه: دولتشاه سمرقندی

اخلاق اشراف: عیید زاکانی

تذکره‌ی الاولیا: عطار

بهارستان: جامی، به سبک گلستان سعدی

اخلاق جلالی: جلال الدین دوانی

شماره: ۹۹۷۴۳۹

۱۱۷- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

حالش باد اگر خونم بریزد / که سر در پای او خوش تر که بر دوش

(۱) مستفعلن - متفعلن - مستفعلن - فعل

(۲) فعلن - فعلن - فعلن - فعل

(۳) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه ۴:

ح	ل	ا	ک	ش	ب	ا	د	گ	خ	و	ن	م
۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

شماره: ۹۳۸۶۱۶

۱۱۸- در کدام یک از گزینه های زیر تشییه وجود ندارد؟

(۱) او به شیوه باران پر از طراوت تکرار بود.

(۲) شب در تمام پنجره های پریده رنگ / مانند یک تصور مشکوک

(۳) زدش بر زمین بر به کردار شیر

(۴) گفته بودم چو بیایی غم دل با تو بگویم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هرگاه «چو» و «چون» در معنای «هنگامی که» یا «زیرا که» به کار رود، از ادات تشییه

محسوب نمی شود، مانند گفته بودم چو بیایی، غم دل با تو بگویم

هنگامی که

شماره: ۹۳۹۶۴۴

۱۱۹- در کدام گزینه تشییه فشرده وجود دارد؟

(۱) مبر آبم اگر گشتم چو ماهی صید این دریا / که صد چون من به دام آرد کسی کاو می کشد شستم

(۲) سروی است قامت تو از ناز سرکشیده / ماهی عارض تو از نور آفریده

(۳) ای سیل اشک خاک وجودم به باده ده / تا بر دل کسی ننشینند غبار من

(۴) ای روی چنگ زن که چو عودم بسوختی / چون سوختی دلم نفسی با دلم بساز

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳: سیل اشک و خاک وجود فشرده هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: منچون ماهی (گسترده)

گزینه ۲: قامت تو مثل سرو کشیده است (گسترده) و عارض تو مثل ماه از نور آفریده شده است (گسترده)

گزینه ۴: من مثل عود (گسترده)

شماره: ۱۰۰۶۰۸۲

۱۲۰- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) المعجم فی معايير اشعار العجم كتابی است از شمس قيس رازی که در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر، نثری ساخت و عالمانه دارد.

(۲) تاریخ جهانگشای جوینی كتابی است از عطاملک جوینی در شرح ظهور چنگیز، تاریخ خوارزمشاهی و اسماعیلیه.

(۳) گلستان سعدی به نثر مسجع و بوستان در قالب مثنوی، حاصل ۳۵ سال تجربه اندوختن سعدی است.

(۴) اخلاق جلالی، كتابی است از جلال الدین دوانی و موضوع آن اصول اخلاقی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. كتاب المعجم نثری ساده و عالمانه دارد.

شماره: ۹۳۴۵۵۳

۱۲۱- شعر هندی شعری ..... است، بنابراین شاعران کمتر به زبان توجه دارند.

(۱) صورت گرا (۲) مادی گرا (۳) معنی گرا

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شعر هندی شعری است معنی گرا نه صورت گرا و شاعران به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان.

شماره: ۹۶۳۴۸۸

۱۲۲- در کدام گزینه مرز پایه‌هایی آوایی نادرست است؟

- ۱) در این درگاه بی‌چون همه لطف است و موزونی ← دَرِین در گاه | هَبَی چونی | هَم لطفس | ثُمُّ زو نی
- ۲) گه به دهان برزده کف چون صدف ← گه بَدَهان | بَرَزَدَ کف | چُن صدف
- ۳) بود و نبود آنچه بلند است و پست ← بو دُنَّ بو | دان چ بُ | لَن دَسْ تُ | پس ت
- ۴) ما زیاران چشم یاری داشتیم ← ما زِ یا ران | چش مِ یا ری | داشتیم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

مرز درست آوایی در این گزینه این‌گونه است: بو دُنَّ بو | دان چ بُ | لَن دَسْ تُ پست

شماره: ۱۰۰۶۷۲

۱۲۳- زبان شعر در قرن هشتم در سروده‌های کدام شاعران از استحکام کافی برخوردار است؟

- ۱) خواجو و حافظ ۲) سعدی و حافظ ۳) ابن‌یمین و خواجو ۴) ابن‌یمین و سعدی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از بین رفتن درباره‌ای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را به دنبال داشت و زبان شعر در سروده‌های بیشتر شاعران به سستی گرایید، جز خواجو و حافظ که سروده‌هایشان از استواری و استحکام خاصی برخوردار است.

شماره: ۹۳۳۵۲۰

۱۲۴- وزن بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) گل صدبرگ به پیش تو فرو ریخت ز خجلت / که گمان برد که او هم رخ زیبای تو دارد
- ۲) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلن - فاعلاتن - فعلن
- ۳) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گ	ل	ص	ب	ر	و	گ	ب	بی	ش	ت	ف	ر	و	ری	خت	ز	خج	لت
ک	گ	م	ان	بُر		ک	د	ک	او	ه	د	ک	ب	ه	م	ز	خ	ج
-	-	ه	ا	ر	-	-	ع	ع	ه	م	د	ع	ع	ع	ب	د	خ	ل
-	-	ل	ا	ر	-	-	ع	ع	ب	د	ع	ع	ع	ع	ب	د	خ	ل

در مصراع اول، ضرورت شعری وجود دارد.

شماره: ۹۴۰۹۳۰

۱۲۵- در کدام یک از ابیات زیر آرایه تمثیل وجود دارد؟

- ۱) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود
- ۲) نرود حسرت آن چاه زنخدان از دل / تشنه را آب محال است که از یاد رود
- ۳) نتوان از سر او برد هوای شیرین / لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود
- ۴) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تمثیل یعنی آوردن مثالی برای اثبات چیزی، در بیت ۲ شاعر برای این‌که حرف خود را در مصراع اول اثبات نماید، در مصراع دوم از تمثیل بهره گرفته است. لازم به یادآوری است که این بیت آرایه «اسلوب معادله» نیز دارد و هر اسلوب معادله‌ای «تمثیل» است.

شماره: ۹۶۳۴۹۶

- ۱۲۶- کدام واژه‌ها به ترتیب با واژه‌های «مصطفت» - «تمنا» - «جانباز» - «دین‌دار» هم وزن است؟
- (۱) بلایا - محاسن - کاردار - دلبر
  - (۲) علامت - لباب - دیوار - سرمست
  - (۳) سماور - توجه - کوهیار - بیمار
  - (۴) درآمد - خدایا - بادام - کوچک
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

د	ب	ج	ن	ت	ص	م
ب	ا	ا	م	و	-	ل
ل	-	-	-	ل	-	ا
-	ا	-	-	ا	ل	ع

شماره: ۹۹۷۵۸۹

- ۱۲۷- کدام بیت وزن دوری دارد؟
- (۱) اگر مرد عشقی، کم خویش گیر
  - (۲) هر که بی او زندگانی می‌کند
  - (۳) بی خویشتنم کردی بوی گل و ریحانها
  - (۴) دریای هستی دمبه دم در چرخوتاب و پیچوخنم
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ب	خ	ش	ت	ن	م	ک	و	ی	گ	ل	ر	ی	ح	ا	ل	ه
-	-	ا	ل	ا	م	ک	و	ی	گ	ل	ر	ی	ح	ا	ل	ه
-	-	ا	ل	ا	م	ک	و	ی	گ	ل	ر	ی	ح	ا	ل	ه

گزینه ۱: از تکرار فعلون گزینه ۲: از تکرار فاعلاتن گزینه ۴: از تکرار مستفعلن
شماره: ۹۶۸۹۲۴

- ۱۲۸- در کدام بیت تشییه بلیغ غیراضافی وجود دارد؟
- (۱) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
  - (۲) جهان دیو است و وقت دیو بستن / به خوشخوئی توان زین دیو رستن
  - (۳) می‌شنیدم به حسن چون قمری / چون که دیدم از آن تو خوبتری
  - (۴) به شهر عشق مجو آبرو که در این خاک / به باد، خرمن تقوی و عقل و ادراک است
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲: جهان دیو است. (تشییه فشرده‌ی غیراضافی)
اما سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بوم محنت (تشییه فشرده‌ی اضافی)

گزینه ۳: تو مانند قمر، دارای حُسن هستی (تشییه گسترده)

گزینه ۴: شهر عشق (تشییه فشرده‌ی اضافی) / خرمن تقوی و عقل و ادراک (تشییه فشرده‌ی اضافی)

شماره: ۱۰۰۶۰۷۹

- ۱۲۹- تعداد پایه‌های آوایی در کدام مصراع متفاوت است؟
- (۱) که هنوز من نبودم که تو در دلم نشستی
  - (۲) کی رسم چون روزگار از دست رفت
  - (۳) هر آن وقتی که دیدارش نبینم
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گ	ز	ن	ب	د	م	ک	ت	د	ر	د	ل	م	ن	ش	س	ت
گ	ز	ن	ب	د	م	ک	و	ر	ز	د	س	ت	ر	ف	ر	ز
گ	ز	ن	ب	د	م	ک	و	ر	ز	د	س	ت	ر	ف	ر	ز
گ	ز	ن	ب	د	م	ک	و	ر	ز	د	س	ت	ر	ف	ر	ز

گزینه ۲: (۳ پایه‌ی آوایی)

گزینه ۴: (۳ پایه‌ی آوایی)

شماره: ۱۰۰۶۰۸

گزینه ۱: (۴ پایه‌ی آوایی)

گزینه ۳: (۳ پایه‌ی آوایی)

- ۱۳۰- در مصراع دوم بیت زیر، کدام هجای کوتاه، هجای بلند به شمار می‌آید؟
 کرده گلو پر ز باد قمری سنجاب پوش / کبک فروریخته مشک به سوراخ گوش
 (۱) گـ (۲) تـ (۳) بـ (۴) خـ

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بـ	بـ	سـ	جاـ	بـ	بـ	دـ	بـ	بـ	لـ	لـ	لـ	لـ
گـ	خـ	رـ	سـ	بـ	کـ	مـ	تـ	-	رـ	فـ	کـ	لـ
-	-	-	-	الـ	الـ	الـ	-	-	-	-	-	-

در شعر دوری، هر نیم مصراع در حکم یک مصراع است و همان‌طور که هجای پایانی هر مصراع باید بلند باشد، هجای پایانی نیم مصراع نیز اگر کوتاه یا کشیده باشد باید به هجای بلند تبدیل شود، مانند تـ (ـ) و بـ (ـ) در پایان هر دو نیم مصراع که به بلند تبدیل می‌شود.

شماره: ۹۶۸۹۲۷

- ۱۳۱- آمیختگی زبان فارسی با دیگر زبان‌ها، نگارش کتاب‌هایی را با عنوان ..... در سبک هندی و دورهٔ صفوی رواج داد.
 (۱) سفرنامه (۲) تاریخ (۳) زندگی‌نامه (۴) فرهنگ لغت

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۶۸۹۰۶

- ۱۳۲- کدام یک از گزینه‌های زیر دربارهٔ قرن دهم نادرست است؟
 (۱) در این قرن حکومت در دست جانشینان تیمور بود.
 (۲) سبک عراقی در نیمهٔ اول این قرن به اوج خود رسیده است.
 (۳) در سال‌های این قرن، شعر لطیف و فضیح بابافغانی رونق داشت.
 (۴) مکتب وقوع، بازتاب اجتماعی قرن دهم بود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سبک عراقی که از قرن ششم پا به عرصهٔ ظهر گذاشته بود، در نیمة دوم دهم به اوج خود رسید.

شماره: ۹۵۷۶۵۴

- ۱۳۳- خوش‌های هجایی بیت زیر کدام است؟

ای که گفتی هر زمان یاری گرفتن شرط نیست / ما تو را داریم و بس لیکن تو را یاران بستند

- (۱) - لـ -- / لـ - / - لـ - / لـ - / لـ - / لـ -
 (۲) لـ - / لـ -
 (۳) - لـ - / لـ -

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ایـ	کـ	گـ	تـ	هـ	زـ	مـ	رـ	دـ	اـ	لـ	-	-
ما	تـ	را	دا	رـ	مـ	بسـ	لـ	-	-	-	-	-
-	لـ	-	-	لـ	-	-	لـ	-	-	-	-	-
فاعلن	فاعلاتن											

شماره: ۹۴۸۰۶۸

۱۳۴- علایم زیر نمودار هجایی کدام بیت است؟
 - UU - UU - UU -

نامور شو به فتوت چو خلیل
 از درون من نجست اسرار من
 همه اسمند و تو جسمی، همه جسمند و تو روحی
 خود نبود عشق تو را چاره ز بی خویشتنی

- (۱) بیت خود را بشکن خوار و ذلیل
- (۲) هر کسی از ظن خود شد یار من
- (۳) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند
- (۴) عشق تو بربود ز من مایه‌ی مایی و منی

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

ب / ت / خُد / را / ب / شِ / کن / خا / رُ / ذ / لیل
 - UU - UU -

شماره: ۱۰۰۱۴۲

۱۳۵- کدام توضیح در مورد ادبیات قرن هشتم نادرست است؟

(۱) ادبیات فارسی از آسیای صغیر تا هندوستان پهنه‌ی وسیعی یافت.

(۲) زبان شعر به سنتی گرایید مگر در سروده‌های شاعران بزرگی مانند خواجه و حافظ.

(۳) به دلیل از بین رفتن درباره‌ای ادب دوست، قالب قصیده از رونق افتاد.

(۴) با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۴ از جمله اتفاقات مربوط به قرن هفتم است.

شماره: ۱۰۰۲۷۰۶

۱۳۶- در کدام بیت تشخیص وجود ندارد؟

(۱) باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند / سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد

(۲) دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی / یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی

(۳) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند / همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند

(۴) نفس باد صبا مشک‌فشن خواهد شد / عالم پیر دگرباره جوان خواهد شد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشخیص: نسبت دادن صفات و ویژگی‌های انسانی به غیر انسان، از نظر آرایه‌های ادبی جان‌بخشی و تشخیص است.

بیت گزینه ۱: به باغ و سرو و سبزه و غنچه شخصیت انسانی داده شده است.

بیت گزینه ۲: دل مورد خطاب قرار گرفته است.

بیت گزینه ۳: سرو استعاره مصرحه از یار است و گل و سمن استعاره مصرحه از عاشق.

بیت گزینه ۴: اینکه باد صبا نفس دارد و عالم پیر و جوان می‌شود، شخصیت‌بخشی است.

شماره: ۹۶۳۵۰۷

۱۳۷- در کدام گزینه همه شاعران مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سروهاند؟

(۱) خواجهی کرمانی - سلمان ساوجی - شاه نعمت‌الله ولی - جامی

(۲) سلمان ساوجی - جامی

(۳) خواجهی کرمانی - فخر الدین عراقی - مولوی

(۴) شاه نعمت‌الله ولی - فخر الدین عراقی - حافظ

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده، سلمان ساوجی مثنوی جمشید و خورشید را به شیوه داستان‌های نظامی سروده و جامی نیز مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که «تحفة الاحرار» یکی از آن‌هاست.

شماره: ۹۳۴۵۵۲

۱۳۸- متن زیر معرف کدام زمامدار عصر حافظ است؟

«وی تنها کسی بود که توانست بخش وسیعی از ممالک تیموری را از آسیب و پریشانی نجات دهد. او شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار داد و با علاوه‌ای که به هنر و فرهنگ اسلامی داشت، نظر هنرمندان و صاحبان ذوق از جمله خوشنویسان و نقاشان و شاعران را جلب کرد و حامی نهضت بزرگ هنری عصر خویش شد.»

- (۱) شاه شجاع مظفری   (۲) شاهرخ میرزا   (۳) امیر ارغون   (۴) شاه تهماسب
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۹۲۸۴۶

۱۳۹- در بیت زیر کدام کلمه «تشخیص یا انسان‌نگاری» است؟

- «ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم
با پادشه بگوی که روزی مقدر است»
(۱) آبرو   (۲) پادشه   (۳) روزی   (۴) فقر

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «آبروی فقر» اضافه‌ی استعاره‌ای است و هرگاه در اضافه‌ی استعاری مضاف یکی از اعضای بدن انسان (دست، پا، چشم و ...) یا یکی از حالات یا ویژگی‌های انسان (آبرو، غم، شادی، خنده و ...) باشد، مضاف‌الیه از نظر آرایه‌های ادبی «تشخیص یا انسان‌نگاری» است.

شماره: ۱۰۰۱۳۵

۱۴۰- تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی و تقطیع (نشانه‌گذاری) به ارکان (پایه‌های آوایی) بیت زیر، در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟

- غلام حافظ خوش لهجه‌ی خوش آوازم
- / - / - / -
- / U U / U U / -
--- / - - / - - / - -
-- / - U - U / - U U / - U - U
- «ز چنگ زهره شنیدم که صبحدم می‌گفت
- / - / - / -
- / U U / U U / -
--- / - - / - - / - -
-- / - U - U / - U U / - U - U
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

ز	چ	ن	گ	ز	ه	ر	ش	ی	د	م	ص	ب	چ	ن	گ	ز	ه	ر	ش	ی	د	م	ص	ب	چ	ن	گ	ز		
U				U		U		U		U	U	U	U		U		U		U		U	U	U	U	U		U		U	

شماره: ۱۵۳۶۳۷

۱۴۱- در کدام ابیات زیر «رساترین و مؤثرترین نوع تشییه» به چشم می‌خورد؟

- الف) یا رب این شاهوش ماهرب زهره‌جیین / دُر یکتای که و گوهر یکدانه‌ی کیست؟
ب) همچو چشمم توانگر است لمب / آن به لعل، این به لولو شهوار
ج) جهان همیشه چنین است گرد و گردان است / همیشه تا بود آئین گرد، گردان بود
د) بر کشتی عمر تکیه کم کن / کین نیل نشیمن نهندگ است

- (۱) الف و ج   (۲) الف و د   (۳) ب و ج   (۴) ب و د

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. به تشییه فشرده، تشییه رسا (بلیغ) می‌گویند. این تشییه کلام را ادبی‌تر و زیباتر می‌کند.

- الف) ماهرب (رخ مانند ماه) - زهره جیین (جیین مانند زهره)
د) کشتی عمر (تشییه فشرده‌ی اضافی)

شماره: ۱۰۰۶۰۸۶

۱۴۲- در کدام بیت، هم استعاره‌ی مصّرّحه و هم استعاره‌ی مکنیه وجود دارد؟

- (۱) ما آبروی فقر و قنساعیت نمی‌بیریم با پادشه بگوی که روزی مقدر است
- (۲) تو را زکنگرهی عرش می‌زنند صفیر ندانست که در این دامگه چه افتاده است
- (۳) ای بخسارا شاد بشاش و دیرزی می‌یرزی تو شادمان آید همی
- (۴) در این بازار اگر سودی است با درویش خرسند است خدایا منعم گردان به درویشی و خرسندي

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲، «کنگرهی عرش» استعاره‌ی مکنیه و «دامگه» استعاره‌ی مصّرّحه است.

شماره: ۶۳۱۰۶

۱۴۳- کدام گزینه از نظر آهنگ با سومین پایه‌ی آوایی بیت زیر یکسان است؟

- با جوانان راه صحرا برگرفتم بامداد / کودکی گفت تو پیری با خردمندان نشین
- (۱) در آستین
  - (۲) چندین وقار
  - (۳) آستین بر
  - (۴) با وقار

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

(۱)	(۲)	(۳)	(۴)
بَا جَ وَا نَاهِ	رَا وَ صَحْ رَا	بُرَيْ دِفْ تَمْ	بَا مَ دَاد
كُو دَ كَيْ گَفْ	تَاتَ بَيْ رَيْ	بَا خَ رَدْ مَنْ	دَلَلَنْ شَيْهِ
(۵)	(۶)	(۷)	(۸)
- - - - ل	- - - - ل	- - - - ل	- - - - ل
سومین پایه‌ی آوایی:	بُرَيْ دِفْ تَمْ	آَسْ تَيْهِ بُرَيْ	- - ل - - ل

ساير گزينه‌ها:

گزینه‌ی ۱:	د	را	تَيْهِ	س	بُرَيْ
	ـ	-	-	ـ	ـ
گزینه‌ی ۲:	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
گزینه‌ی ۴:	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

شماره: ۱۰۰۲۷۱۴

۱۴۴- کدام پایه‌ی تشبيه در بیت زیر دیده نمی‌شود؟

فرزند عزیز را به صد جهد / بنشاند چو ماه در یکی مهد

- (۱) ادات
- (۲) وجه شبه
- (۳) مشبه
- (۴) مشبه به

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. فرزند به یک ماه تشبيه شده است و وجه شبه که «زیبایی» است در بیت ذکر نشده است، «چو» ادات تشبيه است.

شماره: ۹۳۸۶۰۷

۱۴۵- در بیت زیر کدام یک از پایه‌های تشییه حذف شده است؟

چو دریای خون شد همه دشت و راغ / جهان چون شب و تیغ‌ها چون چراغ

(۴) وجه شب

(۳) ادات تشییه

(۲) مشبه به

(۱) مشبه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در همهٔ تشییه‌های این بیت «وجه شب» حذف شده است.

چو	دریای خون	شد همه	دشت و راغ /	جهان	چون	شب	و	
ادات	مشبه به	مشبه	مشبه	مشبه	مشبه	مشبه		

شماره: ۹۳۹۶۴۹

۱۴۶- خوشه‌های هجایی زیر مربوط به کدام بیت است؟

«—ل—ل—ل—ل—ل—»

(۱) هر که جز ماهی ز آبی سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد

(۲) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد

(۳) ریشه نخل کهن سال از جوان افزون‌تر است / بیشتر دل بستگی باشد به دنیا پیر را

(۴) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن / من خود به چشم خویشن دیدم که جانم می‌رود

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۲: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینه ۳: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۴: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

شماره: ۹۵۷۶۶۳

۱۴۷- در کدام گزینه آرایه استعاره وجود دارد؟

(۱) ما شبی دست برآریم و دعایی بکنیم / غم هجران تو را چاره ز جایی بکنیم

(۲) به جای مهر و وفا، محنت و جفا دیدم / چه‌ها ز یار طمع داشتم، چه‌ها دیدم

(۳) روزم سیاه گشت که آن آفتاب عمر / شد همچو ابر از نظرم ناپدید و رفت

(۴) با آخرین نگاه تو بدرود می‌کنم / بدرود با هر آنچه مرا بود می‌کنم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آفتاب عمر استعاره از محبوب و یار است.

شماره: ۹۶۹۳۳۵

۱۴۸- کدام یک از شاعران زیر از نظامی تقليد نکرده است؟

(۱) خواجهی کرمانی (۲) سلمان ساوجی (۳) عبدالرحمن جامی (۴) فخرالدین عراقی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ همگی از نظامی تقليد کرده‌اند. خواجه چند مثنوی و سلمان ساوجی، جمشید و خورشید و جامی تحفة الاحرار را به شیوهٔ نظامی سروده‌اند.

شماره: ۹۴۰۹۱۴

۱۴۹- بیت زیر از چند پایه ساخته شده و هر پایه چند هجا دارد؟

خدایا تو دانی که بر ما چه آمد / خدایا تو دانی که ما را چه می‌شد؟

(۱) شش و سه (۲) شش و چهار (۳) هشت و چهار (۴) هشت و سه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ
دا									
یا									
ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت
آ	آ	آ	آ	آ	آ	آ	آ	آ	آ
مد									
شده									
می									
را									
ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک
نی									
ما									
چ	چ	چ	چ	چ	چ	چ	چ	چ	چ
ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه

شماره: ۹۳۴۵۵۸

۱۵۰- در کدام بیت کنایات بیشتری به کار رفته است؟

- (۱) چشمت به غمزه ما را خون خورد و می‌پسندی
- (۲) دل می‌جذب خون ز شکر خنده خون است
- (۳) ای غنچه‌ی خندان چرا خون در دل ما می‌کنی
- (۴) خون دل عاشقان مشتاق

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۳ (خون در دل کردن)، (خار به خود بستن) و (کسی را از سر وا کردن) کنایه هستند. در گزینه‌های دیگر تعداد کنایه‌ها کمتر است. در گزینه یک (خون خوردن) در گزینه ۲ (خون بودن دل) و در گزینه ۴ (خون کسی در گردن کسی بودن) کنایه هستند.

شماره: ۶۳۱۳۴

۱۵۱- دو بیت زیر که آغاز یک سروده است، از اشعار کدام شاعر عصر سربداران می‌باشد؟

اگر نیک و گر بد چه خواهد رسید / ز ایام عمر تو روزی به شب
بیین روز را تا صلاح تو چیست / به غم به که آری به شب یا طرب؟

- (۱) عبیدزادکانی
- (۲) حافظ
- (۳) ابن‌یمین
- (۴) خواجه‌ی کرمانی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابن‌یمین شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. شعر صورت سؤال نیز که در قالب قطعه سروده شده از این شاعر آمده است.

شماره: ۱۰۰۲۶۹۷

۱۵۲- در کدام گزینه تعداد هجاهای رکن پایانی با رکن ماقبل آن یکسان است؟

- (۱) نشاید که خوبان به صحراء روند / همه‌کس شناسند و هرجا روند
- (۲) منجان دلم را که این مرغ وحشی / ز بامی که برخاست، مشکل نشیند
- (۳) اگر پای در دامن آری چو کوه / سرت ز آسمان بگذرد از شکوه
- (۴) مطریان گویی در آوازند و مستان در سمع / شاهدان در حالت و سوریدگان در های و هوی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ م دن جا ل د لم را گ با ل م ر غ و ح شی
ز ن با می ک ب ر خ است مش کل ن شی ند
ل - - - | - - | - - -

(در هر پایه‌ی آوایی این بیت ۳ هجا دارد).

اما در سایر گزینه‌ها پایه‌ی آوایی آخر کمتر از پایه‌های دیگر است.

ن شا يَد گِ خو با ل ب صح را دَ وَند
هِ مِ کس شِ نا سَنْ دَ هر جا دَ وَند
- - - | - - - | - - -

آ گر پا يِ در دا مَ نا دِي چَ کوه
سَ رت ذَا سِ مَلِ بگ دَ رد از شُ کوه
- - - | - - - | - - -

مط دِ با لِ گو بی دَ را وا زن دَ مس تا ل در سَ ماع
شا هِ دل لِ در حا لَ تَ شو ری دِ گل لِ در ها یَ هوی
- - - | - - - | - - -

شماره: ۱۰۰۲۷۱۷

- ۱۵۳- کدام یک از عوامل زیر در تغییر سبک عراقی به هندی دخیل بود؟
- (۱) استقبال فضایی هند از سروden شعر به زبان هندی
  - (۲) آشنایی با تفکرات و معارف هندوان
  - (۳) به هندی سخن گفتن شاهان گورکانی
  - (۴) بها دادن به شعر ستایشی در ایران

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: فضایی هند از سروden شعر به زبان فارسی استقبال کردند.

گزینه ۳: شاهان گورکانی به زبان فارسی سخن می‌گفتند.

گزینه ۴: به شعر ستایشی در ایران کم توجهی می‌شد.

شماره: ۹۴۸۰۵۸

- ۱۵۴- بیت زیر دارای چند پایه‌ی آوایی است؟
- از دست او جان می‌برم تا افکنم در پای او / تا تو نپنداش که من از دست او جان می‌برم
- (۱) شش
  - (۲) هشت
  - (۳) سه
  - (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(۱)	(۲)	(۳)	(۴)
از دَسِتِ او	جَاهِ می بَرَم	دَرِ پَایِ او	
تا تَن پَن	دَرِ کَمِ بَرَم	جَاهِ می بَرَم	
(۸)	(۷)	(۶)	(۵)
- - -	- - -	- - -	- - -

این بیت دارای هشت پایه‌ی آوایی است.

شماره: ۱۰۰۶۰۷۰

- ۱۵۵- وزن واژه کدام مصراع متفاوت است؟

- (۱) به دنبال محمل چنان زار گریم
- (۲) من اول روز دانستم که با شیرین درافتادم
- (۳) منم ابر و تویی گلبن که می‌خندی چو می‌گریم
- (۴) مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: فعلون فعلون فعلون فعلون

گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

شماره: ۹۵۷۶۶۰

- ۱۵۶- کدام گزینه دربارهٔ واژگی‌های فکری سبک عراقی نادرست است؟

- (۱) یکی شدن معشوق زمینی با معشوق آسمانی
- (۲) رواج باور به بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر
- (۳) پرهیز از زهد و برتری عقل بر عشق
- (۴) توجه بیشتر به امور اخروی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پرهیز از زهد ریایی و برتری عشق بر عقل در سبک دوره عراقی دیده می‌شود.

شماره: ۹۳۸۶۰۱

- ۱۵۷- واژه‌ی «چو» در کدام گزینه ادات تشییه محسوب نمی‌شود؟

- (۱) زیادتی مطلب کار بر خود آسان گیر / صراحی می‌لعل و بتی چو ماهت بس
- (۲) زلفت چو بر آن لعل شکرخای زند / در بردن جان بندگان رای زند
- (۳) چو آفتاب و مه است آن نگار سیمین بر / گر آفتاب گل و ماه سنبل آرد بر
- (۴) اگر پای در دامن آری چو کوه / سرت ز آسمان بگذرد در شکوه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «چو» در گزینه ۲ به معنای «وقتی که و هنگامی که» آمده است، اما در سایر گزینه‌ها به معنای «همانند و مثل» به کار رفته است.

شماره: ۱۰۰۶۰۷۷

۱۵۸- با توجه به سبک و موضوع، شعر زیر به کدام اثر جامی تعلق دارد؟

عشق کجا، راحت و آسودگی؟ / عشق کجا، دامن آلدگی؟

گر تو در این سلسله آسودهای / عاشق آسایش خود بوده‌ای؟

(۴) بهارستان

(۳) تحفه‌الاحرار

(۲) لیلی و مجنون

(۱) نفحات الانس

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو بیت شعر مذکور در قالب متنوی آمده است.

جامی نیز متنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفه‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

شماره: ۱۰۰۳۷۰۷

۱۵۹- آرایه ذکر شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نبود از تو گزیری چنین که بار غم دل / ز دست شکوه گرفتم به دوش ناله کشیدم (تشییه - تشخیص)

(۲) ای دل ارسیل فنا بنیاد هستی برکند / چون تو را نوح است کشتیان ز طوفان غم مخور (تشخیص - تشییه)

(۳) بهاران که شباباًش ریزد سپهر / به دامان گلشن ز رگبارها (تشخیص - استعاره)

(۴) مرا برف باریده بر پر زاغ / نشاید چو بلبل تماشای باغ (تشخیص - تشییه)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت ۴ برف استعاره از سفیدی مو و پر زاغ استعاره از موی سیاه است و در آن

تشخیص وجود ندارد.

شماره: ۹۶۳۵۱۰

۱۶۰- در کدام بیت به ترتیب یک تشییه فشرده و یک تشییه گسترده وجود دارد؟

(۱) در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع / شب نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع

(۲) ای زلف تو کمندی ابروی تو کمانی / وی قامت تو سروی وی روی تو بهاری

(۳) در طلب گوهر گویای عشق / موج زند موج چو دریا دلم

(۴) تو هم چون گل ز خندیدن لبت با هم نمی‌آید / روا داری که من بلبل چو بوتیمار بنشینم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ تشییه گسترده داریم و در گزینه ۲ همگی فشرده هستند و در گزینه ۴ هر دو

وجود دارد، ولی با این تفاوت که ترتیب خواسته شده در سؤال رعایت نشده است و دو تشییه گسترده داریم.

بیت ۳: گوهر عشق (تشییه بلیغ اضافی) - دلم چو دریا موج زند (تشییه گسترده)

شماره: ۹۳۸۶۱۲

۱۶۱- چه کسی با تلفیق عشق و عرفان، غزل فارسی را به اوج کمال رساند؟

(۴) ابن‌یمین

(۲) خواجه

(۳) حافظ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در قرن هشتم حافظ سرآمد شاعران است. او با تلفیق عشق و عرفان غزل فارسی را به اوج

کمال رساند.

شماره: ۹۳۴۵۳۶

۱۶۲- به ترتیب ارکان (پایه‌های آوایی) معادل (U - U - U -) کدام گزینه است؟

(۱) مفاعilen، فعلاًتمن

(۲) مفاعilen، فاعلاًتمن

(۳) مفاعilen، فاعلاًتمن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زیرا تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی «مفاعilen، فعلاًتمن» این گونه است: م/ف/ع/گن/ف/ع/

- ل/ثن/ = U U - U -

شماره: ۶۳۰۲۸

۱۶۳- نوع تشییه فشرده در کدام بیت متفاوت است؟

۱) دگر باره خیاط باد صبا / براندام گل دوخت رنگین قبا

۲) هرچه به گرد خویشتن می‌نگرم در این چمن / آینه‌ی ضمیر من، جز تو نشان نمی‌دهد

۳) مرا کز جام عشقت مست گشتم / وصال و هجر یکسان می‌نماید

۴) عمر برف است و آفتاب تموز / اندکی ماند و خواجه غره هنوز

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴: عمر برف و آفتاب تموز است تشییه فشرده‌ی غیراضافی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خیاط باد صبا: اضافه‌ی تشییه‌ی

گزینه ۲: آینه‌ی ضمیر: اضافه‌ی تشییه‌ی

گزینه ۳: جام عشق: اضافه‌ی تشییه‌ی

شماره: ۱۰۰۶۰۸۱

۱۶۴- با توجه به عبارت «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد» کدام گزینه «اضافه‌ی تشییه‌ی» نیست؟

۱) فراش باد صبا   ۲) فرش زمردین   ۳) دایه‌ی ابر بهاری   ۴) مهد زمین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «فرش زمردین» ترکیب وصفی است و استعاره است از «چمن و سبزه» در حالی که بقیه‌ی گزینه‌ها ترکیب اضافی‌اند و از نوع «اضافه‌ی تشییه‌ی» می‌باشد و هر اضافه‌ی تشییه‌ی از نظر آرایه‌های ادبی «تشییه بلیغ» است ضمناً «بنات نبات» نیز اضافه‌ی تشییه‌ی است.

شماره: ۹۹۹۷۸

۱۶۵- مجاز ذکر شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱) دل عالمی بسوزی چو عذر برپروزی / تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا (عال)

۲) موی سفید را فلکم رایگان نداد / این رشته را به نقد جوانی خریده‌ام (رشته)

۳) گر نبندی زیر سخن تو حلق را / آتشی آید بسوزد خلق را (حلق)

۴) نیندaram این کام حاصل کنی / مبادا که جان در سر دل کنی (سر)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: عالم مجاز از مردم عالم

گزینه ۲: رشته مجاز از مو

گزینه ۳: حلق مجاز از دهان است، اما خلق (مردم) در معنای حقیقی خود آمده است.

گزینه ۴: سر مجاز از قصد

شماره: ۹۴۸۰۶۶

۱۶۶- نام نویسندهٔ چند اثر در مقابل آن درست نوشته شده است؟

مجالس المؤمنین (نورالله شوستری) - عباس نامه (وحید قزوینی) - حبیب السیر (حسن بیگ روملو) - انوار سهیلی

(اسکندر بیگ منشی) - اخلاق جلالی (جلال الدین دوانی) - تحفة الاحرار (نظمی) - تاریخ گزیده (خواجه رسید الدین

فضل الله همدانی) - مرصاد العباد (نجم دایه)

۱) پنج   ۲) شش   ۳) سه   ۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

انوار سهیلی از ملاحسین واعظ کاشفی

حبیب السیر از خواندمیر

تحفة الاحرار از جامی

شماره: ۹۶۹۳۲۹

۱۶۷- کدام قالب‌های شعری در قرن هفتم تا نهم رونق بیشتری داشتند؟

- (۱) قصیده و غزل   (۲) رباعی و دویتی   (۳) غزل و منوی   (۴) قصیده و قطعه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در قرن هفتم قصیده که پیش از آن در خدمت ستایش فرمانروایان بود، کمنگ شد و غزل که زبان دل و عشق بود گسترش یافت، البته قالب منوی نیز برای ظهر عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی پدید آورد.

شماره: ۹۳۳۵۲۲

۱۶۸- اگر بیت زیر را بر پایه برش هجایی چهارتایی و سه‌تایی دسته‌بندی کنیم، وزن واژه آن در کدام گزینه آمده است؟
دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را / دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

- (۱) مفتولن فاعلن   (۲) مستفعلن فعلون   (۳) مفعول فاعلاتن   (۴) مستفعل مفعولن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دِل	مِی	د	وَد
-	-	-	-
دَر	دَا	رَا	-
-	-	-	-
فَعْلَن	مُسْتَفْعِلَن	فَعْلَن	مُسْتَفْعِلَن

اگر همین بیت را بر پایه برش هجایی سه‌تایی و چهارتایی دسته‌بندی کنیم، وزن واژه آن «مفعول فاعلاتن» می‌شود.

شماره: ۹۶۸۹۲۵

۱۶۹- در کدام گزینه همه آثار، فارسی و دارای نثر ساده هستند؟

- (۱) ظفرنامه شامی - انوار سهیلی - مرصاد العابد
(۲) بابرnamه - ظفرنامه شامی - کلیله و دمنه
(۳) مرصاد العابد - انوار سهیلی - محاکمة اللغتين

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. محاکمة اللغتين و بابرnamه به زبان ترکی هستند و کلیله و دمنه دارای نثر فنی و دشوار است.

شماره: ۹۴۰۹۱۲

۱۷۰- در بیت زیر، قرینه‌ای که ما را از معنای اصلی مجاز دور می‌کند، کدام واژه است؟

سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم / وز این درخت همین میوه غم است برم

- (۱) سپید   (۲) درخت   (۳) شکوفه   (۴) میوه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قرینه، نشانه‌ای در کلام است که ذهن خواننده را از معنای نهاده دور می‌سازد و به‌سوی معنای نانهاده آن سوق می‌دهد. در این بیت، واژه «سپید» قرینه‌ای است که ما را کمک می‌کند تا بفهمیم منظور از «سر» در اینجا «موی سر» است. زیرا سر سپید نمی‌شود، بلکه این موی سر است که سپید می‌شود. لازم به ذکر است که «درخت» در مصراع دوم نیز مجاز است.

شماره: ۹۴۰۹۲۲

۱۷۱- در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی وجود ندارد؟

- دفتر فکرت بشوی، گفته‌ی سعدی بگوی
(۱) استعاره‌ی مکنیه   (۲) تشخیص
(۳) سجع   (۴) استعاره‌ی مصرحه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استعاره‌ی مکنیه در قسمت (بر سر مجلس بیار) شکل گرفته که مشبه به محفوظ «باران» است. (گوهر) استعاره‌ی مصرحه است از سخنان نغز و شیرین. سجع و قافیه‌ی درونی هم در واژه‌های (بشوی و بگوی) و (بیار و بیار) شکل گرفته است.

شماره: ۶۳۱۳۷

۱۷۲- در بیت زیر «نرگس» و «گل زرد» استعاره از چیست؟

فرو شد تا برآمد یک گل زرد ۴) چشم، گیسوی یار	«هزاران نرگس از چرخ جهان گرد ۱) اشک، صورت یار ۲) خورشید، ماه گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۹۳۸۹۸

۱۷۳- عبارت زیر کدام شاعر را معرفی می‌کند؟

«وی در اکثر قالب‌های شعری مانند قصیده، رباعی، ترکیب‌بند و ... طبع آزمایی کرده است. او نه تنها در ادبیات پنداموز، سخن‌گوی ضمیر خودآگاه ایرانی است که در سروden غزل‌های عاشقانه سرآمد شاعران ایران است.» ۴) حافظ	۳) مولوی ۲) نظامی ۱) سعدی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سعدی، فرمانروای ملک سخن است و گلستان را به نشر مسجع و بوستان را در قالب مشتوی پدید آورد.

شماره: ۹۹۷۴۲۸

۱۷۴- وزن شعر از چه چیزی حاصل می‌شود؟

۲) چینش منظم پایه‌های آوایی ۴) به کار گرفتن ردیف‌های پایانی	۱) قرار گرفتن قافیه در پایان شعر ۳) تنوع قالب‌های شعری

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پایه‌های آوایی بعد از دسته‌بندی هجا به وجود می‌آیند که به هر پایه، رکن عروضی هم می‌گویند. وزن شعر از توالی این پایه‌های آوایی یا ارکان عروضی است.

شماره: ۹۳۴۵۵۵

۱۷۵- وزن واژه بیت زیر کدام است؟

سلسله موی دوست حلقة دام بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست ۲) مفععلن فاعلن - مفععلن فاعلن ۴) مفعول فاعلاتن - مفعول مفاعيلن	۱) مفععلن فاعلن - مفععلن فاعلن ۳) مفعول مفاعيلن - مفعول مفاعيلن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

س	ل	ر	ی	مو	د	و	س	ل	س	ل	ب	ا	ل	ا	س	ل	ا	س
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ه	ر	ب	ی	د	د	د	ه	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
م	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل
ا	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س	س
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

یادآوری: وقتی بعد از مصوت بلند، نون ساکن (ن) می‌آید، مصوت بلند را کوتاه تلفظ می‌کنیم. برای سهولت می‌توان به جای این کار، نون ساکن را حذف کرد.

دین ← دیکر (هر دو هجای بلند هستند).

شماره: ۹۶۸۹۱۸

۱۷۶- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است؟

۲) «می» به جای «همی» استفاده می‌شود. ۴) به کارگیری حرف نشانه «مر» کم شده است.	۱) لغات فارسی اصیل قدیم در آن فراوان است. ۳) «در» به جای «اندر» به کار می‌رود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سایر موارد از ویژگی‌های سبک عراقی است.

در پایه دهم نمونه‌هایی از لغات اصیل قدیم فارسی دیده بودید مانند گازر، اُستر، یارستان که امروز در فارسی کاربرد ندارند.

شماره: ۹۳۸۶۰۳

۱۷۷- در کدام بیت تشبیه بلیغ وجود ندارد؟

تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی
جهان چون شب و تیغها چون چراغ
تو یار غمگساری، تو حور دلربایی
پستی گرفت همت من زین بلند جای

- (۱) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی
- (۲) چو دریای خون شد همه دشت و اع
- (۳) تو سرو جویباری، تو لالهی بهاری
- (۴) نالم چونای من اندر حصار نای

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشبیه‌ی که ادات تشبیه و وجه شبه آن حذف شود «تشبیه بلیغ» نام دارد که تشبیه بلیغ بر دو نوع است:

۱- اسنادی، که در آن «مشبه به» به «مشبه» اسناد داده می‌شود؛ مانند بیت سوم که در آن چهار تشبیه اسنادی وجود دارد.

۲- اضافی، که آن را «اضافه‌ی تشبیه‌ی» می‌خوانند و یکی از طرفین تشبیه به دیگری اضافه می‌شود مانند: مس وجود کیمیای عشق، دریای خون. اما در بیت ۴ با کمی دقیق بینیم که چهار رکن تشبیه وجود دارد.

شماره: ۷۰۰۷۷

۱۷۸- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

تو میندار که سعدی ز کمندت بگریزد / چو بدانست که در بند تو، خوشتر ز رهایی

- (۱) مفاعیلن
- (۲) فعلاتن
- (۳) مفاعیلن
- (۴) مفاعیلن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خوشهای هجایی این بیت، بدین‌گونه است:

ت	م	بِنْ	دا	د	گِ	سَهْ	دِي	ز	گِ	مَهْ	دَتْ	بِ	گِ	رِيْ	زَدْ
ج	بـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
فـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

شماره: ۹۴۰۹۲۸

۱۷۹- تقطیع (نشانه‌گذاری) عروضی کدام بیت به شکل زیر است؟

--UU/-U/-UU/-U/-UU/-U/-UU

- (۱) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند
- (۲) نه من خام طمع عشق تو می‌ورزم و بس
- (۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری
- (۴) روزگار است این که گه عزّت دهد گه خوار دارد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ن / ظ / را / ور / د / م / بر / دم / ک / او / جو / دی / ب / ن / ما / ند

شماره: ۶۳۰۵۴

۱۸۰- چرا ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی و عراقی به دوره بعد منتقل نشد؟

- (۱) مأنوس نبودن فضلا با زبان قدیم
- (۲) ورود لغات مربوط به مذاهب در حوزه شعر
- (۳) از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران
- (۴) دقت در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دو دلیل حذف مختصات سبکی زبان قدیم:

(۱) مأنوس نبودن فضلا با زبان قدیم

(۲) تغییر جغرافیایی حوزه‌های شعری در نقاط مختلف ایران و تأثیر پذیرفتن از زبان‌های نواحی گوناگون

شماره: ۹۶۳۴۹۴

- ۱۸۱- با توجه به بیت زیر کدام گزینه مفهوم کنایی «کلاه از سر چرخ افتاد» را در بر دارد؟
- خبر از خویش نداری چه قدر رعنایی
 ۱) روزگار از درک زیبایی تو عاجز و ناتوان است
 ۲) روزگار کلاه به دست دور تو می‌چرخد
 ۳) روزگار شیفته‌ی زیبایی توست
 ۴) در تماشای تو روزگار مات و مبهوت است
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کلاه از سر افتادن کنایه از عاجزی و ناتوانی است.

شماره: ۷۰۱۸۹

- ۱۸۲- در کدام بیت مجاز بیشتری به چشم می‌خورد؟
- برآشافت ایران و برخاست گرد / همی هر کسی کرد ساز نبرد
 ۱) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
 ۲) خروشی برآمد ز دشت و ز شهر / غم آمد جهان را از آن کار بهر
 ۳) مسٹ و خرابم تا ابد نی دل شناسم نی خرد / کاندر خرابات ازل نوشیده‌ام پیمانه‌ای
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: ایران مجاز از سپاه ایران
 گزینه ۲: سر مجاز از قصد و آفتاب مجاز از خورشید
 گزینه ۳: دشت، شهر و جهان همگی مجاز از مردم حاضر
 گزینه ۴: پیمانه مجاز از شراب، همچنین در مصraع اول می‌توان «دل» را مجاز از «عشق» دانست.

شماره: ۹۴۰۹۲۴

- ۱۸۳- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟
- تا نرگس مسٹ ناز دارد / دل با تو سر نیاز دارد (استعاره - مجاز)
 ۱) همی تا توان راه نیکی سپر / که نیکی بود مر بدی را سپر (جناس همسان - تشییه)
 ۲) نگین ملک سلیمان چراغ عرش خداست / گرش نه حلقه بر انگشت اهرمن باشد (استعاره - مجاز)
 ۳) کفر زلفش ره دین می‌زد و آن سنگین دل / در پی‌اش مشعلی از چهره برافروخته بود (تشییه - کنایه)
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 ۱: نرگس ← استعاره / سر ← مجاز
 ۲: راه نیکی ← تشییه / سپر و سپر ← جناس / نیکی سپر است ← تشییه
 ۳: کفر زلف ← تشییه / ره دین زدن کنایه از ایجاد گمراهی و انحراف / سنگین دل بودن کنایه از نامهربانی

شماره: ۹۶۹۳۴۱

- ۱۸۴- کدام گزینه از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است؟
- بیشتر شدن کاربرد غزل
 ۱) توجه به علوم بدیع و بیان
 ۲) توجه به صفا و پالایش درون و برتری عشق بر عقل
 ۳) از رونق افتادن قصیده و رواج غزل عارفانه
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پرهیز از زهد ریایی، باتوجه به صفا و پالایش درون، برتری عشق بر عقل و امثال آن‌ها مفاهیم و اندیشه‌های فکری این دوره را رقم زد.
 گزینه‌های دیگر ویژگی‌های ادبی سبک عراقی هستند.
 ● پادآوری: هرگاه به قالب‌های شعری، آرایه‌های ادبی و وزن و قافیه اشاره شود، ویژگی‌های ادبی مدنظر است.

شماره: ۹۳۹۶۴۱

۱۸۵- کدام گزینه با بیت زیر هم وزن است؟

- اگر کاری کنی مزدی ستانی / چو بی کاری یقین بی مزد مانی
 ۱) عاشق دیوانه سرمست را / پند خردمند نیاید به کار
 ۲) به یک بار از جهان دل در تو بستم / ندانستم که پیمانم نپایی
 ۳) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن / به امید آنکه روزی به کف او فتد وصالی
 ۴) در دلم آرام تصور مکن / وز مژه‌ام خواب توقع مدار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن بیت صورت سؤال مفاعلین مفاعلین مفاعلی است و این وزن در گزینه ۳ دیده می‌شود.

یادآوری: برای سهولت در انتخاب گزینه درست با توجه به اینکه اولین هجای بیت با هجای کوتاه شروع شده است و اولین هجای بیت ۱ و ۴ با هجای بلند شروع شده است، می‌توان رد گزینه کرد زیرا این دو بیت هرگز نمی‌توانند گزینه درست باشند.

شماره : ۹۴۸۰۷۲

۱۸۶- در بیت زیر، قرینه‌ای که ذهن خواننده را از معنای حقیقی واژه «پیمان» دور می‌کند کدام است؟

- چو آشامیدم این پیمانه را پاک / درافتادم ز مستی بر سر خاک
 ۱) آشامیدم ۲) پاک ۳) درافتادم ۴) خاک

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این بیت، قرینه‌ای که ذهن خواننده را از معنای حقیقی پیمانه به‌سوی معنای مجازی آن یعنی شراب سوق می‌دهد، واژه «آشامیدم» است زیرا پیمانه آشامیدنی نیست.

شماره : ۹۴۸۰۶۲

۱۸۷- در کدام بیت استعاره بیشتری دیده می‌شود؟

- ۱) کس چو حافظ نگشود از رخ اندیشه نقاب / تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند
 ۲) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من / هیچ کس می‌پسندم که به‌جای تو بود
 ۳) باز امشب ای ستاره تابان نیامدی / باز ای سپیده شب هجران نیامدی
 ۴) دیده عقل مsst تو، چرخه چرخ پست تو / گوش طرب به‌دست تو بی‌تو به سر نمی‌شود

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: رخ اندیشه و زلف سخن اضافه استعاری هستند.

گزینه ۲: سرو روان استعاره از یار است.

گزینه ۳: ستاره تابان و سپیده شب هجران استعاره از یار است.

گزینه ۴: دیده عقل و گوش طرب اضافه استعاری هستند و چرخ استعاره از آسمان است.

شماره : ۹۵۷۶۷۳

۱۸۸- کدام گزینه از لحاظ آوازی، جای خالی را به درستی پر می‌کند؟

راه شد	زین س بب گم	—
گاه شد	دالِ حق آ	کم ک سی زب

۴) پران شدم

۳) گر هزاران

۲) وقت سحر

۱) با من بگو

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

عمر ه	زا	د
-	-	-
کم ک	سی	زب
-	-	-

با توجه به مصراع دوم، (گر هزاران) به درستی مصراع اول را کامل می‌کند.

شماره : ۱۰۰۶۰۶۴

۱۸۹- زبان سبک هندی را باید زبانی ..... قلمداد کرد.

۴) مضمون‌گرا	۳) صورت‌گرا	۲) واقع‌گرا	۱) ذهن‌گرا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. زبان سبک هندی را باید زبانی «واقع‌گرا» قلمداد کرد؛ زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره و سبک بوده است.

شماره : ۹۶۳۴۹۰

۱۹۰- وزن واژه پایه سوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

۱) مفاسی	به یاد روی شیرین بیت می‌گفت / چو آتش تیشه می‌زد، کوه می‌سفت	۲) مفعولن	۳) فاعلن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

شماره : ۹۳۸۶۱۹

۱۹۱- در کدام بیت مجاز به علاقه‌ی شباهت است؟

۱) برآشست عابد که خاموش باش	۲) ای غنچه‌ی خندان، چرا خون در دل ما می‌کنی	۳) مارا سری است با تو که گر خلق روزگار	۴) دفتر فکرت بشوی، گفته‌ی سعدی بگوی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲ («غنچه‌ی خندان» استعاره (استعاره‌ی مصرحه) است و هر استعاره‌ای مجاز به علاقه‌ی شباهت است.

شماره : ۱۵۳۷۰۰

۱۹۲- در کدام بیت «اضافه‌ی تشییه‌ی» می‌یابید؟

۱) هر سر موی مرا با زندگی پیوند هاست	۲) تانگردد جذبه‌ی توفیق صائب دست‌گیر	۳) ماتم فرhad کوه بیستون را سرمه داد	۴) دیدن روی تو ظلم است و ندیدن مشکل است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گل تعمیر = تشییه بلیغ اضافی یا اضافه‌ی تشییه‌ی است، شاعر تعلق‌های آدمی را در آبادسازی ظاهر گل تشییه کرده که پای کشیدن آن سخت است.

شماره : ۱۹۳۷۰۳

۱۹۳- توضیح زیر مربوط به کدام سلسله‌ی تاریخی است؟

«در عهد آنان علاوه بر گسترش هنرهایی چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز به همان اسلوب ساده رواج یافت.»

۱) اسماعیلیه	۲) مغلان	۳) تیموری	۴) خوارزمشاهیان

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عهد تیموری، ادبیات نیز رونقی تازه گرفت و کسانی مانند جامی و دولتشاه کتاب‌های ارزشمندی نوشتند، هر چند این رونق، بنیادی نبود و کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدهاً سطحی و ادبیات این دوره نیز تقليیدی و فاقد نوآوری بود.

شماره : ۱۰۰۲۶۹۴

۱۹۴- در کدام گزینه همهٔ ترکیبات «اضافهٔ استعاری» هستند؟

- (۱) خرد مینا - ستارهٔ تابان - نرگس تر - کنگرهٔ عرش - نسیم سحر
- (۲) عقد ثریا - سپیدهٔ شب - سرو روان - گل خورشید - خار غم
- (۳) کاروان حله - شب هجران - باد صبا - قلب لشکر - شاخهٔ آرزو
- (۴) نالهٔ گل - رخ اندیشه - زلف سخن - دست روزگار - موج عشق

گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است. هر ترکیب اضافی که وجود خارجی نداشته باشد یا اضافهٔ تشییه‌ی است یا استعاری و اگر آن ترکیب را توانیم به تشییهٔ تبدیل کنیم، قطعاً اضافهٔ استعاری است.
نکته: در اضافهٔ استعاری مضاف همیشه جزئی از یک کل است در حالی که در اضافهٔ تشییه‌ی غالباً مضاف یک کل است.

شماره: ۹۶۳۵۰۶

۱۹۵- خوش‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینهٔ آمده است؟

چون شبروان پوید همی در تیره شب / تا کس مباد از رفتنش گردد خبر

- (۱) - ل ل - / - ل ل - / - ل -
- (۲) - ل ل - / - ل ل - / - ل -
- (۳) - ل - / - ل - / - ل -

گزینهٔ ۲ پاسخ صحیح است.

چ	ن	ش	ب	ر	و	ا	ن
تا	ک	س	م	د	ب	ا	ن
ب	ر	و	د	د	خ	ر	ب
-	-	-	-	-	-	-	-

یادآوری: هرگاه بعد از مصوت بلند «نون ساکن» بباید، مصوت بلند را کوتاه به حساب می‌آوریم. برای سهولت در تقطیع (جداسازی) هجایی می‌توانیم «نون ساکن» بعد از مصوت بلند را حذف کنیم.

شماره: ۹۴۸۰۶۹

۱۹۶- کدام عامل باعث گردید که در دورهٔ صفوی طبقات و گروه‌های بیشتری مدعی شعر و شاعری شوند؟

- (۱) توجه ویژهٔ صفویان به شعر ستایشی و درباری
- (۲) بی‌اعتنایی پادشاهان صفوی به شعرهای عاشقانهٔ زمینی
- (۳) رو به سادگی رفتن شعر در دورهٔ صفوی
- (۴) وابسته نبودن شعر به دربار و بی‌رونقی مدیحه‌سرایی

گزینهٔ ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۵۷۶۵۶

۱۹۷- کدام بیت از رباعی‌ای است که کمال‌الدین اسماعیل در قتل عام مردم اصفهان به دست مغولان سروده است؟

- (۱) کس نیست که تا بر وطن خود گرید / بر حال تبا مردم بد گرید
- (۲) خدایا تو دانی که بر ما چه آمد / خدایا تو دانی که ما را چه می‌شد؟
- (۳) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست / کی طمع در گرددش گیتی دون پرور کنم
- (۴) اگر چو مرغ بنالم، تو همچو سرو بیالی / وگر چو ابر بگریم، تو همچو غنچه بخندی

گزینهٔ ۱ پاسخ صحیح است. بعد از یورش مغول و کشتار و قتل عام مردم اصفهان، کمال‌الدین اسماعیل از شاعران بهنام قرن هشتم، یک رباعی دربارهٔ این فاجعه سروده است:

کس نیست که تا بر وطن خود گرید / بر حال تبا مردم بد گرید

دی بر سر مرده‌یی دو صد شیون بود / امروز یکی نیست که بر صد گرید

شماره: ۹۳۴۵۵۴

۱۹۸- متن زیر به معرفی کدام نویسنده پرداخته است؟

«وی از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان بهشمار می‌رود. وی وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو بود. اقدام مهم فرهنگی او تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز است.»

(۱) عطاملک جوینی   (۲) خواجه رشیدالدین   (۳) حمدالله مستوفی   (۴) امیرعلی شیر نوایی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خواجه رشیدالدین فضیل الله همدانی، کتاب‌هایی نیز تألیف نموده است. مهم‌ترین کتاب او جامع التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.

شماره: ۹۴۰۹۰۹

۱۹۹- کدام شاعر در آثارش «تزویر و ریاکاری حاکمان عصر خود» و «ناملایمات اوضاع آشفته‌ی روزگار» را در قالب نظم و نثر به تصویر کشید؟

(۱) فخرالدین بلخی   (۲) فخرالدین عراقی   (۳) سلمان ساوجی   (۴) خواجه کرمانی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عیید زاکانی شاعر خوشذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است.

شماره: ۹۹۷۴۳۳

۲۰۰- علت نام‌گذاری سبک عراقی در کدام گزینه به چشم می‌خورد؟

(۱) ظهور فخرالدین عراقی صاحب مثنوی عشاق‌نامه

(۲) رشد و ترویج فرهنگ و اخلاق در عراق عرب

(۳) توجه ویژه به زبان توده‌ی مردم و رونق بیشتر آن

(۴) وجود شاعران بزرگ در شهرهای اصفهان، همدان و ری

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دلیل نام‌گذاری سبک این دوره این است که بعد از مغول کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد و شاعران بزرگ این دوره غالباً از شهرهای «اصفهان، همدان، ری و اراک کنونی» آمده بودند.

شماره: ۹۹۷۴۴۱

۲۰۱- وزن واژه کدام خوشة هجایی نادرست است؟

(۱) ۲۲--: فعلاتن   (۲) ۲۲--: مستفعلن   (۳) ۲--: مفاعيلن   (۴) ۲--: فاعلاتن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲: خوشة هجایی معادل مستفعلن و مفععلن به صورت زیر است:

هُسْ	تَفْ	عْ	لِنْ	هُفْ	ثْ	عْ	لِنْ
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
-	-	-	-	-	-	-	-

شماره: ۹۳۸۶۱۴

۲۰۲- در قرن دهم زبان رسمی مردم هندوستان چه بود؟

(۱) فارسی   (۲) هندی   (۳) انگلیسی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شاهان گورکانی هند همگی به زبان فارسی سخن می‌گفتند. زبان فارسی که در شبه‌قاره هند استحکام و استقرار لازم را به دست آورده بود، همه‌گیر و رسمی شد و تا زمان حاکمیت استعمار انگلیس باقی ماند.

شماره: ۹۵۷۶۵۲

۲۰۳- کدام یک از ایات زیر با بیت زیر هم وزن است؟

- یک ره ز لب دجله منزل به مداین کن / وز دیده دوم دجله بر خاک مداین ران
 ۱) زاهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد
 ۲) بنمای رخ که خلقی واله شوند و حیران / بگشای لب که فریاد از مرد و زن برآید
 ۳) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
 ۴) در دیر معان آمد یارم قدحی در دست / مست از من و میخواران از نرگس مستش مست
 گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر هجای هر دو بیت را جدا نماییم، خوشهای هجایی آن از تکرار «---الا---»
 (مفهول مفاعیلن) درست شده است.

شماره : ۹۶۸۹۲۸

۲۰۴- در ایات زیر چند تشبیه وجود دارد؟

- آتش است آب دیده مظلوم / چون روان گشت خشک و تر سوزد
 تو چو شمعی از او هراسان باش / که اول آتش ز شمع سر سوزد
 ۱) یک تشبیه فشرده - یک تشبیه گسترده ۲) دو تشبیه فشرده - یک تشبیه گسترده
 ۳) یک تشبیه فشرده - دو تشبیه گسترده ۴) دو تشبیه فشرده - دو تشبیه گسترده
 گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشبیه فشرده: آتش است آب دیده (آب دیده مظلوم مانند آتش است).
 تشبیه گسترده: تو چو شمعی (تو مانند شمع هستی)

شماره : ۹۳۸۶۰۹

۲۰۵- در کدام گزینه نام معروف ترین شاعران قرن هفتم آمده است؟

- ۱) مولوی - فخرالدین عراقی - سعدی ۲) مولوی - حافظ - سعدی
 ۳) فخرالدین عراقی - خواجه - ابن‌یمین

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مولوی در مثنوی معنوی و دیوان شمس (مجموعه غزلیات شمس) بسیاری از معارف
 بشری و مسائل عرفانی را بیان کرده است. فخرالدین عراقی نیز صاحب غزل‌های عرفانی زیباست و سعدی در بیشتر
 قالب‌های شعری طبع آزمایی کرده است.
 حافظ خواجه و ابن‌یمین از شاعران قرن هشتم هجری هستند.

شماره : ۹۳۴۵۴۸

۲۰۶- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ..... تشبیه بليغ وجود دارد.

- یادم از کشته‌ی خویش آمد و هنگام درو
 مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو
 سرت ز آسمان بگذرد در شکوه
 اگر پای در دامن آری چو کوه
 وین بر کشیده گنبد نيلی حصارهم
 گوی زمین ربوده چوگان عدل اوست
 هر که این آتش ندارد نیست باد
 آتش است این بانگ نای و نیست باد

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲ مرجع شناسه‌ی «ی» در آری مشبه است/ چو = ادات / کو = مشبه به / پای
 در دامن آوردن = وجه شبه، چون هر ۴ رکن تشبیه ذکر شده تشبیه مفرد است.

در گزینه‌ی ۱ «مزرع سبز فلک و داس مه نو» هر دو تشبیه بليغ اضافی‌اند.

در گزینه‌ی ۳ «گوی زمین و چوگان عدل» تشبیه بليغ اضافی هستند.

در گزینه‌ی ۴ این بانگ نای، آتش = تشبیه بليغ اسنادی است.

مشبه مشبه به

وجه شبه و ادات تشبیه در بیت نیست.

شماره : ۱۹۴۱۳۷

- ۲۰۷- نوع خوانش و جداسازی پایه‌های آوایی در کدام مصراع نادرست است؟
- ۱) قند تویی زهر بیش میازار مرا ← قن دُثُّ یی / زه رُثُّ یی / ب ش م یا / زا رَم را
  - ۲) بهار آمد که هر ساعت رود خاطر به بستانی ← بِهَارَ آمَد / کِهَرَ سَاعَةَ / رَوَدَ خَاطِرَ / بِبُسْ تَانِی
  - ۳) با جوانی سر خوش است این پیر بی تدبیر را ← باجَ وَانِی / سَرَحُ شَسَنِ تَیِّنِ / پَیِّرِ بَیِّ تَدِ / بَیِّ رَرَا
  - ۴) مرغ خوش خوان را بشارت باد کاندر راه عشق ← مرغُ خُشْ خَانَ / را بِ شَارَتَ / بَادَ کِ آنَ دَرَ / رَاهَ عَشَقَ
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

طریقه‌ی خواندن صحیح واژه‌ی «کاندر» ← کَن / دَر

شماره: ۱۰۰۲۷۱۳

- ۲۰۸- ترکیب‌ها در کدام گزینه به ترتیب غیرتشبیهی و تشبیهی است؟
- ۱) کلاه شکوفه - دیده عقل
  - ۲) مزید نعمت - شب جهل
  - ۳) آتش عشق - موسیم بهار
  - ۴) لب لعل - دیوار کاخ
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ ترکیب اول تشبیهی است و ترکیب دوم اضافی، اما تشبیه بلیغ در آن وجود ندارد.

شماره: ۹۳۹۶۴۸

- ۲۰۹- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
- بازآمدم بازآمدم از پیش آن یار آمدم / در من نگر، در من نگر، بهر تو غم خوار آمدم
- ۱) مفتعلن
  - ۲) فاعلاتن
  - ۳) مستفعلن
  - ۴) فعلاتن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

دَم	مَد	رَأ	بَأ	آهَ	شِي	بِي	از	دَم	مَد	زَأ	بَأ	دَم	مَد	بَأ	زَأ	دَم	
-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	
دَم	مَد	رَأ	خَأ	عَمَ	تَأ	دِه	بَهَـ	عَمَـ	نَـ	مَـنَـ	دَـرَـ	مَـنَـ	دَـرَـ	مَـنَـ	دَـرَـ	مَـنَـ	
-	ل	-	-	-	ل	ـ	ـ	-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	
مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن	

شماره: ۹۶۹۳۴۲

- ۲۱۰- عبارت «نوعی مجاز است که لفظی را به دلیل شباهت بسیار در یکی از صفات به جای لفظی دیگر به کار برند» تعریف کدام آرایه‌ی ادبی است؟
- ۱) استعاره
  - ۲) تشییه
  - ۳) تشخیص
  - ۴) تناسب

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۰۰۱۵۸

- ۲۱۱- در چند بیت ویژگی مشترک میان دو رکن تشبیه ذکر شده است؟
- (الف) جهانی کاندرو هر دل که یابی، پادشا یابی / جهانی کاندرو هر جان که بینی، شادمان بینی
- (ب) همیشه سبز و نظر و آبدار است / تو پنداری که هر روزش بهار است
- (ج) دلها اگر چه صاف ولی از هراس سنگ / آینه بود و میل تماشا شدن نداشت
- (د) دوش از جمال دوست، شبیم روز گشته بود / کان آفتاب، شمع شب افروز گشته بود
- (۱) ۴   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

یادآوری: ویژگی مشترک در دو رکن تشبیه، وجه شبیه تشبیه است.

در بیت «ب»: سبز و نظر و آبدار، وجه شبیه تشبیه است.

در بیت «ج»: صافی و پاک بودن، وجه شبیه تشبیه است.

دلها همانند آینه صاف بودند.

در بیت «د»: شب افروز بودن، وجه شبیه تشبیه است.

شماره: ۱۰۰۶۰۸۸

- ۲۱۲- پدید آمدن قالب‌های جدید و اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا به ترتیب از کدام ویژگی‌های سبک عراقی است؟
- (۱) ادبی - زبانی   (۲) ادبی - فکری   (۳) زبانی - فکری   (۴) فکری - زبانی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بحث پیرامون قالب‌های شعری از ویژگی‌های ادبی هر سبک و اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا که به باورهای هر قوم و ملت و فکر و اندیشه آنان بر می‌گردد، از ویژگی‌های فکری محسوب می‌شود.

شماره: ۹۳۴۵۵۰

- ۲۱۳- ابیات زیر از کیست و در چه قالبی سروده شده است؟
- چون رسد روزی به وقت خویشن / زحمت جستن چه بر خود می‌نهی
بی‌اجل چون کس نمیرد در جهان / پس چرا در عجز و سستی تن دهی
- (۱) خواجه‌ی کرمانی - قصیده   (۲) سلمان ساوجی - قطعه
(۳) ابن‌یمین - قصیده   (۴) عبید زakanی - قصیده

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حضور قافیه در مصraigاهای زوج نشانه‌ی قالب قطعه است. محتوا اخلاقی این قطعه ما را به سمت پاسخ سؤال یعنی ابن‌یمین سوق می‌دهد.

شماره: ۹۹۷۴۵۱

- ۲۱۴- در عبارت زیر چند تشبیه وجود دارد؟
- «پروردگارا روا مدار در ظلمات جهل و ضلال از چراغ هدایت به دور افتتم.»
- (۱) یک   (۲) دو   (۳) سه   (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ظلمات جهل / ظلمات ضلال / چراغ هدایت

شماره: ۹۶۹۳۳۴

- ۲۱۵- مصraigah «باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد» چند پایه‌ی آوایی دارد؟
- (۱) ۵   (۲) ۴   (۳) ۳   (۴) ۲

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

بَا	رَا	نِ	اَش		كَم	مِي	دَ	وَد		وَز	اَب	رَ	مَا		تَش	مِي	جَ	هَد
پایه ۴					پایه ۳					پایه ۲					پایه ۱			

شماره: ۱۰۰۲۷۰۸

- ۲۱۶- پایه‌های آوایی رکن دوم و ششم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
 درخت تو گر بار دانش بگیرد / به زیر آوری چرخ نیلوفری را
 (۱) تِ تُ گر - را وَ ری (۲) تُ گر با - وَ ری چَر (۳) رِ دا نش - وَ ری چَر (۴) رِ دا نش - را وَ ری
 گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بِ گِی-رَد	دِ دَانش	تُ گَرْ بَا	دِ رَخْ تِ
فَرِی رَا	خِ نِی لَو	وَ رِی چَر	بِ زِی رَا

شماره: ۹۵۷۶۶۱

- ۲۱۷- موضوع کتاب‌های «هفت اقلیم» و «مجالس المؤمنین» چیست؟
 (۱) زندگی‌نامه (۲) تاریخ (۳) سفرنامه (۴) فقه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هفت اقلیم نوشته امین احمد رازی و مجالس المؤمنین از قاضی نورالله شوشتاری است.
 شماره: ۹۶۸۹۰۹

- ۲۱۸- در بیت زیر، چند هجای کوتاه به ضرورت باید بلند به حساب آید؟
 اگر تو ز آموختن سر نتابی / بجوید سر تو همی سروری را
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

بِی	تَا	تَـ	سَوَّ	تَـن	خِ	مَوِ	آ	زِ	تُـ	گَوِ	آ
-	-	ـ	ـ	-	ـ	-	-	ـ	ـ	-	ـ
دا	دِی	وَ	سَوَّ	مِی	هَـ	ـ	وَ	ـ	ـ	ـ	ـ
-	-	ـ	ـ	-	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

نکته: هیچ‌گاه بیشتر از دو هجای کوتاه پشت‌سرهم و بدون فاصله نمی‌آید و در این صورت باید بعضی از آن‌ها را به هجای بلند تبدیل کرد.

شماره: ۹۶۹۳۴۸

- ۲۱۹- کدام گزینه درباره صائب تبریزی نادرست است؟
 (۱) در فراوانی شعر زبانزد است. (۲) صائب در غزل‌سرایی مشهور است. (۳) او را خداوندگار مضامین تازهٔ شعری دانسته‌اند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واقع‌گرایی شاخصهٔ اصلی شعر وحشی بافقی است، زیرا برخی از شاعران سبک هندی بر این باور بودند که باید به‌سوی حقیقت‌گویی و واقع‌گرایی بازگشت. صائب از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است که از نظر تعداد ایات شعر از دیگران پیشی گرفته است.

شماره: ۹۴۸۰۵۹

- ۲۲۰- متن زیر به معروفی کدام اثر ادبی پرداخته است؟
 «این مثنوی دارای فصل‌های مختلف است که نویسنده در هر کدام به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانیده است.»

- (۱) لمعات (۲) عاشقانame (۳) مرصاد‌العباد (۴) تاریخ و صاف

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فخرالدین عراقی از شاعران نام‌آور در قرن هفتم و صاحب غزل‌های عرفانی زیبایی است. وی علاوه بر مثنوی «عشاق‌نامه» کتاب دیگری با عنوان «لمعات» در سیر و سلوک عارفانه در قالب نظم و نثر نوشته است.»

شماره: ۹۳۳۵۰۷

۲۲۱- در کدام گزینه تشبیه بليغ اسنادی وجود دارد؟

- (۱) گر چه ز شراب عشق مستم
- (۳) من لاله آزادم من زاده فريادم

- (۲) اين زبان چون سنگ و هم آهن وش است.
- (۴) گرت ز دست برآيد چو نخل باش كريم

گزینه ۳ پاسخ صحيح است. در گزینه ۱ تشبیه فشرده اضافی (شراب عشق)، در گزینه‌های ۲ و ۴ تشبیه گسترده و در گزینه ۳ تشبیه بليغ اسنادی وجود دارد: من (مانند) لاله آزاد هستم.

شماره : ۹۳۹۶۴۵

۲۲۲- يكى از دلائل سروden اشعار ذوقافتین در سبک عراقي چيست؟

- (۱) استعدادهای بزرگی در عرصه شعر درخشیدند.
- (۲) توجه نداشتند به ظاهر و صنایع ادبی
- (۳) صنایع ادبی جای تفکر و تعمق را گرفت.

گزینه ۳ پاسخ صحيح است. در اندیشه ادیبان این دوره، صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت، اما چون استعدادهای بزرگی در این عرصه ندرخشیدند، بيشتر به ظاهرسازی و به صنایعی مثل معماپردازی، سروden اشعار ذوقافتین و از اين قبيل روى آوردنند.

شماره : ۹۳۹۶۳۸

۲۲۳- کدام گزینه برای پر کردن جای خالی بيت زير مناسب است؟

استاد سخن سعدی است، نزد همه کس؛ اما / دارد سخن حافظ طرز غزل .....

- (۱) سلمان
- (۲) صائب
- (۳) خواجه
- (۴) جامی

گزینه ۳ پاسخ صحيح است. خواجهی کرمانی از غزلپردازان برجسته سبک عراقي در قرن هشتم است؛ شاعری که غزلهای او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده، همان‌طور که در این بيت خود به این تأثیر اذعان دارد.

شماره : ۹۴۰۹۰۸

۲۲۴- بيت زير از کدام ويژگي فكري سبک عراقي سخن به ميان آورده است؟

- عقل اگر داند که دل دربند زلفش چون خوش است / عاقلان ديوانه گردنند از پی زنجير ما
- (۱) واقع‌گرایی و توجه به دنيای درون
  - (۲) برتری عشق بر عقل
  - (۳) ذهن‌گرایی و توجه به دنيای بیرون

گزینه ۲ پاسخ صحيح است. در اين بيت شاعر به اين نكته تأكيد دارد که عقل هرگز کار دل (عشق) را درک ننمی‌کند. از اين رو عشق را بر عقل برتری داده است.

عرائي	خراساني
ذهن‌گرایی یا توجه به دنيای درون	واقع‌گرایی یا توجه به دنيای بیرون
برتری عشق بر عقل	ستایش خرد (برتری عقل)

شماره : ۹۶۹۳۲۷

۲۲۵- موضوع کدام كتاب درست معرفی نشده است؟

- (۱) اخلاق جلالی: اصول اخلاقی
- (۲) مرصاد العباد: در بيان سلوک دین و تربیت نفس
- (۳) تذکره دولتشاه: شرح حال تنی چند از شاعران ایرانی
- (۴) نفحات الانس: در ذکر احوال اميران و حاكمان

گزینه ۴ پاسخ صحيح است. جامي بهارستان را به سبک گلستان سعدی نوشت و در كتاب نفحات الانس نيز شيوه تذكرة الاوليا را در بيان حقائق عرفاني و ذكر احوال عارفان پيش گرفت و مثنويهایی نیز به پیروی از نظامی سروود که يكى از آنها مثنوی تحفة الاحرار به شيوه مخزن الاسرار نظامی است.

شماره : ۹۳۳۵۲۹

- ۲۲۶- کدام گزینه برای پر کردن نقطه‌چین‌های بیت زیر مناسب است؟
شعر ..... همه بیت‌الغزل معرفت است / آفرین بر نفس دلکش و لطف سخشن
 ۱) جامی ۲) خواجه ۳) سعدی ۴) حافظ
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حافظ شعرش را «همه بیت‌الغزل معرفت» دانسته، همان‌طور که در سؤال آمده است. این عبارت دربردارنده «عشق» و «عرفان» نیز هست.

شماره : ۹۳۴۵۵۱

- ۲۲۷- در بیت زیر جمعاً چند استعاره‌ی مکنیه وجود دارد؟
 «ای دیو سپید پای در بند
 ای گند گیتی ای دماوند»
 ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دیو سپید پای در بند: استعاره مصربه از کوه است (ای کوه دماوند که مانند دیو سپید پای در بند می‌باشی) / گند گیتی: استعاره از کوه است (ای کوه دماوند که مانند گند گیتی می‌باشی) / گند گیتی: اضافه‌ی استعاری (هر اضافه‌ی استعاری از نظر آرایه‌های ادبی استعاره‌ی مکنیه است) / دماوند: تشخیص (هر تشخیصی، استعاره‌ی مکنیه نیز می‌باشد).

شماره : ۱۵۳۶۵۵

- ۲۲۸- در بیت زیر کدام واژه «استعاره» است?
 با آسمان مفاخره کردیم تا سحر / او از ستاره دم زد و من از تو دم زدم
 ۱) آسمان ۲) سحر ۳) ستاره ۴) مفاخره
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آسمان به انسانی مانند شده است که مفاخره (فخر فروشی) می‌کند و از زیبایی ستاره دم می‌زند؛ بنابراین «آسمان» جان‌بخشی یا تشخیص است و هر تشخیصی، آرایه «استعاره» است، زیرا مشبه (آسمان) باقی مانده و مشبه‌به (انسان) حذف گردیده است.

شماره : ۹۶۳۵۰۰

- ۲۲۹- در بیت زیر «ژاله» استعاره از چیست؟
 صبح‌گاهی سر خوناب جگر بگشايد / ژاله صبحدم از نرگس تر بگشايد
 ۱) اشک ۲) چشم ۳) صورت ۴) شبین

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ژاله (شبین) استعاره از اشک است و نرگس تر استعاره از چشمان اشک‌بار است.
شماره : ۹۵۷۶۶۷

- ۲۳۰- همه‌ی ابیات زیر به جز بیت ..... در یک گروه وزنی قرار می‌گیرند.
 و گرنه ره عافیت پیش گیر
 که تو بی‌فا در جفا تا کجایی
 تا کس مباد از رفتنش گردد خبر
 که خشم خدا آورد کاستی
 ۱) اگر مرد عشقی کم خویش گیر
 ۲) سپردم به تو دل ندانسته بودم
 ۳) چون شبرون پوید همی در تیره شب
 ۴) مگردان سر از دین و از راستی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زیرا سه بیت دیگر در گروه وزنی «متقارب مثمن» که از تکرار ارکان «فعولن» ساخته می‌شود قرار می‌گیرند اما این بیت (چو شبرون...) در وزن «رجز مسدس سالم» یعنی، مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن سروده شده است.

شماره : ۶۳۰۵۳

۲۳۱- در کدام بیت همه‌ی آرایه‌های «مجاز، کنایه، تشبیه، مراعات‌نظیر و تضاد» دیده می‌شود؟

خاری به خود می‌بندی و ما را ز سر وا می‌کنی
زمانه بسته رضای تو را چو نیزه، کمر
و زین درخت همین میوه غم است برم
گریه‌اش بر سمن و سنبل و نسرین آمد

- (۱) ای غنچه خندان چرا خون در دل ما می‌کنی
- (۲) جهان گشاده‌ی ثنا تو را چو تیر دهان
- (۳) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم
- (۴) رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

جهان: مجاز محلیه/ چو تیر و چو نیزه = کنایه / دهان گشادن و کمر بستن = مراعات‌نظیر / گشاده و بسته = تضاد

شماره: ۹۴۱۲۵

۲۳۲- در بیت زیر به ترتیب چند تشبیه فشرده اسنادی و اضافی وجود دارد؟

تو بهاری تو بُتی آتش جانی سروی / من همان خاک ره آتش عشقت کفمن

- (۱) چهار - سه
- (۲) پنج - دو
- (۳) شش - یک
- (۴) شش - دو

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشبیه‌های اسنادی: تو (به‌مانند) بهار هستی - تو (مانند) بیت هستی - تو (مانند) آتش جان هستی (که جان را می‌سوزانی) - تو (مانند) سرو هستی - من (مانند) خاک ره هستم - آتش عشق تو (مانند) کفن من است.

تشبیه اضافی: آتش عشق (عشق مانند آتش است در سوزاندن)؛ به این نوع تشبیه، «اضافه تشبیه‌ی» نیز می‌گویند.

شماره: ۹۴۰۹۱۹

۲۳۳- جامی در کتاب نفحات الانس از شیوه نگارش کدام کتاب بهره گرفته است؟

- (۱) مرصاد العباد
- (۲) تذكرة الاولیا
- (۳) اخلاق جلالی
- (۴) عشاق‌نامه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جامی نفحات الانس را به شیوه تذكرة الاولیای عطار نیشابوری در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشت.

شماره: ۹۳۴۵۴۰

۲۳۴- در بیت زیر ترکیبات «آفتاب روی» و «چهره مه» به ترتیب چه نوع ترکیب اضافی اند؟

از خجلت آفتاب رویت / بر چهره مه نقاب بینم

- (۱) استعاری - تشبیه‌ی
- (۲) استعاری - استعاری
- (۳) تشبیه‌ی - تشبیه‌ی
- (۴) تشبیه‌ی - استعاری

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آفتاب روی: اضافه تشبیه‌ی یا تشبیه بلیغ فشرده است. (روی و رخسار مانند آفتاب است).

چهره مه: اضافه استعاری است. (ماه به انسانی مانند شده است که چهره و رخساری دارد). معنی بیت: ما از خجالت صورت تو که مانند آفتاب است بر چهره خود نقاب زده است.

شماره: ۹۶۳۵۰۱

۲۳۵- تقطیع هجایی بیت زیر در کدام گزینه، درست نشان داده شده است؟

«چرخ گرد از هستی من گر بر آرد گو بر آر

دور بادا دور از دامان نامم گرد نزگ»	(۱)
- U U / U - U U / U - U U U / U - U - (۲)	- U U / U - U U / - - U U / U - U - (۱)
- U - / - - U - / - - U - (۴)	- U - / - - U U / - - U U / - - U - (۳)

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

چر خ گر دز هس تی ی من گر ب رار - U - - U - - - U - - -	دو ر با دا دو ر از نا م م گر د نزگ
---	--

شماره: ۷۰۲۰۴

۲۳۶- «سر» در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه ... در معنی مجازی به کار رفته است.

- (۱) سرِ ما نداری، سرِ خویش گیر
- (۲) زبان خامه ندارد سرِ بیان فراق
- (۳) سرِ هم نبرد اندر آورد به گرد
- (۴) سرِ آن ندارد امشب که برآید آفتایی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زیرا در تمام گزینه‌ها «سر» مجاز از «اندیشه، قصد و تصمیم» است به علاوه‌ی محلیت، چون سر « محل و جایگاه» فکر و اندیشه است.

شماره: ۷۰۰۸۰

۲۳۷- کدام گزینه از عوامل تغییر سبک خراسانی به عراقی نیست؟

- (۱) تغییر مرکزیت ادبی از خراسان به عراق عجم
- (۲) روی کار آمدن حکومت‌های غزنوی و سلجوقیان
- (۳) گسترش زیان و ادب فارسی در خارج از قلمرو ایران
- (۴) فاصله گرفتن دو جریان شعری بینایین و آذربایجانی از سبک خراسانی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دیدیم که برخی از عوامل سیاسی و اجتماعی مثل روی کار آمدن حکومت‌های غزنوی، سلجوقی و تغییر جغرافیای مرکزیت ادبی و سیاسی از خراسان به عراق عجم، زمینه‌های تغییر سبک را پدید آورد.

شماره: ۹۳۳۵۲۸

۲۳۸- در قرن هفتم کدام عامل باعث شد که زبان عربی از رواج بیفتند و زبان فارسی رونق بیشتری بگیرد؟

- (۱) حملهٔ وحشیانهٔ مغول
- (۲) پایان یافتن خلافت
- (۳) روى کار آمدن تیموریان
- (۴) ضعف المستعصم بالله

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در اوخر دورهٔ مغول بساط حکومت آخرین خلیفهٔ عباسی (المستعصم بالله) برچیده شد و با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی و نگارش به آن از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان تودهٔ مردم بود، رونق بیشتری گرفت.

شماره: ۹۳۳۵۱۹

۲۳۹- عبارت «شاعر نوازی شاهان ..... با بی‌مهری شاهان ..... به شعر و شاعری، هم زمان شده بود مثلاً:

وقتی ..... قصیده‌ای در مدح شاه تهماسب صفوی سرود، با بی‌مهری شاه مواجه شد» با کدام گزینه کامل می‌شود؟

- (۱) بابری هندی - صفوی - محتشم کاشانی
- (۲) صفوی - بابری - صائب تبریزی
- (۳) آل اینجوی فارس - صفوی - محتشم کاشانی
- (۴) بابری هند - صفوی - صائب تبریزی

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فقط گزینه‌ی ۱ عبارت را کامل می‌کند.

شماره: ۱۹۴۱۰۴

۲۴۰- کدام یک از ایات زیر دولختی است؟

- (۱) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را / به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را
  - (۲) بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد
  - (۳) مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست / که به پیمانه کشی شهره شدم روز است
  - (۴) آن شب قدری که گویند اهل خلوت امشب است / یا رب این تأثیر دولت در کدامین کوکب است
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بر	آ	سو	
کل	با	گ	
-	-	-	-
فاعل‌ان	فعول	فعول	فعول

گزینه ۱: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینه ۳: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

گزینه ۴: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعل

شماره: ۹۶۸۹۲۶

۲۴۱- نوع تشییه بلیغ در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) تو آن درخت گلی کاعتدال قامت تو / ببرد قیمت سرو بلندبالا را
- (۲) سیلاپ سرشک (اشک) از غم هجران توانم دوش / تا دوش بُد امروز به بالای سر آمد
- (۳) فراق یار که پیش تو کاهبرگی نیست / بیا و بر دل من بین که کوه الوند است
- (۴) آفتایی که به گردون شده تابنده تویی / سایه‌ای کافند از آن بر زبر حاک من

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ۲ اضافه تشییه‌ی و گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ تشییه بلیغ اسنادی است.

گزینه ۱: تو درخت گلی. (تو مانند درخت گل هستی)

گزینه ۲: سیلاپ سرشک

گزینه ۳: فراق یار کوه الوند است. (فرق مانند کوه الوند سنگین است.)

گزینه ۴: آفتای تویی (تو مانند آفتای هستی) سایه منم. (من مانند سایه هستم.)

شماره: ۹۶۰۹۲۰

۲۴۲- پایه آوایی دوم و ششم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

یا رب از عرفان مرا پیمانه‌ای سرشار ده / چشم بینا جان آگاه و دل بیدار ده

(۱) عِر فان م را - جا ن آ گا

(۲) فان م را پی - جا ن آ گا

(۳) عِر فان م را - جا ن آ گاه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بَا	وَ	بِز	عِر	
-	-	ع	-	
بَا	وَ	بِز	عِر	
چَشْ	مِ	بِي	نَا	

فَا	رَا	مَ	جَا	
-	-	ع	-	
فَا	رَا	مَ	جَا	
فَا	رَا	مَ	جَا	

سَر	اَي	نِ	مَا	
-	-	ع	-	
سَر	اَي	نِ	مَا	
سَر	اَي	نِ	مَا	

شَا	د	ر	هِ	
ع	-	-	-	
شَا	د	ر	هِ	
شَا	د	ر	هِ	

شماره: ۹۶۹۳۴۴

-۲۴۳- نام نویسنده‌گان آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه وجود دارد؟

«انوار سهیلی - بابر نامه - محاکمه‌اللغتین»

- ۱) امیرعلی شیرنوایی - ظهیرالدین بابر   ۲) امیرعلی شیرنوایی - واعظ کاشفی - ظهیرالدین بابر
 ۳) نصرالله منشی - ظهیرالدین بابر - امیرعلی شیرنوایی   ۴) واعظ کاشفی - ظهیرالدین بابر - امیرعلی شیرنوایی
 گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۳۹۶۳۹

-۲۴۴- کدام گزینه درباره‌ی «مجاز» و شرایط آن درست نیست؟

- ۱) استعاره از سویی با تشییه و از سوی دیگر با مجاز مرتبط است.
 ۲) کلماتی مانند «شیر» که چند معنی دارند، مجاز هستند.
 ۳) مجاز از این رو پدید می‌آید که الفاظ محدود و معانی نامحدود دند
 ۴) قرینه، نشانه‌ای است که ذهن را از حقیقت بازمی‌دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلماتی مانند «شیر» که چند معنی دارند، مجاز نیستند.

شماره: ۶۳۱۰۷

-۲۴۵- در عصر مغول و تیموری نگارش کدام نوع ادبی رواج یافت؟

- ۱) تاریخ‌نویسی   ۲) سفرنامه نویسی   ۳) فرهنگ‌نویسی   ۴) تفسیر‌نویسی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تاریخ‌نویسی در دوره و سبک عراقی به اسلوب ساده رواج می‌یابد و تاریخ‌نویسی از همان اوایل دروغ مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت.

شماره: ۹۳۹۶۳۷

-۲۴۶- سلمان ساوجی، خواجهی کرمانی و عبدالرحمن جامی از کدام‌یک از شاعران زیر پیروی کرده‌اند؟

- ۱) نظامی   ۲) حافظ   ۳) عطار   ۴) فخرالدین عراقی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سلمان ساوجی مثنوی جمشید و خورشید را به شیوه داستان‌های نظامی، خواجهی کرمانی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی و عبدالرحمن جامی نیز مثنوی‌هایی چون تحفه‌الاحرار را به پیروی از نظامی سرده است.

شماره: ۱۰۰۲۶۹۹

-۲۴۷- تعداد کنایه‌ها در کدام گزینه بیشتر است؟

- ما بسی بی توشه را پروردایم
 ناخدای کشتی امکان یکی است
 تا ببینی سود کردی یا زیان
 چاهها کنند مردم را به راه
- ۱) ما بسی گم‌گشته بازآورده‌ایم
 ۲) ناخدایان را کیاست اندکی است
 ۳) پرده‌ی شک را برانداز از میان
 ۴) تا که خود بشناختند از راه چاه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه (راه را از چاه شناختن) و (چاه کنند برای کسی) دو کنایه هستند و دیگر گزینه‌ها دارای دو کنایه نیستند.

شماره: ۶۳۳۰۶

۲۴۸- همه واژه‌های کدام گروه خوشة هجایی یکسان دارند؟

- ۲) دری بگشا - نمی‌دانم - کجاوی
- ۴) کجاوی - کبوتر - پریشان

۱) می‌نوشتم - بامدادی - بادبان

۳) بادبان - جان منی - دریادلان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴ همگی در خوشة هجایی «فعولن» قرار می‌گیرد.

کُ جا بی ک بو تر پ ری شان
- - - - - - - -

یادآوری: در تقطیع هجایی، نون ساکن بعد از صفت بلند را به حساب نمی‌آوریم مانند هجای «شان» که بلند حساب

می‌شود: شا ~~X~~ = -

شماره: ۹۳۸۶۱۸

۲۴۹- در کدام گزینه تشییه بیشتری به چشم می‌خورد؟

تفضیل‌ها پنهان شده در پرده‌ی اجمال‌ها
هوا ~~مشتّاطه~~ آب آیینه‌دار است
زلف تو چون روزگار پرده دری می‌کند
بر خشک چوب نیزه‌ها گل کرد خورشید

۱) ای دفتر حسن تو را فهرست خط و حال‌ها

۲) رخ گل را که عکس روی یار است

۳) روی تو چون بهار جلوه‌گری می‌کند

۴) روزی که در جام شفق مل کرد خورشید

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱) «دفتر حسن» تشییه بلیغ اضافی است در گزینه ۳) دو تشییه به چشم می‌خورد روی به نوبه‌ار و زلف به روزگار تشییه شده است و در گزینه ۴) نیز «جام شفق» تشییه بلیغ اضافی می‌باشد اما در گزینه ۲) سه تشییه وجود دارد: در مصراج اول رخ گل به عکس روی یار تشییه شده است و در هوا مصراج دوم به مشتّاطه (آرایشگر) و آب به آینه‌دار تشییه گردیده است.

شماره: ۷۰۱۹۰

۲۵۰- در بیت زیر کدام ویژگی ادبی سبک هندی دیده می‌شود؟

ای گل که موج خندهات از سر گذشته است / آماده باش گریه تلخ گلاب را

(۱) اسلوب معادله (۲) تلمیح (۳) حس‌آمیزی (۴) موازن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

یکی از ویژگی‌های ادبی سبک هندی، کاربرد آرایه «حس‌آمیزی» است مانند گریه تلخ.
بینایی چشایی

یادآوری: هرگاه دو حس از حواس پنج‌گانه با یکدیگر درآمیزند، از نظر آرایه‌های ادبی «حس‌آمیزی» است:

<u>صدای نرم</u>	<u>بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شونم</u>	<u>شناوی لامسه</u>
<u>بینایی</u>	<u>شناوی</u>	<u>شناوی</u>

شماره: ۹۶۸۹۱۲

۲۵۱- وزن بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

اگر کاری کنی مزدی ستانی

(۱) مفاعیلن مفاعیلن فعالن (۲) فعلاتن فعلاتن فعلن (۳) مفتعلن مفتعلن فاعلن (۴) فعالن فعلن فعلن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۹۹۸۲

۲۵۲- مصraig اول بیت زیر چند هجا دارد؟

بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

(۱) شانزده ۴) چهارده ۳) هشت ۲) چهارده

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ب | یا | تا | گل | ب | رف | شا | نی | م | می | دو | سا | غ | دن | دا | زیم

هر مصraig این بیت شامل ۱۶ هجاست و هر مصraig شامل ۴ پایه آوایی است.

شماره: ۹۳۴۵۵۹

۲۵۳- در کدام گزینه، کنایه بیشتری وجود دارد؟

(۱) ای غنچه خندان چرا خون در دل ما می کنی / خاری به خود می بندی و ما را ز سر وا می کنی

(۲) تا که خود بشناختند از راه چاه / چاهها کنند مردم را به راه

(۳) در این سرای بی کسی کسی به در نمی زند / به دشت پر ملال ما پرنده پر نمی زند

(۴) کسی کاو هوای فریدون کند / سر از بند ضحاک بیرون کند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱: خون در دل کردن: کنایه از ناراحت کردن / خار به خود بستن: کنایه از مشکل ایجاد کردن / ز سر وا کردن: کنایه از دور کردن کسی

۲: راه را از چاه شناختن: کنایه از قدرت تشخیص خوب از بد / برای کسی چاه کندن: کنایه از به کسی ضرر زدن

۳: کسی به در نمی زند: کنایه از بی کسی / پرنده پر نمی زند: کنایه از تنها یی

۴: هوای کسی کردن: کنایه از طرفداری / سر از بند بیرون کردن: کنایه از نافرمانی

شماره: ۹۶۹۳۳۷

۲۵۴- متن زیر معرف کدام شخصیت است و اثر معروف او چه نام دارد؟

«وی در زمان وزارت و اقتدار خود در عصر اولیجاتیو قدم‌های فرهنگی و عمرانی بسیاری برداشت.»

(۱) عطامک جوینی - تاریخ گزیده

(۲) خواجه رشید الدین - تاریخ گزیده

(۳) خواجه رشید الدین - جامع التواریخ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اقدام مهم فرهنگی خواجه رشید الدین، تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز بود که در حکم دانشگاه آن زمان بود.

شماره: ۱۰۰۲۷۰۵

۲۵۵- در بیت زیر چند تشبیه وجود دارد؟

دلجه اشک از بهار شوق طغیان کرده است / رازهای سینه را خاشاک طوفان کرده است

(۱) یک ۴) چهار ۳) سه ۲) دو

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشبیه ۱: دلجه اشک: اشک مانند رود دجله است در روان بودن و گستردگی.

تشبیه ۲: بهار شوق: شوق مانند بهار است در شکفتگی و زندگی بخشی.

تشبیه ۳: رازهای سینه مانند خاشاک طوفان روی سیل و طوفان (اشک) جاری شده و آشکار شده‌اند.

شماره: ۹۴۰۹۱۸

۲۵۶- کدام پادشاه تیموری از علاوه‌مندان به فرهنگ و هنر اسلامی بود و از هنرمندان و خوش‌نویسان حمایت می نمود؟ او کدام شهر را مرکز فرمانروایی خود قرار داد؟

(۱) تیمور - تبریز ۲) شاهرخ - هرات ۳) بایسنقر میرزا - اصفهان ۴) غازان خان - تبریز

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد. بایسنقر میرزا پسر او نیز هنردوست و هنرمند بود و در زمان او هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه را به خط خوش نگاشتند.

شماره: ۹۳۴۵۴۳

-۲۵۷ در بیت زیر کدام پایه‌ی تشییه حذف شده است؟

بس‌دلا که بهسان حریر کرده به شعر/ از آن سپس که بهکردار سنگ و سندان بود

(۴) مشبه

(۳) ادات تشییه

(۲) مشبه‌به

(۱) وجه‌شبه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

دل (مشبه) بهسان (ادات) حریر (مشبه‌به) $\Leftarrow$ وجه شبه محذوف است.

دل (مشبه) به کردار (ادات) سنگ و سندان (مشبه‌به) $\Leftarrow$ وجه شبه محذوف است.

شماره: ۱۰۰۶۷۵

-۲۵۸ تقطیع هجایی مصراع «وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود» کدام گزینه است؟

-U---UU---U---UU-

(۱) -U---U---U---

-U---UU---U---UU-

(۳) -U---UU---U--

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

شماره: ۷۰۰۵۹

-۲۵۹ تقطیع (نشانه‌گذاری) عروضی کدام بیت به شکل زیر است؟

- - U - / - - U - / - - -

(۱) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند

(۲) نه من خام طمع عشق تو می‌ورزم و بس

(۳) ای مسلمانان فغان از جور چرخ چنبری

(۴) روزگار است این که گه عزّت دهد گه خوار دارد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۷۰۰۸۶

-۲۶۰ متن زیر به معرفی کدام نویسنده قرن هفتم پرداخته است؟

«وی از نشنویسان این قرن است. خاندان او از افراد با نفوذ حکومت مغولان بودند. این نویسنده از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی دربارهٔ تاریخ مغول کسب کرد و کتابی در شرح ظهور چنگیز و احوال و فتوحات او نوشت.»

(۱) خواجه رشیدالدین (۲) عطاملک جوینی (۳) حمدالله مستوفی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کتاب عطاملک جوینی «تاریخ جهان‌گشا» نام دارد که در احوال چنگیز، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.

شماره: ۹۳۳۵۱۲

-۲۶۱ خوشهای هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

درد اگر مرد است با دل راست رویارو شود / پس چرا از پشت سر خنجر زد و نامرد شد

(۱) -U---/ -U---/ -U---/ -U---

(۲) -U---/ -U---/ -U---/ -U---

(۳) -U---/ -U---/ -U---/ -U---

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

در	دَ	گُر	مرَ	دَ	دَ	در	دَ	دَ	دَ
پس	چِ	را	از	پش	تِ	با	دَس	تِ	با
مر	دَ	دَ	دَ	سر	خن	دل	رو	ست	رو
شد	د	د	د	جِر	زَ	رَا	يَا	سَت	رو
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
				↓					

در مصراع دوم به ضرورت شعری،

هجای دَ را بلند در نظر می‌گیریم.

شماره: ۹۴۰۹۲۶

۲۶۲- در کدام گزینه، آرایه‌ی «تشخیص» (Personification) به کار نرفته است؟

- (۱) بجز در لاكت ای حیوان
- (۲) دیده‌ی عقل مست تو، چرخه‌ی چرخ دست تو
- (۳) شوق می‌آمد دست در گردن حس می‌انداخت
- (۴) به صحراء شدم عشق باریده بود

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ حیوان، تشخیص است، زیرا مورد ندا قرار گرفته است و مناداست و هرگاه موجودات بی‌جان و حیوانات مورد ندا قرار گیرند، از نظر آرایه‌های ادبی، تشخیص محسوب می‌شود. در گزینه‌ی ۲ دیده‌ی عقل، اضافه‌ی استعاری است و هرگاه در اضافه‌ی استعاری، مضاف یکی از اعضای بدن انسان یا حالات انسان باشد، مضاف‌الیه از نظر آرایه‌های ادبی، تشخیص است. در گزینه‌ی ۳ آمدن و دست در گردن انداختن که از افعال انسانی است به شوق، اسناد داده شده است. بنابراین شاعر به آن شخصیت انسانی (Personification) بخشیده است. اما در گزینه‌ی ۴ «عشق» به باران تشبیه شده و چون باران (مشبه به) حذف شده «عشق» استعاره است.

شماره: ۱۸۴۹۹۷

۲۶۳- تعداد پایه‌های آوایی کدام مصراع با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) ببلان را مسست گردان مطربان را شیر گیر
- (۲) صد نکته دراندازد، صد دام و دغل سازد
- (۳) عجب مدار ز مرده که از خدا طلب جان
- (۴) کفر و دین هر دو در رهش پویان

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۴:	گَفْرَةِ دِيَلَهْ هُوَ دَرَهَشْ يَاَلَهْ
(۳ پایه‌ی آوایی)	- - - - - - - - - - - -

اما بررسی سایر گزینه‌ها:

	بَلْ بَلْ لَهْ رَا
	- - - - - - - - - - - -
گزینه‌ی ۴ (پایه‌ی آوایی)	غِيرَهْ دَهْ شِيرَهْ يَاَلَهْ
	- - - - - - - - - - - -
گزینه‌ی ۴ (پایه‌ی آوایی)	صَدْ نَكْ دَهْ تِهْ
	- - - - - - - - - - - -
	صَدْ دَهْ دَهْ تِهْ
	- - - - - - - - - - - -
	عَجَبْ جَبْ مَهْ دَا
	- - - - - - - - - - - -
گزینه‌ی ۴ (پایه‌ی آوایی)	جَلَهْ بَدْ طَهْ دَا
	- - - - - - - - - - - -

شماره: ۱۰۰۲۷۱۵

۲۶۴- خوشه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی / نروم جز به همان ره که توام راهنمایی

- (۱) لـلـعـلـعـ
- (۲) لـلـعـلـعـ
- (۳) لـلـعـلـعـ
- (۴) لـلـعـلـعـ

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. خوشه‌های هجایی بیت، این‌گونه است:

مَلِكَةَ	لِلْعَلَّ	لِلْعَلَّ
نَرَّوْمَةَ	لِلْعَلَّ	لِلْعَلَّ
بَجَزَةَ	لِلْعَلَّ	لِلْعَلَّ
فَعَلَاتَنَ	لِلْعَلَّ	لِلْعَلَّ

شماره: ۹۵۷۶۵۸

-۲۶۵ در بیت زیر چند مجاز با رابطه شباهت وجود دارد؟

- بته دارم که گرد گل ز سنبل سایه‌بان دارد / بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد (خط: فرمان)
 ۱) یک ۴) چهار
 ۲) دو ۳) سه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بت و گل و سنبل به ترتیب با رابطه شباهت (استعاره) معشوق، صورت و گیسو موردنظر است.

شماره: ۹۴۸۰۶۷

-۲۶۶ در همه‌ی گزینه‌ها به جز ..... آرایه‌ی تشخیص دیده می‌شود.

- ۱) ای آسمان چو دور ندیمانش دیده ای
 ۲) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من
 ۳) هرنفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست
 ۴) موجی به جنبش آمد و برخاست کوه کوه
- در دور خویش، شکل مدور گرفته ای
 هیچ کس می‌نپسندم که به جای تو بود
 ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست
 ابری به بارش آمد و بگریست زار زار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه (۱) «آسمان» منادا واقع شده است و همان طور که می‌دانید هرگاه دیگر موجودات مورد ندا و خطاب قرار گیرند از نظر آرایه‌های ادبی «تشخیص» است.

در گزینه (۳) «آواز عشق» اضافه‌ی استعاری است و در اضافه‌ی استعاری اگر مضاف یکی از اعضای بدن انسان یا حالات و ویژگی‌های انسان باشد مضاف الیه «تشخیص» است بنابراین در این ترکیب «عشق» تشخیص می‌باشد. در گزینه (۴) گریستن به ابر نسبت داده شده است بنابراین «ابر» تشخیص است اما در گزینه (۲) «سرو روان» استعاره مصرحه از یار است بنابراین در اینجا «سرو» مورد ندا قرار نگرفته بلکه یار مورد خطاب و ندا قرار گرفته (ای یاری که مانند سرو روان هستی) بنابراین تشخیص نیست.

شماره: ۱۵۳۶۵۶

-۲۶۷ در کدام گزینه استعاره به کار رفته است؟

- ۱) بیا تا گل برافشانیم و می‌در ساغر اندازیم
 ۲) اگر غم لشگرانگیزد که خون عاشقان ریزد
 ۳) چو در دست است روی خوش بزن مطروب سرودی خوش که دست افshan غزل خوانیم و پاکوبان سراندایم
 ۴) بهشت عدن اگر خواهی بیا با ما به میخانه
- فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
 من و ساقی به هم سازیم و بنیادش براندازیم
 که از پای خمت یکسر به حوض کوثر اندازیم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این بیت استعاره از نوع حذف مشبه به به کار رفته است یعنی مشبه همراه یکی از ویژگی‌های مشبه به بکار می‌رود. در این مورد غم به انسانی تشبیه شده است که کارش خونریزی است اما انسان که مشبه به، است محدود است و ویژگی مشبه به، خونریزی است ذکر شده است.

شماره: ۶۳۳۰۵

-۲۶۸ عبید زاکانی در منظمه موش و گربه، ناهنجاری‌های اجتماعی کدام طبقات را به شیوه تمثیل بیان کرده است؟
 ۱) بخیلان و ثروتمندان ۲) حاکمان و زبردستان ۳) ثروتمندان و قاضیان ۴) حاکمان و قاضیان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عبید زاکانی در نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی در قالب طنز و شیوه تمثیل معروف است. وی در نثر نیز دارای طنزهای ماندگاری است. رساله دلگشا، اخلاق الاشراف و صد پند از آن جمله‌اند.

شماره: ۹۳۳۵۱۶

-۲۶۹ مؤسس عمارت ربع رشیدی کیست؟ چه کتاب تاریخی از او بر جای مانده است؟

- ۱) عطاملک جوینی - تاریخ جهان‌گشا
 ۲) نجم دایه - تاریخ و صناف
 ۳) فضل الله همدانی - جامع التواریخ
 ۴) شمس قیس - طبقات ناصری

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی دیگر از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی وزیر مقتصد غازان خان و اولجاتیو است. مهم‌ترین کتاب او «جامع التواریخ» است که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است. اقدام مهم فرهنگی او تأسیس ربع رشیدی در تبریز است.

شماره: ۹۳۳۵۱۴

-۲۷۰- کدام گزینه تقطیع هجایی بیت زیر است؟

گر تن زنم خامش کنم، ترسم که فرمان بشکنم»
 - U - / - U - - / - U (۲)
 (۴)

«ای که میان جان من، تلقین شعرم می‌کنی
 (۱) UU - / - UU - / - UU (۱)
 -U - U / -UU - / -U - U / -UU (۳)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن»

شماره: ۱۵۳۶۷۰

-۲۷۱- کدام آرایه از آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی است؟

(۴) تضاد (۳) تناقض

(۱) تضمن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حسن تعلیل، حس‌آمیزی، تمثیل، اسلوب معادله، تشییه و تلمیح از آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.

شماره: ۹۶۳۴۸۷

-۲۷۲- در کدام بیت واژه‌ی «جهان» معنای مجازی ندارد؟

یعنی که رخ‌پوش و جهانی خراب کن
 فرومانند از فرّه و بخت اوی
 سر زملک جهان گران بینی
 جهانی نظاره شده هم گروه

(۱) گل‌برگ را ز سنبل مشکین نقاب کن

(۲) جهان انجمن شد بر تخت اوی

(۳) بی‌سر و پا گدای آن‌جا را

(۴) نهادند بر دشت هیزم دو کوه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه «جهان» در معنای خود به کار رفته در حالی که در گزینه‌های ۱ و ۲، چهار معنای مجازی دارد و «جهانیان» معنی می‌دهد و علاقه‌ی آن «محليه» است.

شماره: ۶۳۱۰۵

-۲۷۳- در بیت زیر کدام گزینه از ارکان تشییه نیست؟

بلم آرام چون قویی سبکبار / به نرمی بر سر کارون همی رفت

(۴) کارون (۳) چون

(۱) بلم (۲) قو

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ارکان تشییه در این بیت، این‌گونه است:

بلم آرام چون قویی سبکبار / به نرمی بر سر کارون همی رفت
 مشبه وجه شبه (۱) ادات تشییه مشبه (۲) وجه شبه (۳)

شماره: ۹۳۹۶۴۳

-۲۷۴- در کدام پیک از ابیات زیر تشخیص دیده نمی‌شود؟

(۱) جان به لب داریم و همچون صبح خندانیم ما / دست و تیغ عشق را زخم نمایانیم ما

(۲) از سیاهی داغ ما هرگز نمی‌آید برون / در سواد آفرینش آب حیوانیم ما

(۳) از شبیخون خمار صبحدم آسوده‌ایم / مستی دنباله‌دار چشم خوبانیم ما

(۴) خرقه از ما می‌ستاند نافه مشکین نفس / از هواداران آن زلف پریشانیم ما

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشخیص‌ها به ترتیب:

(۱) صبح خندان - دست و تیغ عشق

(۳) شبیخون خمار صبحدم

(۴) مشکین نفس بودن نافه و خرقه ستاندن آن

شماره: ۹۵۷۶۷۲

۲۷۵- مصراع «یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی» از چهار بار هجایی ..... تشکیل شده است.
 (۱) - - - U / U --- / U - - U (۲) - - U - U (۳) - U - U

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی مصراع این گونه است:
 U --- / U - - - / U --- / U

شماره: ۱۰۰۱۶۹

۲۷۶- آرایه تشبیه در کدام بیت بیشتر است?
 (۱) نیست غیر از گوشه عزلت مرا جایی قرار / در صدف چون گوهر سیراب خوابم می‌برد
 (۲) سروری است قامت تو از ناز سرکشیده / ماهی است عارض تو از نور آفریده
 (۳) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی
 (۴) مرغ دل تادام زلف و دانه خال تو دید / طایر اندیشه‌ام افتاد در دام هوس

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: فقط یک تشبیه وجود دارد (من به گوهر سیراب).
 گزینه ۲: قامت به سرو و عارض به ماه

گزینه ۳: مس وجود، چو مردان ره، کیمیای عشق، همانند زر شدن ← ۴ تشبیه

گزینه ۴: پنج تشبیه وجود دارد: مرغ دل، دام زلف، دانه خال، طایر اندیشه، دام هوس

شماره: ۹۳۹۶۵۵

۲۷۷- کدام اثر سبک هندی دارای نثر بینایین است?
 (۱) هفت اقلیم (۲) حبیب السیر (۳) عباس‌نامه (۴) محبوب القلوب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عباس‌نامه و محبوب‌القلوب نمونه نثر مصنوع و هفت اقلیم در نثر ساده است.

شماره: ۹۶۸۹۱۰

۲۷۸- کدام بیت با دیگر ابیات در یک گروه وزنی قرار نمی‌گیرد?
 (۱) اگر ی---ک ذره را برگ---یری از جای
 خلیل یابد همه عالم سراپایی
 زیان آتشیشم هست لیکن در نمی‌گیرد
 (۲) میان گریه می‌خندم که چون شمع اندرین مجلس
 چو بوی تو دارد جان، جان را هله بنوازم
 (۳) جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو
 ج---ه---انی در دل ی---ک ارزن آمد
 (۴) درون ح---ب---های ص---د خ---رم---ن آمد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابیات ۱ و ۲ و ۴ از گروه ۶: یعنی از گروه مفاعلین می‌باشد در حالی‌که بیت (۳) از گروه ۴: یعنی از گروه مستفعل است.

شماره: ۱۹۱۰۰۳

۲۷۹- کدام شاعر به ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است?
 (۱) محتشم کاشانی (۲) کلیم کاشانی (۳) صائب تبریزی (۴) بیدل دهلوی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلیم کاشانی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان، خلاق المعانی ثانی لقب گرفته است.

شماره: ۹۴۸۰۵۲

۲۸۰- کدام گزینه تقطیع هجایی مصراع روپرتو است?
 (۱) - - - U - - U - - U (۲) - U - - - - U (۳) - U - U - U - (۴) - - U - - U

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

زیرا تقطیع هجایی مصراع این گونه است: در/ یا/ ی/ هس/ تی/ دم/ ب/ دم = - - U - - - U -

شماره: ۶۳۰۳۰

۲۸۱- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) لطف خدا بیشتر از جرم ماست / نکته سربسته چه دانی خموش
- ۲) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود / وارهد از حد جهان بی حد و اندازه شود
- ۳) یار مرا غار مرا عشق جگرخوار مرا / یار تویی غار تویی خواجه نگه دار مرا
- ۴) راز نگه دار و خمیش ور خمیش تلخ بود / آن که جگرسوزه بود باز جگرسازه شود

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن بیت ۱ مفتولن مفتولن فاعلن است. در حالی که گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، مفتولن مرتبه تکرار شده است.

شماره: ۹۴۸۰۷۴

۲۸۲- کتاب «انوار سهیلی» بازگردانی و بازنویسی کدام اثر ادبی است؟

- ۱) مرزبان نامه
- ۲) گلستان
- ۳) کلیله و دمنه
- ۴) بابر نامه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در دوره سبک عراقی برخی از نویسندهان، کتاب‌های مشکل و دشوار و دیریاب را به زیان ساده، بازنویسی می‌کردند، چنانکه در قرن نهم ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.

شماره: ۹۳۹۶۳۴

۲۸۳- کدام گزینه تقطیع هجایی بیت زیر است؟

- آمدی جانم به قربانت ولی حلا چرا؟
- ۱) - U - - U - - U - -
  - ۲) U - U - - U - -
  - ۳) - U - - U - - U - -
  - ۴) -- U - - U - - U - -

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» (- U - / - U - / - U - / - U - / - U - / - U -)

شماره: ۱۵۳۶۱۶

۲۸۴- در کدام گزینه آرایه‌های تلمیح، کنایه و مجاز وجود دارد؟

- ۱) جانان من برخیز و بشنو بانگ چاووش
- ۲) جانان من اندوه لبنان کشت ما را
- ۳) جانان من برخیز و آهنگ سفر کن
- ۴) تنگ است، ما را خانه تنگ است ای برادر

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

لبنان: منظور مردم لبنان است که دارای آرایه‌ی مجاز است.

پشت ما شکست: دارای آرایه کنایه است.

داغ دیر یاسین: تلمیح به قتل عام دسته جمعی مردم روستای دیر یاسین است.

شماره: ۲۹۷۲۳۹

۲۸۵- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی نشر سبک هندی نیست؟

- ۱) کاربرد وجه و صفتی
- ۲) کاربرد افعال بدون پیشوند
- ۳) مطابقت صفت و موصوف
- ۴) فراوانی لغات ترکی و مغولی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد از ویژگی‌های سبک هندی است.

شماره: ۹۶۸۹۱۶

۲۸۶- در کدام پایه آوایی شکل خطی درست نوشته نشده است؟

هُوَ كِيْ زِيْ	دو سَتْ دَارَه
بَشْ تُوْ با شِيْ	بَرْ نَ يَا رَد

- (۱) یک و سه   (۲) سه و پنج   (۳) سه و چهار   (۴) یک و شش

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پایه آوایی یک و شش این‌گونه درست است: «کِ و ٹُ هنگام بررسی وزن شعر، همان‌طور که می‌خوانیم، می‌نویسیم. لازم به یادآوری است که این مطلب در کتاب علوم و فنون ادبی (۱) گفته شده است.

شماره: ۹۳۴۵۵۷

۲۸۷- کدام بیت دارای وزن دوری است؟

من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود
کز آن جانب که او باشد صبا عنبر فشان آید
کاو به یک ره برد از من صبر و آرام و شکیب
دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

- (۱) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن
(۲) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری
(۳) ای مسلمانان فغان زان نرگس جادو فریب
(۴) دل می‌رود زدستم صاحب دلان خدارا

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زیرا همهٔ ابیات وزن تکراری دارند و تنها بیت چهارم دارای وزن دوری یا متناوب است یعنی هر مصراع آن از دو نیم مصراع تشکیل می‌شود که نیم مصراع دوم، تکرار نیم مصراع اول است یعنی مستفعلن فعلن / مستفعلن فعلن

شماره: ۶۳۰۵۶

۲۸۸- در کدام گزینه، تشبیه فشردهٔ اضافی و غیراضافی وجود دارد؟

- (۱) چون پیاله دلم از تویه که کردم شکست / همچو لا له جگرم بی می و میخانه بسوخت
(۲) دجله اشک از بهار شوق طغیان کرده است / رازهای سینه را خاشاک طوفان کرده است
(۳) دیوان حافظی تو و دیوانه تو من / اما پری به دیدن دیوان نیامدی
(۴) شب فراق که داند که تا سحر چند است / مگر کسی که به زندان عشق در بند است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دلجه اشک: تشبیه فشردهٔ اضافی

رازهای سینه خashaک طوفان شده است: تشبیه فشردهٔ غیر اضافی

شماره: ۹۶۹۳۴۰

۲۸۹- در بیت زیر چند تشبیه وجود دارد؟

فراز و شیب بیابان عشق دام بلاست / کجاست شیردلی کز بلا پیرهیزد

- (۱) یک   (۲) دو   (۳) سه   (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(۱) بیابان عشق (تشبیه بلیغ اضافی)

(۲) دام بلا (تشبیه بلیغ اضافی)

(۳) فراز و شیب بیابان عشق، دام بلا است (تشبیه بلیغ اسنادی)
مشبه به فعل اسنادی

(۴) شیردل (کسی که دلی مانند شیر دارد و باجرأت است).

شماره: ۹۳۸۶۱۰

-۲۹۰- وزن کدام بیت با ایات دیگر فرق دارد؟

که فردا نماند ره بازگشت
ز شیران جنگی برآرد شور
که صورت نبند دری دیگرم
حدیثی کنی، کار خلقی گشایی

- (۱) کنون با خرد باید انبار گشت
- (۲) نسبینی که چوم با هم آیند مور
- (۳) خدایا به خواری مران از درم
- (۴) جوابی دهی، شور شهری نشانی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. اگر ایات ۱ و ۲ و ۳ را تقطیع هجایی نماییم بر وزن «فعولن فعالن فعل» می‌باشد اما بیت ۴ بر وزن «فعالن فعالن فعلن» یا «متقارب مثمن سالم» می‌باشد.

شماره: ۱۹۱۷۹۳

-۲۹۱- کدام گزینه از تکرار چهار پاره «مستفعلن» ساخته شده است؟

- (۱) تا که خرابم نکند که دهد آن گنج به من / تا که به سیلم ندهد کی کشدم بحر عطا
- (۲) جهان پیر است و بی‌بنیاد از این فرهادکش فریاد / که کرد آفسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم
- (۳) روزگار است اینکه گه عزّت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
- (۴) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد / با پختگان گو این سخن سوزش نباشد خام را

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: مستفعلن (۴) گزینه ۲: مفاعلين (۴) گزینه ۳: فاعلاتن (۴) گزینه ۴: مستفعلن (۴)

بـا	رـا	نـ	اـش	کـم	مـی	دـ	وـد	رـ	بـا	تـ	گـان	گـو	ایـن	سـ	خـن	سـو	زـش	نـ	بـا	بـ	خـ	مـ	را	لـ
بـا	پـخ	تـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

شماره: ۹۴۰۹۳۱

-۲۹۲- در بیت زیر به ترتیب چند استعاره و تشییه وجود دارد؟

چو تنها ماند ماه سروبالا/ فشاند از نرگسان لؤلؤی لالا (>: مروارید درخشان)

- (۱) سه - یک
- (۲) دو - یک
- (۳) چهار - یک
- (۴) چهار - دو

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ماه استعاره از معشوق
نرگس استعاره از چشم
لؤلؤ لالا استعاره از اشک

در سرو بالا تشییه وجود دارد، یعنی قد و بالایی مانند سرو.

شماره: ۹۶۳۵۰۹

-۲۹۳- کدام یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است؟

- (۱) پدید آمدن و ظهور قالب‌های جدیدی در شعر و نثر
- (۲) برخورداری از معانی عمیق انسانی و آسمانی شعر
- (۳) اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا و خدمت به خلق
- (۴) ترویج روحیه تسامح و تساهل و عواطف انسانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هرگاه بررسی سبکی از نگاه ادبی مانند ردیف، وزن و قافیه، قالب‌های شعری یا آرایه‌های ادبی و عناصر زیبایی‌آفرین صورت گیرد، در قلمرو ویژگی‌های ادبی است. هرگاه بررسی از منظر فکری، روحیات، باورها و نوع نگرش به جهان انجام شود، در قلمرو ویژگی‌های فکری می‌گنجد.

شماره: ۹۳۳۵۱۷

۲۹۴- وزن بیت زیر کدام است؟

تا نگردن بی خبر از جسم و جان / کی خبر یابی ز جانان یک زمان

(۱) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعل

(۲) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاععی

(۳) مستفعلن - مستفعلن - فاعل

(۴) مفتعلن - مفتعلن - فاعلن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. - ل - ل - ل - ل - خوش هجایی یک مصراع بیت است و رکن های آن در گزینه ۱ آمده است.

شماره : ۹۳۸۶۱۷

۲۹۵- نوع نثر کدام گزینه نادرست آمده است؟

(۱) طبقات ناصری: ساده

(۲) گلستان: مسجع

(۱) تاریخ جهان گشا: ساده

(۲) بهارستان: مسجع

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تاریخ جهان گشا نشری دشوار و پیچیده دارد.

شماره : ۱۰۰۲۷۰۴

۲۹۶- در عبارت «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیورد». چند تشبیه بلیغ اضافی (اضافه‌ی تشبیه‌ی) وجود دارد؟

(۱) سه ۴) پنج ۳) چهار ۲) شش

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در این جملات ۴ تشبیه بلیغ اضافی وجود دارد: ۱- فراش باد صبا ۲- دایه‌ی ابر بهاری ۳- بنات نبات ۴- مهد زمین. نکته: فرش زمردین ترکیب وصفی و استعاره از برگ‌های سبز و چمن است.

شماره : ۱۰۳۰۹۴

۲۹۷- در کدام گزینه هر دو تشبیه گسترده و فشرده دیده می‌شود؟

(۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان ۲) نقد جان بر سر بازار محبت دادم

(۳) زدش بر زمین بر به کردار شیر ۴) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دیوار امت تشبیه فشرده اضافی است، زیرا از اضافه شدن دو رکن اصلی تشبیه ایجاد شده است: دیوار (مشبه‌به) و امت (مشبه). در تشبیه «چون تو پشتیبان» ۳ رکن از تشبیه آمده است: چون (ادات)، تو (مشبه) و پشتیبان (مشبه‌به): پس تشبیه گسترده است.

در گزینه ۲ «نقد جان» و «بازار محبت» تشبیه فشرده، در گزینه ۳ «او به کردار شیر زمین زد» تشبیه گسترده و در گزینه ۴ «درخت دوستی» تشبیه فشرده است.

شماره : ۹۳۹۶۵۰

۲۹۸- متن زیر به معروفی کدام شاعر سبک عراقی پرداخته است؟

«وی از غزل پردازان برجسته قرن هشتم است؛ شاعری که غزل او بر حافظ نیز تأثیر گذار بوده و حافظ خود نیز در یکی از سروده‌هایش بر این مسئله تأکید نموده است.»

(۱) سعدی ۲) ابن‌یمین ۳) مولوی ۴) خواجه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همان‌طور که در متن سؤال اشاره گردیده است، خواجه شاعری است که غزل‌هایش بر حافظ نیز تأثیر گذار بوده و خود حافظ در سروده‌ای به این مسئله اذعان نموده است:

استاد سخن سعدی است نزد همه کس، اما / دارد سخن حافظ طرز غزل خواجه

شماره : ۹۳۴۵۳۸

-۲۹۹- در کدام بیت کنایه دیده نمی‌شود؟

خرد را مکن با دل اندر مغاک
کسمان و بسر مرد پرخاش خر
و گرنه که پایت همی گور جست
سیه شد جهان پیش آن نامدار

- (۱) بترس از جهان دار یزدان پاک
- (۲) فراموش کردی تو سگزی مگر
- (۳) زنیرنگ زالی بدین سان درست
- (۴) بزد تیر بر چشم اسفندیار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این بیت (۲) هیچ کنایه‌ای به چشم نمی‌خورد اما در بیت ۱، ۳ و ۴ به ترتیب خرد را مکن با دل اندر مغاک، و گرنه که پایت همی گور جست، سیه شد جهان پیش آن نام دار کنایه می‌باشند.

شماره: ۷۰۰۸۱

-۳۰۰- کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است؟

- (۱) پرهیز از زهد ریایی
- (۲) توجه به آرایه‌های بیان و بدیع
- (۳) کمی لغات فارسی
- (۴) بازتاب بیشتر علوم در شعر

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱ و ۴ از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است و گزینه ۳ از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی.

لازم به یادآوری است که قالب‌های شعری، آرایه‌های ادبی و وزن و قافیه از ویژگی‌های ادبی هر سبک به حساب می‌آیند.

شماره: ۹۳۸۶۰۰

-۳۰۱- نام نویسنده و نوع نشر کدام کتاب درست است؟

- (۱) المعجم فی معايير أشعار العجم: شمس قيس رازی - نشر: ساده
- (۲) مرصاد العباد: نجم الدین رازی - نشر: ساده همراه با تکلف و دشواری
- (۳) تاریخ جهان‌گشا: عطاملک جوینی - نشر: ساده و عالمانه و پخته
- (۴) گلستان: سعدی - نشر: متکلف و عالمانه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲: نشر مرصاد العباد ساده است و گاهی موازنہ و سجع دارد.

گزینه ۳: نشر تاریخ جهان‌گشا متکلف و پیچیده است.

گزینه ۴: نشر گلستان مسجع و فنی است.

شماره: ۹۴۰۹۱۳

-۳۰۲- به ترتیب ارکان (پایه‌های آوایی) معادل (U - U - U - U -) کدام گزینه است؟

- (۱) مفاعیلن، فعلاتن
- (۲) مفاعیلن، فاعلاتن
- (۳) مفاعیلن، فاعلاتن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۷۰۱۷۴

-۳۰۳- کدام گزینه از ویژگی‌های قلمرو زبانی سبک عراقی است؟

- (۱) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن
- (۲) خروج شعر از حوزه دربار پادشاهان
- (۳) فراوانی قالب غزل و تثییت جایگاه تخلص
- (۴) به کارگیری نشانه «مر» در کنار مفعول

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۲ و ۳ از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است و در مورد گزینه ۴ باید گفت کاربرد حرف نشانه «مر» در سبک عراقی کم شده است و به کارگیری «مر» در کنار مفعول از ویژگی‌های سبک خرسانی است.

شماره: ۹۳۸۶۰۲

۳۰۴- کدام تحول در سبک هندی برای آینده ادبیات هم سودمند و هم زیانبار بود؟

- (۱) حملات پی در پی مغولان و تیموریان
- (۲) بی توجهی حکومت صفوی به شعر مدحی و درباری
- (۳) رفتن شعر به میان عامه مردم
- (۴) تضاد با آموزه‌های سنتی عرفانی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تحول شعر از آن جهت که به میان عامه آمد و با مضمونها و قلمروهای تازه‌ای روبه‌رو شد، حرکت سودمندی بود، اما از آن رو که افراد کم‌اطلاع و عامی به شعر روی آوردن و آن را از استواری و سلامت پیشین خود دور ساختند، برای آینده ادبیات زیانبار بود.

شماره: ۹۶۳۴۹۳

۳۰۵- کدام کتاب قهرمانش، انسان پاکنهاد و خداجویی است که به نبرد با هوای نفس می‌پردازد؟

- (۱) عشق‌نامه فخرالدین عراقی
- (۲) مثنوی مولوی
- (۳) مرصاد العباد نجم‌الدین رازی
- (۴) تحفة الاحرار جامی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مولوی در مثنوی معنوی و دیوان شمس (مجموعه غزلیاتش) بسیاری از معارف بشری و مسائل عرفانی را بیان کرده است. او در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

شماره: ۹۳۴۵۳۷

۳۰۶- توضیح زیر مربوط به کدام کتاب است و نویسنده آن کیست؟

«این کتاب را به تشویق امیرعلی شیرنوایی در شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی نوشت.»

- (۱) تذکره دولتشاه: دولتشاه سمرقندی
- (۲) تاریخ گریده: حمدالله مستوفی
- (۳) نفحات الانس: جامی
- (۴) تذکرة الاولیا: عطار نیشابوری

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۳ و ۴ هر دو کتاب‌هایی هستند در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان.

گزینه ۲ تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، بنی عباس و تاریخ ایران را تا ۷۳۰ ه.ق. دربرمی‌گیرد.

شماره: ۹۳۴۵۴۲

۳۰۷- نام نویسنده و اثری که در متن زیر توضیح داده شده، در کدام گزینه دیده می‌شود؟

«این شاعر در منظمه تمثیلی خود وضع ناهنجار جامعه و دو طبقه حاکمان و قاضیان را به‌ نحوی مؤثر بیان کرده است.»

- (۱) سعدی ← بوستان
- (۲) جامی ← تحفة الاحرار
- (۳) عبید زاکانی ← موش و گربه
- (۴) مولوی ← مثنوی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عبید زاکانی شاعر خوش‌ذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. منظمه موش و گربه نمونه‌ای از طبع اوست.

شماره: ۹۳۴۵۳۹

۳۰۸- شاعر در همه‌ی ایيات به جز بیت گزینه‌ی ..... از هر دو نوع استعاره‌ی آشکار و مکنیه استفاده کرده است.

- (۱) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست
- (۲) منزل آن مه عاشق‌کش عیار کجاست
- (۳) در آفاق گشاده است و لیکن بسته است
- (۴) از سر زلف تو در پای دل ما زنجر
- (۵) آینه‌ات دانی چرا غمّاز نیست
- (۶) زان که ز نگار از رخش ممتاز نیست
- (۷) تو را ز کنگره‌ی عرش می‌زنند صفیر
- (۸) ندانمت که در این دامگه چه افتاده است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲ در آفاق = استعاره مکنیه‌ی غیر تشخیص و پای دل = استعاره‌ی مکنیه و تشخیص است. استعاره‌ی مصرحه (آشکار) در بیت وجود ندارد. در گزینه ۱ نسیم سحر = منادا واقع شده استعاره‌ی مکنیه و تشخیص است و مه عاشق‌کش عیار = استعاره‌ی مصرحه از یار است. در گزینه ۳ آینه = استعاره‌ی مصرحه از دل است و چون در مصراج دوم به آینه (دل) رخ نسبت داده شده است استعاره‌ی مکنیه و تشخیص نیز هست. در گزینه ۴ کنگره‌ی عرش = استعاره‌ی مکنیه غیر تشخیص و «دامگه» استعاره‌ی مصرحه از دنیاست.

شماره: ۱۹۳۷۰۶

۳۰۹- کدام گزینه از مهم‌ترین حوادث تاریخی و ادبی قرن هفتم نیست؟

- (۱) حمله‌ی مغول به ایران در سال ۶۱۶ ه.ق.
- (۲) اساس اخلاق و فرهنگ ویران شد.
- (۳) نگارش به زبان فارسی از رواج افتاد.
- (۴) کانون‌های فرهنگی به مرکز ایران منتقل شد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در اواخر دوره‌ی مغول بساط حکومت آخرین خلیفه‌ی عباسی (المستعصم بالله) برچیده شد و توجه به زبان فارسی که زبان توده‌ی مردم بود، رونق بیشتری گرفت.

شماره: ۹۹۷۴۴۶

۳۱۰- در این عبارت از گلستان سعدی، کدام گزینه تشییه فشرده نیست؟

- «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنا نبات در مهد زمین بپرورد.»
- (۱) فراش باد صبا
  - (۲) فرش زمردین
  - (۳) دایه‌ی ابر بهاری
  - (۴) مهد زمین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. همه گزینه‌ها تشییه بلیغ اضافی است، به جز گزینه ۲ که فرش زمردین، ترکیب وصفی است. در حالی که اولین ویژگی تشییه بلیغ اضافی این است که ترکیب اضافی باشد (مضاف و مضافق‌الیه یا اسم + اسم).

شماره: ۹۳۹۶۵۲

۳۱۱- کدام گزینه در قلمرو زبانی سبک هندی قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) ارائه خیال و معنی بر جسته
- (۲) بی‌دقنتی در کاربرد جمله‌ها
- (۳) بی‌توجهی به زبان
- (۴) ورود واژه‌های عامیانه به شعر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱ در قلمرو فکری سبک هندی است.

از دیگر ویژگی‌های زبانی سبک هندی به این موارد نیز می‌توان اشاره کرد:

- (۱) ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در حوزهٔ شعر و ادب
- (۲) رواج لغات ترکی که باعث ضعف زبان فارسی گردید.

شماره: ۹۶۳۴۹۲

۳۱۲- در قرن دهم ..... که پایتخت و محل اجتماعی شura و فضلا بود، از دیدگاه ادبی توسعه یافت و هم‌زمان با آن ادبیات در ..... رشد کرد.

- (۱) شیراز - هند
- (۲) اصفهان - عراق
- (۳) اصفهان - هند
- (۴) شیراز - عراق

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۵۷۶۵۳

۳۱۳- وزن واژهٔ مصراع زیر کدام گزینه است؟

«درین درگاه بی‌چونی، همه لطف است و موزونی»

- (۱) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن
- (۲) فعالاتن - فعالاتن - فعالاتن - فعالاتن
- (۳) مفتعلن - مفتعلن - مفتعلن - مفتعلن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اگر شعر را تقطیع هجایی کنیم، گزینه یک دیده می‌شود:

دَ رِين	در	گَا	هَ م	لَطْ	فَسْ	هُ بِي	چُونِي	تُ	مُو	زو	نِي
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

این هجا به ضرورت شعری، هجای بلند محسوب می‌شود تا رکن «مفاعیلن» ایجاد شود.

شماره: ۹۳۸۶۱۵

۳۱۴- در بیت زیر کدام واژه «مشبه به» است؟

- بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد
 ۳) عارض   ۲) گل
 ۱) بهار   ۴) سنبل

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. بهار عارض، اضافه‌ی تشییه‌ی است و به مشبه به مشبه به مانند شده است. (عارض یعنی صوت)

شماره: ۱۸۴۹۹۰

۳۱۵- در کدام گزینه آرایه‌ی «تشخیص» به کار نرفته است؟

- ۲) چشم دل باز کن که جان بینی
 ۴) به صحراء شدم عشق باریده بود
 ۱) بخز در لاكت ای حیوان
 ۳) قضا چون ز گردون فرو هشت پر
 گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۰۰۱۱۰

۳۱۶- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است؟

- ۱) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد.
 ۲) توجه به علوم ادبی از جمله بیان و بدیع بیشتر شده است.
 ۳) لغات فارسی اصیل کم شده و جای آنها را لغات عربی گرفته است.
 ۴) در شعر این دوره قصیده از رونق افتاد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۳ از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است و بقیه گزینه‌ها از ویژگی‌های ادبی این سبک هستند. لازم به یادآوری است که سخن از قالب‌های شعری و آرایه‌های ادبی از ویژگی‌های ادبی هر سبک شعری است.

شماره: ۹۶۹۳۲۵

۳۱۷- نویسنده کتاب «جامع التواریخ» کیست؟

- ۱) شمس قیس رازی   ۲) رشیدالدین فضل‌الله   ۳) حمدالله مستوفی   ۴) دولتشاه سمرقندی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی یکی از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان بهشمار می‌رود. وی وزیر مقتصدر غازان‌خان بود. اقدام فرهنگی مهم او تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز است. مهم‌ترین کتاب او جامع التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.

شماره: ۹۳۳۵۰۹

۳۱۸- در پایه آوایی چندم بیت زیر ضرورت شعری وجود دارد؟

توانا بود هر که دانا بود / ز دانش دل پیر برنا بود

- ۱) پنجم   ۲) ششم   ۳) چهارم   ۴) هفتم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تَ	وَ	نَا	بَ	وَدَ	نَا	بَ	وَدَ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

در هجای ششم مضراع دوم ضرورت شعری وجود دارد و هجای ل باید بلند به حساب باید تا وزن ما درست باشد. این هجا در رکن ششم بیت است.

شماره: ۹۳۸۶۲۲

۳۱۹- شاعری که در دو محور «اندیشه و احساس» آثار جاودانه‌ای سرود که بود؟

- (۱) جلال الدین بلخی   (۲) فخر الدین عراقی   (۳) سلمان ساوجی   (۴) خواجه کرمانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مولانا جلال الدین بلخی معروف به مولوی از شاخص‌ترین شاعران عارف است که در دو محور اندیشه و احساس، آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

شماره: ۹۹۷۴۳۴

۳۲۰- در بیت زیر چند آرایهٔ تشخیص وجود دارد؟

- باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند / سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد
 (۱) یک   (۲) دو   (۳) سه   (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «باغ، سرو، سبزه و غنچه» هر کدام ویژگی‌های انسانی پذیرفته‌اند.

هرگاه یکی از ویژگی‌های انسانی را به غیرانسان نسبت دهیم، آرایهٔ تشخیص پدید می‌آید.

لازم به یادآوری است که هر تشخیصی استعاره است؛ زیرا یکی از دو رکن تشبیه حذف شده است.

شماره: ۹۵۷۶۶۶

۳۲۱- در بیت زیر «نرگس» استعاره از چیست؟

- هزاران نرگس از چرخ جهان گرد
 (۱) اشک   (۲) خورشید   (۳) ستاره   (۴) چشم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زیرا نظامی، داستان سرای پر آوازه‌ی ایران، در این بیت ستارگان را به گل نرگس مانند می‌کند و خورشید را به گل زرد و به جای آن که بگوید: ستارگان ناپدید شدند و خورشید طلوع کرد چنین می‌سراید: «هزاران نرگس از ...» که استعاره‌ی مصربه است.

شماره: ۷۰۰۷۸

۳۲۲- در بیت زیر جمعاً چند استعاره‌ی مصربه وجود دارد؟

- هزاران نرگس از چرخ جهان گرد
 (۱) دو   (۲) سه   (۳) چهار   (۴) پنج

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «نرگس» استعاره از ستارگان، «چرخ جهان‌گرد» استعاره از آسمان و «گل زرد» استعاره از خورشید است.

شماره: ۷۰۱۹۳

۳۲۳- در مصراج «برخیز تا یک سو نهیم این دلق ازرق فام را» درنگ اول در پایان کدام رکن اتفاق می‌افتد؟

- (۱) بر خی ز تا   (۲) بر خی ز   (۳) بر خی   (۴) بر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بر	خی	ز	تا	یک	سو	ن	هی	مین	دل	ق	از	رق	ف	ا	م	را
پایه	(رکن)	اول		پایه	(رکن)	دوم		پایه	(رکن)	چهارم						

شماره: ۱۰۰۲۷۱۰

۳۲۴- موضوع کتاب «مرصاد العباد من المبدأ إلى المعاد» چیست و کدام آرایه‌های ادبی در این اثر کاربرد بیشتری دارند؟

- (۱) اصول اخلاقی و ذکر احوال عارفان - سجع و موازنہ

(۲) شرح تاریخ خوارزمشاهیان و فتح قلعه‌های اسماعیلیه - تلمیح و استعاره

(۳) شرح احوال بیش از صد شاعر - تلمیح و استعاره

(۴) سلوک دین و تربیت نفس انسانی - سجع و موازنہ

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نجم‌الدین رازی معروف به نجم دایه این اثر خود را در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشت. نشر این کتاب، گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنہ است.

شماره: ۹۹۷۴۴۰

۳۲۵- قدیم‌ترین تاریخ نوشته شده دربارهٔ تیمور کدام کتاب است؟

- (۱) ظرفنامهٔ شامی
- (۲) جهان‌گشای جوینی
- (۳) جامع‌التواریخ
- (۴) تاریخ گزیده

گزینهٔ ۱ پاسخ صحیح است. قدیم‌ترین کتاب تاریخ دربارهٔ تیمور «ظرف‌نامهٔ شامی» است. در مقدمهٔ این کتاب آمده است: «امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم، به‌طوری که عامهٔ مردم بفهمند».

شماره: ۹۳۹۶۳۵

۳۲۶- در کدام بیت شبیهٔ بلیغ دیده می‌شود؟

- (۱) رفته بیرون ز چرخ شعبده‌باز / همچو آه از درون اهل نیاز
- (۲) دل ما به دور رویت ز چمن فراغ دارد / که چو سرو پایبند است و چو لاله داغ دارد
- (۳) اوست خورشید و دیگران ذرات / ز آسمان تا زمین بود هیهات
- (۴) ایام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد / ساقی به دور باده گلگون شتاب کن

گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ شبیهٔ گسترده وجود دارد. در حالی که در گزینهٔ ۳ شبیهٔ بلیغ اسنادی وجود دارد:

او خورشید است، دیگران ذرات هستند.
مشبه مشبه به مشبه به

یادآوری: شبیهٔ بلیغ شبیه‌ی این بیت است که فقط ۲ رکن اصلی آن (مشبه و مشبه به) وجود دارد و ادات و وجه شبه حذف گردیده است.

شماره: ۹۳۸۶۱۱

۳۲۷- کدام گزینه دربارهٔ «شمس قیس رازی» است؟

- (۱) مهم‌ترین اثر وی کتاب جامع‌التواریخ است.

(۲) شاعر عصر سربداران و مردی دهقان‌پیشه بود.

(۳) بحث دربارهٔ اوزان شعر، از موضوعات کتاب است.

(۴) در شعر او بر بی اعتباری دنیا تأکید شده است.

گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. او از نویسنده‌گان زبردست قرن هفتم و اثر معروفش «المعجم فی معايير اشعار العجم» است که موضوع آن در علم عروض (بررسی اوزان شعر)، قافیه، بدیع و نقد شعر می‌باشد که نثری ساده و عالمانه دارد.

شماره: ۹۹۷۴۳۷

۳۲۸- فهم شبیهٔ کدام گزینه نیازمند تلاش ذهنی دوچندان است؟

به نرمی بر سر کاروان همی رفت

(۱) بلسم آرام چون قویی سبکبار

چراغ هدایت تو بر کرده‌ای

(۲) خرد را تو روشن بصر کرده‌ای

چو خون آلوده دزدی سر ز مکمن

(۳) سر از البرز بر زد قرص خورشید

کوه را کی در رباید تند باد

(۴) که نیام کوهم ز صبر و حلم و داد

گزینهٔ ۲ پاسخ صحیح است. همان‌طور که در درس شبیهٔ بلیغ خوانده‌اید فهم شبیه‌های بلیغ به دلیل حذف وجه شبه و ادات شبیه نیازمند تلاش ذهنی دوچندان است و تنها شبیهٔ بلیغ را در گزینهٔ (۲) یعنی «چراغ هدایت» که شبیهٔ بلیغ اضافی است.

شماره: ۱۵۳۷۵۹

۳۲۹- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر عرفانی است؟

- (۲) تکیه بر عواطف انسانی چون خشم و قهر
- (۴) خدمت به خلق و روحیه آزادگی

(۱) ترویج روحیه نزع و درگیری

(۳) دلستگی به تعلقات دنیا

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با حمله بنیانبرانداز مغول و بعد از آن هجوم وحشیانه تیمور و حکومت ظالمانه این دو، نه تنها بناها و آبادانی‌ها بلکه بنیان فرهنگ و اخلاق نیز تباہ و ویران گردید. مردم سرخورده و دلمرده به عرفان (تصوف) پناه برداشتند تا آرامش یابند. شعر عرفانی با تکیه بر عواطف انسانی و ترویج روحیه تسامح و تساهل، خدمت به خلق، آزادگی و بی ثباتی دنیا، انسان نومید روزگار را تسکین بخشید.

شماره: ۹۳۵۱۳

۳۳۰- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

ای بت یاقوت لب وی مه نامهربان / شمع شبستان دل گلبن بستان جان

- (۲) مفعول مفاعلین مفعول مفاعلین
- (۴) مفعول مفاعلین مفعول مفاعلاتن

(۱) مفعول مفاعلین مفعول مفاعلین

(۳) مفعول مفاعلاتن مفعول مفاعلاتن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شماره: ۹۶۹۳۴۶

۳۳۱- در بیت زیر چند تشبیه وجود دارد؟

مرغ دل تا دام زلف و دانه‌ی خال تو دید / طایر اندیشه‌ام افتاد در دام هوس

- (۴) چهار
- (۳) سه
- (۲) شش
- (۱) پنج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(۱) مرغ دل، (۲) دام زلف، (۳) دانه‌ی خال، (۴) طایر اندیشه، (۵) دام هوس (۵ تشبیه وجود دارد.)

شماره: ۱۰۰۶۰۸۳

۳۳۲- کتاب‌های «محاکمه‌اللغتین» و «بابرnamه» به چه زبانی نوشته شده‌اند؟

- (۴) پهلوی
- (۳) فارسی دری
- (۲) ترکی
- (۱) عربی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سلطان حسین بایقرا و امیرعلی شیر نوایی در حوزه ادبی هرات ترکی‌گویی و ترکی‌نویسی را تشویق می‌کردند و امیرعلی شیر نوایی چند کتاب از جمله «محاکمه‌اللغتین» را به ترکی نوشت.

شماره: ۹۳۹۶۳۶

۳۳۳- همه‌ی مصروع‌های زیر به جز مصروع ..... وزن دوری دارند.

- (۲) چندان که گفتم غم با طبیان
- (۳) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن
- (۱) دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند

(۱) دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند

(۳) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زیرا این مصروع از ارکان تکراری مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن درست شده است.

شماره: ۷۰۱۰۳

۳۳۴- گاه به جای ذکر دو طرف تشبیه (مشبه و مشبه‌به) یکی از آن‌ها را به کار می‌بریم، به چنین آرایه‌ای ..... می‌گویند.

- (۴) حس‌آمیزی
- (۳) استعاره
- (۲) کنایه
- (۱) مجاز

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۹۳۶۲۶

۳۳۵- شعر لطیف و فصیح باب‌افغانی، به‌طور طبیعی شعر کدام شاعر را به دوره بعد یعنی سبک هندی می‌کشاند؟
 ۱) سعدی ۲) حافظ ۳) کلیم کاشانی ۴) صائب تبریزی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در قرن دهم دو جریان شعری بیشتر رونق داشت:
 یکی شعر لطیف و فصیح باب‌افغانی که به‌طور طبیعی شعر حافظ را به‌سوی سبک دوره بعد یعنی هندی می‌کشاند.
 دیگری مکتب وقوع که حاصل تلاش شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید است.

شماره: ۹۵۷۶۴۹

۳۳۶- هر دو مصraig کدام ایات دارای ۴ پایه‌ی آوایی است؟
 (الف) کامران آن دل که محبوبیش هست / نیک‌بخت آن سر که سامانیش نیست
 (ب) بر سر خشم است هنوز آن حریف / یا سخنی می‌رود اندر رضا
 (ج) یکی تشنۀ می‌گفت و جان می‌سپرد / خنک نیک‌بختی که در آب مرد
 (د) قافله بس رفت از این راه، لیک / کس نشد آگاه که مقصد کجاست
 (ه) درخت تو گر بار دانش بگیرد / به زیر آوری چرخ نیلوفری را
 (۱) ج - ه - د - ب - ج - ۳) ه - د - (۴) الف - د

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

کا م را ~~ن~~ دل کِ مح بو بی ش هست
 الف: نی ک بخ ~~ن~~ سر ک سا ما نی ش نیست
 - - - - | - - - - - - - - - - - - - - - -
 (۳) پایه‌ی آوایی در هر مصraig

بو سَ دَ خَ مس ت هَ نو ~~ن~~ ح ریف
 ب: یا سَ خَ نی می دَ وَ دَن دَ دَ ضا
 -
 (۳) پایه‌ی آوایی در هر مصraig

ی کی تِش نِ می گف تْ ~~ن~~ می سِ پُرد
 ج: خَ نک نی ک بخ تی که در آ ب مُرد
 -
 (۴) پایه‌ی آوایی در هر مصraig

قا ف لِ بس رف ت آ ~~ن~~ را ه لیک
 د: کس ن ش دا گا ه کِ مق صد ک جاست
 -
 (۳) پایه‌ی آوایی در هر مصraig

دِ رَخ تِ تْ گر با دَ دا نش ب گی رَد
 ه: بِ ذی را وَ ری چر خ نی لو فَ ری را
 -
 (۴) پایه‌ی آوایی در هر مصraig

شماره: ۱۰۰۲۷۱۶

۳۳۷- کدام یک از ترکیبات زیر تشبیه فشرده است؟

- مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو
 ۴) کشته خویش ۳) مه نو ۲) داس مه نو ۱) مزرع سبز

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشبیه فشرده ترکیبی باید ترکیب اضافی باشد و مضاف‌الیه به مضاف یا بر عکس تشبیه شده باشد. در حالی که مزرع سبز و مه نو ترکیب وصفی است و کشته خویش با اینکه ترکیب اضافی است، ولی در آن تشبیه‌ی دیده نمی‌شود.

شماره: ۹۳۸۶۰۶

۳۳۸- کدام گزینه از مختصات سبک عراقی نیست؟

- ۲) بیزاری از حکمت یونانی ۱) ورود لغات ترکی
 ۴) کمی لغات و ترکیبات عربی ۳) توجه بیش از پیش به آرایه‌های ادبی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زیرا «کمی لغات و ترکیبات عربی» نه تنها از مختصات سبک عراقی نیست، بلکه بر عکس کثرت لغات و ترکیبات عربی از مختصات این سبک محسوب می‌شود.

شماره: ۶۳۱۴۴

۳۳۹- خوش‌های هجایی کدام بیت به شکل زیر است؟

«- ل - / - ل - / - ل - / - ل - / - ل - / - ل -

- ۱) روزگار است اینکه گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
 ۲) آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می‌فتاد
 ۳) ای مسلمانان فغان زان نرگس جادوفریب / کاو به یک ره برده از من صبر و آرام و شکیب
 ۴) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند / همه اسمند و تو جسمی همه جسمند و تو جانی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ای	م	سَل	ما
-	ل	-	-
کو	بِ	یک	ره
-	ل	-	-

فَ نَاهْ ذَاهِلَةُ

دو	فَ	نَاهْ
-	ل	-
سِ	غَلَّ	
ل	ل	
جِ	ذَاهِلَةُ	
ل		
نَاهْ		

رِیْب

رِیْب
-
ل
ل
ل
ل
ل

لازم به یادآوری است که به ضرورت شعری، دو هجای کوتاه (ل) در مصراع اول و دوم تبدیل به هجای بلند (—) می‌گردد.

گزینه ۱: تکرار چهار بار فاعلاتن

گزینه ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه ۴: تکرار چهار بار فعلاتن

شماره: ۹۴۸۰۷۵

۳۴۰- نوع تشبیه در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) تیر آه ما ز گردون بگذرد حافظ خموش / رحم کن بر جان خود پرهیز کن از تیر ما
- (۲) مار است این جهان و جهان جوی مارگیر / از مارگیر مار برآرد همی دمار
- (۳) کدام عیش در این بوستان که باد اجل / همی برآورد از بیخ قامت شمشاد
- (۴) خروش سیل حوادث بلند می‌گوید / که خواب امن در این خاکدان نمی‌باشد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۲: این جهان مار است و جهان جو مارگیر است (تشبیه فشرده غیراضافی)
اما سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تیر آه (تشبیه فشرده اضافی)

گزینه‌ی ۳: باد اجل (تشبیه فشرده اضافی)

گزینه‌ی ۴: سیل حوادث (تشبیه فشرده اضافی)

شماره: ۱۰۰۸۵

۳۴۱- کدام گزینه تشبیه بیشتری دارد؟

- (۱) کشتن ما چو به تیغ هوسی خواهد بود
- (۲) هر سیزه در این دشت شد انگشت شهادت
- (۳) کشته‌ی تیغ تمنا را در این گلزار شوق
- (۴) شیره‌ی لطفت چشد گویی همی زبورها

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. تیغ تمنا، گلزار شوق، همچو گل آرایه‌ی تشبیه هستند.

شماره: ۳۰۹۳۳۰

۳۴۲- در بیت زیر مجاز را مشخص کنید.

دیدی که خون ناحق پر وانه شمع را / چندان امان نداد که شب را سحر کند
(۱) پر وانه (۲) خون (۳) شمع (۴) سحر

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. خون مجاز از کشتن است در حالی که دیگر کلمات در معنای حقیقی به کار رفته‌اند.

شماره: ۹۶۹۳۳۳

۳۴۳- در کدام گزینه تشخیص وجود ندارد؟

- (۱) آسمان تعطیل است بادها بی‌کارند
- (۳) ای بخارا شاد باش و دیرزی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. استعاره‌ی کنایی (مکنیه) که مشبه به آن «انسان» باشد «تشخیص» یا «انسان انگاری» نام دارد به بیان دیگر هرگاه یکی از حالات و خصوصیات انسان به موجود بی‌جانی نسبت داده می‌شود و یا موجودات بی‌جان منادا واقع شوند از نظر آرایه‌ها «تشخیص» است.

شماره: ۷۰۰۷۹

۳۴۴- تأسیس ربع رشیدی در تبریز از کارهای نویسنده‌ی کدام کتاب است؟

- (۱) تاریخ برگزیده (۲) المعجم (۳) طبقات ناصری

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. رشیدالدین فضل الله یکی از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان بهشمار می‌رود. وی وزیر مقدر غازان خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتاب او جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.

شماره: ۹۹۷۴۳۵

- ۳۴۵- شاخصه اصلی شعر کدامیک از شاعران زیر، بر پایه مکتب و قوع است؟
 ۱) کلیم کاشانی ۲) صائب تبریزی ۳) وحشی بافقی ۴) بیدل دهلوی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وحشی بافقی از شاعران قرن دهم است که سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد یعنی سبک هندی است و واقع گرایی شاخصه اصلی آن است که به مکتب و قوع معروف است. این مکتب در قرن دهم پا به عرصه ظهور گذاشت و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود.

شماره: ۹۵۷۶۵۵

- ۳۴۶- در کدام گزینه، هر چهار پایه‌ی تشییه ذکر شده است؟

تو یار غمگساری تو حور دلربایی
زلف تو چون روزگار پرده‌دری می‌کند
رسیدنستان به هم دشوار کار است
کوه را کی درباید تنبداد

- ۱) تو سرو جویباری تو لاله‌ی بهاری
۲) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند
۳) تو دی ماهی و آن دلبیر بهار است
۴) که نیم کوه ز صبر و حلم و داد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه، چهار رکن تشییه در هر دو مصراع ذکر شده است:

زلف تو چون روزگار پرده‌دری می‌کند
مشبه ادات مشبه به وجه شبیه

- ۱) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند
۲) مشبه ادات مشبه به وجه شبیه

شماره: ۱۸۴۹۹۳

- ۳۴۷- کدام عامل در قرن هشتم فرصت ابراز عقاید مذهبی مختلف را در ایران فراهم کرد؟

- ۱) وجود چهره‌های علمی و سیاسی در دربار مغول ۲) بی‌اعتقادی و بی‌تعصیتی برخی از ایلخانان مغول
۳) وسعت یافتن قلمرو زبان و فرهنگ فارسی ۴) پرداختن به مسائل عرفانی و معنوی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این دوران، به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعصیتی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

شماره: ۹۹۷۴۴۳

- ۳۴۸- نام نویسنده کدام اثر نادرست است؟

- ۱) احسن التواریخ: حسن‌ییگ روملو
۲) عالم‌آرای صفوی: شاه‌طهماسب صفوی

- ۱) جامع عیاسی: شیخ بهایی
۳) هفت اقلیم: امین‌احمد رازی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شاه‌طهماسب صفوی کتاب تذکره شاه‌طهماسب را نوشت و عالم‌آرای صفوی از اسکندرییگ منشی است.

شماره: ۹۶۸۹۱۳

تو به هر ضرب که خواهی بزن و بنوازم
ورت به دست نیاید چو سرو باش آزاد
بـه نرمـی بـر سـر کـارون هـمـی رـفت
عاـشـقـتـر اـز اـیـن كـنـم كـه هـسـتـم

- ۳۴۹- در کدام گزینه همه‌ی ارکان تشییه نیامده است؟

- ۱) همچو چنگم سر تسليم و ارادت در پیش
۲) گرت ز دست بر آید چو نخل باش کریم
۳) بسلم آرام چون قویی، سبکبار
۴) گرچه ز شراب عشق مسیم

شماره: ۹۹۹۷۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
در بیت چهارم ادات تشییه نیامده است.

۳۵۰- چندمین پایه آوازی بیت زیر نادرست است؟

ا) ساربان آهست دان	نم می رود
وان دل ک با خددا شتم	نم می رود

۴) دوم

۳) ششم

۲) چهارم

۱) هفتم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با خوانش درست شعر به درنگ منظم و یکنواختی که بعد از هر دسته از هجایها وجود دارد، پی می برمی در حالی که در خانه هفتم چنین هماهنگی وجود ندارد.

پایه آوازی هفتم و هشتم این‌گونه درست است:

با دل س تا

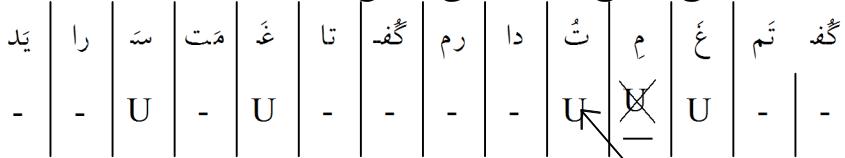
شماره: ۹۳۴۵۵۶

۳۵۱- تقطیع هجایی مصراع «گفتم غم تو دارم گفتا غم سر آید» کدام گزینه است؟

۱) - - U - U - - - -	۲) - - - UU - - - -	۳) - U - U - - UU - - -

۴) - - - UU - - - -

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تقطیع مصراع فوق این‌گونه است:

اختیار شاعری

شماره: ۷۰۱۷۵

۳۵۲- کدام بیت دارای وزن دوری است؟

- ۱) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن
- ۲) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری
- ۳) ای مسلمانان فغان نرگس جادو فریب
- ۴) در آن نفس که بمیرم در آرزوی تو باشم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زیرا همه ایات وزن تکراری دارند و تنها بیت چهارم دارای وزن دوری یا متناوب کامل است، یعنی هر مصراع آن از دو نیم مصراع تشکیل می‌شود که نیم مصراع دوم، تکرار نیم مصراع اول است؛ یعنی مفاعلن فعلاتن // مفاعلن فعلاتن

شماره: ۱۹۱۷۹۷

۳۵۳- در بیت زیر کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟

- من آن نگین سلیمان به هیچ نستانم / که گاه‌گاه بر او دست اهرمن باشد
۴) هیچ ۳) اهرمن ۲) نگین ۱) سلیمان

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه نگین در معنای «انگشت» به کار رفته است، بنابراین «نگین» در معنای مجازی آمده است.

شماره: ۹۴۰۹۲۳

۳۵۴- بیت زیر به کدام ویژگی فکری سبک عراقی اشاره دارد؟

- آنچه او ریخت به پیمانه ما نوشیدیم / اگر از خمر بهشت است و گر از باده مسست
۱) غم‌گرایی ۲) ستایش عشق ۳) باور به قضا و قدر ۴) بی‌اعتباری دنیا

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت حافظ تأکید بر این دارد که هرچه از خداوند از تلخ و شیرین روزگار به من برسد می‌پذیرم و خود را به سرنوشت و قضا و قدر می‌سپارم.

شماره: ۹۳۸۶۰۴

-۳۵۵ در کدام گزینه کنایه به کار نرفته است؟

ورنه هرگز گل و نسرين ندمد زاهن و روی
همه‌ی رای شمشیر و تیمر آیدش
تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی
گندم از گندم بروید جوز جو

- (۱) روی جانان طلبی، آینه را قابل ساز
- (۲) هنوز از دهن بسوی شیئر آیدش
- (۳) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی
- (۴) از مكافات عمل غافل مشو

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۵۳۷۸۵

-۳۵۶ کدام گزینه از نظر وزن و آهنگ با پایه‌های آوایی بیت زیر یکسان نیست؟

مسلمانان مسلمانان چه باید گفت یاری را / که صد فردوس می‌سازد جمالش نیم خاری را

- (۱) چو لطفش را
- (۲) مکان‌هایش
- (۳) همی نالیده
- (۴) ز غیرش کو

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

م سَلَ ما نَالَكَ م سَلَ ما نَالَكَ جَ بَا يَدَ گَفَتْ يَا رَى رَا
کَ صَدَ فَرَ دُو سَ مَيِ سَادَ زَدَ جَ مَا لَشَ نَى مَخَارِي رَا
لَ - - - لَ - - - لَ | - لَ - - - - -

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: جَ لَطَ فَشَ رَا
لَ - - -

گزینه‌ی ۲: مَ كَالَكَ يَشَ هَا
لَ - - -

گزینه‌ی ۳: هَ نَى لَى مَيِ
لَ - - -

گزینه‌ی ۴: زَ غَى رَشَ كَوَ
لَ - - -

شماره: ۱۰۰۶۰۶۶

-۳۵۷ در کدام یک از ابیات زیر کنایه وجود ندارد؟

- (۱) دیشب به سیل اشک ره خواب می‌زدم / نقشی به یاد خط تو بر آب می‌زدم
- (۲) پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما / آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها
- (۳) بشکن دل بی‌نوای ما را ای عشق / کاین ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است
- (۴) پیداست از گلاب سرشکم که من چو گل / یک روز خنده کردم و عمری گریستم

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. کنایات به ترتیب:

- (۱) ره خواب زدن: کنایه از نخوابیدن / نقش بر آب زدن: کنایه از کار بیهوده
- (۲) پیشانی را پرچین ساختن: کنایه از ناراحت شدن
- (۳) دل شکستن: کنایه از آزرده و ناراحت کردن

شماره: ۹۶۹۳۳۶

-۳۵۸- در همه‌ی گزینه‌ها به جز ..... «جهان» در معنی مجاز به کار رفته است؟

۱) جهان دل نهاده بر این داستان	همان بخردان و همان راستان
۲) جهان ای پسر ملک جاوید نیست	ز دنیا وفاداری امید نیست
۳) نهادند بر دشت هیزم دو کوه	جهانی نظاره شده هم گروه
۴) جهان انجمن شد بر تخت اوی	فرومانده از فره و بخت اوی

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲، جهان در معنای حقیقی خود به کار رفته است، اما در دیگر گزینه‌ها «جهان» مجاز از مردم جهان است به علاقه‌ی محلیه.

شماره: ۱۰۰۱۰۹

در این سیلا بغم دسته گلی شاداب را ماند
زلیخای جوان شد عالم پییر
کی توان کردن شنای هوشمند
وهو که شمایلت چه نیکوست

-۳۵۹- در کدام بیت تشییه بلیغ بیشتری وجود دارد؟

۱) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما	ز لیخای جوان شد عالم پییر
۲) صلاحی یوسف گل شد جهان‌گیر	کی توان کردن شنای هوشمند
۳) عشق دریایی کرانه ناپدید	وهو که شمایلت چه نیکوست
۴) ای سر و بلند قمامت دوست	

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه دو (یوسف گل) و (تشییه عالم پیر به زلیخای جوان) دو تشییه بلیغ‌اند.

شماره: ۶۳۰۷۶

هوا دژ شد و دی ماه جای تیر نشست

-۳۶۰- در بیت «درخت زرد شد و آسمان به قیر نشست

۱) درخت	جز واژه‌ی ..... مجاز هستند.
۲) قیر	(۱) درخت

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «به قیر نشستن» کنایه از تیره شدن و ابری شدن آسمان است. «درخت» مجاز از برگ‌های درخت با علاقه‌ی کلیه. «دی ماه» مجاز از خزان «فصل سرما» «تیر» مجاز از تابستان «فصل گرما»

شماره: ۱۹۱۴۵۱

(۲) خورشید از پشت کوه‌های بلند طلوع کرد.
(۴) خورشید در پشت ابرها رخسار خود را پنهان می‌کرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلام ساده و سخن عادی به کلامی گفته می‌شود که هیچ آرایه‌ادبی در آن به چشم نمی‌خورد و سخن ادبی و هنری به کلام و سخنی گفته می‌شود که آرایه‌های ادبی به‌ویژه تشییه و استعاره در آن به زیبایی سخن افزوده باشد. در گزینه ۱ تشییه و تشخیص و در گزینه‌های ۳ و ۴ تشخیص وجود دارد.

شماره: ۹۳۹۶۴۲

-۳۶۱- کدام گزینه کلام ساده و سخن عادی است؟

۱) گل خورشید در دل آسمان شکفت.	(۲) خورشید از پشت ابرها لبخند می‌زند.

دل در سر زلف تو فرو رفته، چو شانه است
همچو عرق بر عذر شاهد غضبان
چون پاره‌های اخگر اندر میان دود
مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم

-۳۶۲- در کدام بیت با دو تشییه رو به رو هستیم؟

۱) چون آینه، جان نقش تو در دل بگرفته است	(۲) بسر گل سرخ از نس اوفتاده لالی
۲) آن شاخه‌های نارنج اندر میان ابر	(۳) چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در بیت اول با دو تشییه مفرد مواجه هستیم. در مصراع اول «جان» به «آینه» تشییه شده است. و در مصراع دوم شاعر دل را در فرو رفتن در زلف معشوق، به شانه تشییه کرده است.

شماره: ۹۹۹۷۹

- ۳۶۳- کدام گزینه عنوان مشترکی بر دو مشتوف متفاوت از «فخرالدین عراقی» و «عبدالزکانی» است؟
 ۱) لمعات   ۲) عشاق نامه   ۳) ده نامه   ۴) عشق نامه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۵۳۵۹۱۳

- ۳۶۴- یکی از دلایل مهاجرت شاعران ایرانی به هندوستان در قرن دهم در کدام گزینه آمده است؟
 ۱) آشنایی شاعران با تفکر هندوان
 ۲) عدم توجه و بی‌مهری سلاطین هند
 ۳) کم توجهی پادشاهان صفوی
 ۴) رواج زبان فارسی در هند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این دوره، از یک سو به دلیل کم توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعرنوازی و ادب‌گرایی سلاطین هندوستان، آنها به دریاهای هند روی آوردند.

شماره: ۹۴۸۰۵۳

- ۳۶۵- در جمله زیر کدام ویژگی زبانی سبک هندی دیده می‌شود؟
 «در اوایل حالت خاقانی جنت‌مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود.»
 ۱) تتابع اضافات
 ۲) کاربرد وجه وصفی
 ۳) فراوانی لغات ترکی
 ۴) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هرگاه چند ترکیب اضافی و وصفی، پی‌درپی و به‌دنبال هم بیانند، از نظر دستور زبان «تابع اضافات» نامیده می‌شود، مانند:

خوابِ نوشین بامدادِ رحیل / بازدارد پیاده را ز سبیل

شماره: ۹۶۸۹۱۵

- ۳۶۶- کدام گزینه در مورد وضع کلی شعر در سبک هندی نادرست است؟
 ۱) شعر در دسترس عامه قرار گرفت و بدین دلیل استواری خود را از دست داد.
 ۲) به دلیل بی‌توجهی صفویان به شعر مধھی و عاشقانه، شعرها به پند و اندرز پرداختند.
 ۳) از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم ادامه داشت.
 ۴) لغات عربی در برابر لغات ترکی رواج بیشتری یافت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این دوره از یک سو با از بین رفتن سلطهٔ حکومت بغداد بر ایران، کاربرد لغات عربی کم شد و از سوی دیگر حملات تیموریان و ازبکان، به رواج لغات ترکی و ضعف زبان فارسی منجر گردید.

شماره: ۹۶۳۴۹۵

- ۳۶۷- در دورهٔ صفویه از کدام نشر در نگارش منشآت استفاده می‌شد؟
 ۱) نشر ساده   ۲) نشر مرسل   ۳) نشر بینابین   ۴) نشر مصنوع

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در دورهٔ صفویه از نشر مصنوع در فرمانها و منشآت و دیباچهٔ کتاب‌ها استفاده می‌شد.

شماره: ۹۶۸۹۰۷

- ۳۶۸- در بیت زیر چند استعاره به‌چشم می‌خورد؟
 گفتا که مرو به غربت و می‌بارید / از نرگس تر، به لاله بر مروارید
 ۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت، واژه‌های «نرگس»، «لاله» و «مروارید» استعاره هستند. نرگس تر استعاره از چشم اشکبار، لاله استعاره از چهره و گونه (از جهت سرخی گونه و چهره به لاله شباهت دارد). و مروارید استعاره از اشک.

شماره: ۹۵۷۶۷۱

۳۶۹- در بیت زیر «مشبه» در کدام گزینه آمده است؟

- مانند پنهانه که در پنهانه تعییه است / اجرام کوههای نهان در میان برف
 ۱) پنهانه در پنهانه ۲) اجرام کوههای نهان در برف ۳) نهان در میان

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گاهی اوقات ممکن است مشبه یا مشبه به یک واژه باشد و گاهی ممکن است یک عبارت یا جمله باشد مانند بیت سؤال که «اجرام کوههای نهان در میان برف» تشبیه شده است به «پنهانهای داخل پنهانه» وجه شبیه آن «تیرگی در سفیدی» است.

شماره : ۹۳۹۶۵۳

۳۷۰- شاعر ایات زیر در سروden کدام قالب تبحیر داشته است؟

- مرد آزاده در میان گروه / گرچه خوش خو و عاقل و داناست
 محترم آن گهی تواند بود / که از ایشان به مالش استغناست

وانکه محتاج خلق شد، خوار است / گرچه در علم، بوعلى سیناست
 ۱) مثنوی عرفانی ۲) قطعات اخلاقی ۳) مثنوی تعلیمی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابن‌یمین شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.

شماره : ۹۴۰۹۱۱

۳۷۱- همه ایات زیر به جز ..... هم وزن می‌باشند.

خود شکن آینه شکستن خطاست
 بیشتر آید سخن‌ش در صواب
 سقف چون باشد معلق بر هوا
 روز و شب این طفل به نشو و نماست

- ۱) آینه ار نقش تو بنمود راست
 ۲) هر که تامل نکند در جواب
 ۳) هر یکی دیوار اگر باشد جدا
 ۴) دانه چو طفلي است در آغوش خاک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره : ۱۵۳۶۷۱

۳۷۲- تقطیع (نشانه‌گذاری) هجایی مطلع «نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند» کدام است؟

- ۱) ن - ظر - آ - ور - د - م - بر - دم - کِ - وُ - جو - دی - بَ - تُ - ما - ند

- ۲) ن - ظَ - را - ور - دَ - مُ - بُر - دَم - کِ - وُ - جُوُ - دِي - بِ - تو - ما - ند

- ۳) ن - ظَ - را - ور - دَ - مُ - بُر - دَم - کِ - وُ - جُوُ - دِي - بِ - تُ - ما - ند

- ۴) ن - ظر - آ - ور - د - م - بُر - دم - کِ - وُ - جو - دِ - به - تو - ما - ند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در مصراع سؤال، از قاعده‌ی حذف همزه استفاده شده است.

شماره : ۷۰۱۷۳

۳۷۳- در بیت زیر کدام آرایه سبک هندی مشهود است؟

آدمی پیر چو شد حرص جوان می‌گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می‌گردد

- ۱) تلمیح ۲) اسلوب معادله ۳) حس‌آمیزی ۴) تضمین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هرگاه شاعر در شعر خود ادعایی بکند و برای اثبات آن ادعا در مصراع بعد مثالی بیاورد (تمثیل) به آن «اسلوب معادله» می‌گویند. در این آرایه هر مصراع دارای معنای مستقل است و اسلوب معادله همیشه بر پایه تشبیه استوار است.

یکی از راههای تشخیص اسلوب معادله جایه‌جا کردن مصراع‌های بیت است، یا قرار دادن کلمه «همان‌طور که» بین دو مصراع و برقرار شدن معنی.

شماره : ۹۶۳۴۹۷

۳۷۴- شاعر در بیت زیر کدام یک از واژه‌ها را به دلیل شباهت به جای واژه دیگر به کار برده است؟

دگرباره خیاط باد صبا / بر اندام گل دوخت رنگین قبا

- (۱) خیاط باد   (۲) باد صبا   (۳) اندام گل   (۴) رنگین قبا

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در کاربرد معنای مجازی، گاهی نیز واژه‌ای را به کمک شباهت به جای واژه دیگر به کار می‌برند. در این بیت شاعر به جای برگ سبز، به دلیل شباهت، رنگین قبا (قبای سبزرنگ) را به کار برده است. به این نوع مجاز، «استعارهٔ مصرحه» نیز گفته می‌شود که در درس نهم با آن آشنا خواهید شد.

شماره: ۹۴۸۰۶۳

۳۷۵- علامت هجایی «مستفعلن فعلون» در کدام گزینه درست است؟

- (۱) - - U - - -   (۲) - - - U U - -   (۳) - - - U U - U U -

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

قطعیع (نشانه گذاری) هجایی آن این گونه است: - - U - U -

شماره: ۹۹۹۶۸

۳۷۶- نوع تشییه در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) ما مرغ بی‌پریم از فوج دیگریم / پرواز بال ما، در خون تپیدن است

(۲) سیلاپ سرشک از غم هجران توان دوش / تا دوش بد امروز به بالای سر آمد

(۳) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما / در این سیلاپ غم دسته‌گلی شاداب را ماند

(۴) گرچه از زخم زیان صائب نیاسودیم ما / شکر کز تیغ زبان ما دل کس ریش نیست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ تشییه‌های فشرده هستند، ولی گزینه ۳ هم تشییه فشرده دارد هم تشییه گسترده.

گزینه ۱: ما مرغ بی‌پر هستیم (تشییه فشرده اسنادی)

گزینه ۲: سیلاپ سرشک (تشییه فشرده اضافی)

گزینه ۳: دوران شباب ما، دسته‌گلی شاداب را ماند (تشییه گسترده) سیلاپ غم (تشییه فشرده اضافی)

گزینه ۴: تیغ زبان (تشییه فشرده اضافی)

شماره: ۹۳۸۶۱۳

۳۷۷- متن زیر، کدام شاعر دوره سبک عراقی را معرفی می‌کند؟

وی مداخ جلال الدین خوارزمشاه بود که خود در سال ۶۳۵ ه.ق به دست مغولان در اصفهان کشته شد. درباره قتل عام

سال ۶۳۳ ه.ق مغولان در اصفهان چنین سروده است:

کس نیست که بر وطن خود گردید / بر حال تباہ مردم بد گردید

- (۱) فرید الدین عطار   (۲) نجم الدین کبری   (۳) کمال الدین اسماعیل   (۴) نجم الدین رازی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مغولان در اوایل قرن هفتم (۶۱۶ ه. ق) به نواحی مرزی ایران حمله کردند و به تدریج به

دیگر نواحی ایران آمدند که در این ویرانگری و یورش، بزرگانی چون نجم الدین کبری و عطار نیشابوری و کمال الدین

اسماعیل نیز کشته شدند.

شماره: ۹۳۳۵۱۸

۳۷۸- سبک عراقی به چه مدت سبک غالب متون ادب فارسی بود؟ شعرای مشهور این سبک کدامند؟

(۱) ۱۰۰ سال - حافظ و سعدی   (۲) ۲۰۰ سال - کمال الدین اسماعیل و عطار

- (۳) ۳۰۰ سال - عطار و کمال الدین اسماعیل

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سبک عراقی به مدت ۳ قرن (۳۰۰ سال) سبک غالب متون ادب فارسی بود و شاعران

مشهور این سبک سعدی، حافظ کمال الدین اسماعیل، عطار و ... هستند.

شماره: ۹۹۷۴۳۸

-۳۷۹- شعر زیر سروده کیست؟ در چه قالبی است؟

باز این چه شورش است که در خلق عالم است / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است

(۱) کلیم کاشانی - ترکیب‌بند (۲) محتمم کاشانی - ترکیب‌بند

(۳) محتمم کاشانی - ترجیع‌بند (۴) کلیم کاشانی - ترجیع‌بند

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. محتمم کاشانی از شاعران قرن دهم و سبک هندی، در سروden شعر مذهبی معروف بوده و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است.

شماره: ۹۴۸۰۵۵

-۳۸۰- همه‌ی آثار زیر به جز ..... از نوشه‌ها و سروده‌های طنزآمیز عیبدزاده‌انی است؟

(۱) موش و گربه (۲) عشق نامه (۳) صدپند (۴) رساله‌ی دلگشا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اشعار عیبد به دو بخش کلی جدی و طنزآمیز تقسیم می‌شود که «عشاق نامه» جزء سروده‌های جدی است.

شماره: ۱۹۰۷۲۳

-۳۸۱- بیت زیر با کدام یک از ایيات هم‌وزن است؟

سوزد مرا سازد مرا در آتش اندازد مرا / وز من رها سازد مرا بیگانه از خویشم کند

(۱) هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود / وارهد از حد جهان، بی حد و اندازه شود

(۲) دریادلان راه سفر در پیش دارند / پا در رکاب راهوار خویش دارند

(۳) بی‌ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود / دامی به راهی می‌نهم مرغی به دامی می‌زنم

(۴) یار شدم یار شدم با غم تو یار شدم / تا که رسیدم بر تو، از همه بیزار شدم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر هر دو بیت را جداسازی هجایی نماییم، خوش‌های هجایی هر دو بیت (—(—) است و وزن واژه‌آنها از تکرار چهار «مستفعلن» درست شده است.

شماره: ۹۵۷۶۶۲

-۳۸۲- در کدام گزینه هر چهار رکن تشییه وجود دارد؟

(۱) لب‌ت‌تا در شکفتن لاله سیراب را ماند (۲) در این ره انبیا، چون سارواند

(۳) این سریلنندی از قد آن سروقامت است (۴) نگاهش مثل خنجر بود

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: لب: مشبه / لاله سیراب: مشبه به / ماند: ادا / شکفتن: وجه شبه

گزینه ۲: انبیا: مشبه / چون: ادات / ساروان: مشبه به / وجه شبه محدود

گزینه ۳: قامت: مشبه / سرو: مشبه به / ادات و وجه شبه محدود

گزینه ۴: نگاه: مشبه / خنجر: مشبه به / مثل: ادات / وجه شبه محدود

شماره: ۹۳۹۶۴۷

-۳۸۳- در کدام گزینه تشییه گسترده وجود دارد؟

(۱) گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

(۲) گو شمع میارید در این جمع که امشب / در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است

(۳) به ذوق ناله‌ی من آسمان مستانه می‌رقصد / جهان ماتم‌سرا گردد اگر من از نوا افتتم

(۴) سعدی تو مرغ زیرکی خویت به دام آوردہام / مشکل به دست آرد کسی مانند تو شهیاز را

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴: شهیاز (مشبه) مانند (ادات) تو (مشبه به) مشکل به دام افتادن (وجه شبه) ← تشییه گسترده (تشییه گسترده):

تشییه‌ی است که چهار یا سه رکن در خود داشته باشد.)

سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: اکسیر عشق (تشییه فشرده) / من به مس (تشییه فشرده) / من به زر (تشییه فشرده)

گزینه ۲: ماه رخ دوست (تشییه فشرده)

گزینه ۳: جهان ماتم‌سرا گردد (تشییه فشرده)

شماره: ۱۰۰۶۰۷۸

-۳۸۴ در این عبارت چند تشبیه وجود دارد و کدام رکن مذکور است؟
«زندگی آتشگاهی دیرنده پابرجاست / گر بیفروزیش رقص شعله‌اش در هر کران پیداست / ورنه خاموش است و خاموشی گناه ماست»

۴) دو - وجه شبیه

۳) یک - ادات

۲) یک - وجه شبیه

۱) دو - ادات

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زندگی به یک آتشگاه تشبیه شده است و وجه شبیه آن دیرنده بودن و پابرجا بودن است.
ادات در این تشبیه حذف شده است.

شماره: ۹۳۹۶۴۶

-۳۸۵ کدام گزینه حماسه‌ای عرفانی است که قهرمانش انسان پاکنhead و خداجویی است که به نبرد با هوا نفس می‌شتابد؟
۱) شاهنامه ۲) بوستان ۳) مثنوی معنوی ۴) عشاق‌نامه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قالب مثنوی در قرن هفتم، میدان فراخی برای ظهور عاطفة، اخلاق و عرفان پدید آورد و نمونه‌های ارزشمندی مثل مثنوی مولوی سروده شد.

شماره: ۹۳۳۵۰۵

-۳۸۶ در کدام یک از ابیات زیر تنها سه پایه تشبیه وجود دارد؟

۱) شیدا از آن شدم که نگارم چو ماه نو / ابرو نمود و جلوه‌گری کرد و رو بیست

۲) پیداست از گلاب سرشکم که من چو گل / یک روز خنده کردم و عمری گریستم

۳) چو پیاله دلم از توبه که کردم بشکست / همچو لاله جگرم بی می و خمخانه بسوخت

۴) اگر به سالی حافظ دری زند بگشای / که سال هاست که مشتاق روی چون مه ماست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: نگارم چو ماه نو ابرو نمود و جلوه‌گری کرد و رو بیست

مشبه ادات مشبه به وجه مشبه

گزینه ۲: گلاب سرشک / من چو گل یک روز خنده کردم و عمری گریستم
مشبه به مشبه ادات مشبه به وجه مشبه

گزینه ۳: دلم چو پیاله شکست / جگرم همچو لاله سوخت
مشبه ادات مشبه به وجه مشبه مشبه ادات مشبه به وجه مشبه

گزینه ۴: رو چون مه
مشبه ادات مشبه به

شماره: ۹۴۰۹۱۷

-۳۸۷ نام نویسنده‌گان آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«لمعات - مرصاد العباد - تحفة الاحرار»

۱) فخر الدین عراقی - نجم الدین رازی - عبدالرحمن جامی

۲) نجم دایه - فخر الدین عراقی - عبدالرحمن جامی

۳) فضل الله همدانی - نجم الدین رازی - عطاملک جوینی

۴) نجم دایه - فضل الله همدانی - عطاملک جوینی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لمعات کتابی از فخر الدین عراقی است با مثنوی عشاق‌نامه.

مرصاد العباد نوشتۀ نجم دایه معروف به نجم رازی است.

تحفة الاحرار یکی از آثار منظوم جامی است.

شماره: ۹۳۳۵۲۱

۳۸۸- موضوع غزل‌های فخرالدین عراقی شاعر قرن هفتم کدام است و لمعات را در چه قالبی بیان کرده است؟
 ۱) عرفانی - نظم و نثر ۲) عرفانی - نظر ۳) تعلیمی - نظم و نثر ۴) تعلیمی - نظر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فخرالدین عراقی، از شاعران نامآور قرن هفتم و صاحب غزل‌های عرفانی زیبا است و مشتوف عشاق‌نامه‌ی او مشهور است. همچنین در کتاب لعمات خود، سیروس‌لوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

شماره: ۹۹۷۴۳۶

۳۸۹- مفهوم بیت زیر به کدام بیت نزدیک‌تر است؟

گرفته بیرق تابان عشق را بر دوش / کسی که دوش به دوش سپیده می‌آید

(۱) خوشا جمال جمیل تو ای سپیده صباح / که جلوه‌های تو پیداست در جریله صباح

(۲) دست در دست سپیده، همنفس با آفتاب / شعله‌پیمان، شب‌شکن، شب‌سوز، سر تا پاستی

(۳) ظلمت گرفته عالم، یأس است و نامرادی / کو پیک صباح امید، کی سر زند سپیده؟

(۴) بزن به بام شب تیره بیرق خورشید / که فاتحانه بخوانیم عاشقانه سرو د

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. همراهی با سپیده‌دم صباح، روشنی و بر دوش داشتن پرچم عشق و دوستی، مضمون مشترک صورت سؤال و بیت گزینه ۲ می‌باشد.

شماره: ۹۴۸۰۵۱

۳۹۰- کدام آثار منتشر قرن هفتم، به ترتیب متعلق به جریان پیچیده‌نویسی و ساده‌نویسی است؟

(۱) مرصاد العباد - اخلاق‌الاشراف (۲) تاریخ جهانگشا - المعجم فی معايیر اشعار العجم

(۳) طبقات ناصری - جامع التواریخ (۴) تاریخ و صاف - رساله‌ی دلگشا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

جریان نثر قرن هفتم: ساده‌نویسی: آثاری چون طبقات ناصری - مرصاد العباد - المعجم فی معايیر اشعار العجم

پیچیده‌نویسی: تاریخ و صاف - تاریخ جهانگشا

نکته: رساله‌ی دلگشا و اخلاق‌الاشراف از آثار منتشر قرن هشتم است.

شماره: ۹۹۷۴۴۲

۳۹۱- ابن‌یمین قدرت شاعری خود و طرح مسائل اخلاقی را در کدام قالب شعری آشکار کرده است؟

(۱) ترجیع‌بند (۲) مثنوی (۳) قطعه (۴) ترکیب‌بند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابن‌یمین، شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

شماره: ۹۳۴۵۴۶

۳۹۲- کدام ویژگی ادبی سبک هندی در بیت زیر مشهود است؟

به یک کرشمه که در کار آسمان کردی / هنوز می‌پرد از شوق چشم کوکب‌ها

(۱) حسن تعلیل (۲) اسلوب معادله (۳) حسن‌آمیزی (۴) تلمیح

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حسن تعلیل یعنی آوردن علتی غیرواقعی و شاعرانه برای چیزی، مثلاً در این بیت، شاعر علت چشمک زدن ستارگان را به کرشمهٔ یار نسبت داده است و این علت واقعی نیست.

شماره: ۹۶۸۹۱۷

۳۹۳- در بیت زیر کدام واژه مجاز به علاقه‌ی شباهت است؟

«عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت

فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود»

(۱) عالم (۲) جهان (۳) نرگس (۴) عشق

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نرگس جادو استعاره از چشم است و هر استعاره‌ای مجاز است به علاقه‌ی شباهت.

شماره: ۱۹۲۸۳۴

-۳۹۴- چهره‌های کدام گزینه مربوط به یک قرن هستند؟

- (۲) عبید - خواجو - سلمان ساوجی
- (۴) حمدالله مستوفی - عطامک جوینی - سعدی

- (۱) سعدی - حافظ - خواجو
- (۳) ابن‌یمین - خواجو - جامی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۱: به ترتیب قرن هفتم، هشتم، هشتم

گزینه‌ی ۲: به ترتیب قرن هشتم، هشتم، هشتم

گزینه‌ی ۳: به ترتیب قرن هشتم، هشتم، نهم

گزینه‌ی ۴: به ترتیب قرن هشتم، هفتم، هفتم

شماره: ۱۰۰۳۷۰۱

-۳۹۵- در کدام بیت استعاره‌ی مصّرّحه (آشکار) وجود ندارد؟

چون که زنگار از رخش ممتاز نیست
بسبردند از روی خورشید رنگ
عالم تمام غرقه‌ی دریای خون شدی
همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند

- (۱) آینه‌ات دانسی چرا غمّاز نیست

- (۲) کمان برگرفته‌ند و تیسر خدنگ

- (۳) کاش آن زمان که کشتی آل نبی شکست

- (۴) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این بیت استعاره‌ی مکنیه و تشخیص وجود دارد. (روی خورشید)
«اینه، کشتی آل نبی و سرو چمان» استعاره‌ی مصّرّحه هستند.

شماره: ۶۳۰۷۸

-۳۹۶- کدام اثر نمونه‌ای از نثر ساده سبک هندی است؟

- (۱) عباس‌نامه
- (۲) بدایع الواقع

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مراد از نثر ساده در این دوره نشر مرسلی نیست که امثال بلعمی می‌نوشته‌اند. در نثر ساده این دوره لغات و ترکیبات عربی و اشاره به آیات و احادیث و درآمیختگی شعر و نثر کم نیست.

شماره: ۹۶۸۹۰۸

-۳۹۷- «سر» در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ..... در معنی مجازی به کار رفته است.

- (۱) زبان خامه ندارد سر بیان فراق
- (۴) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی

- (۱) سرما نداری، سر خویش گیر

- (۳) طاقت سر بُریدن باشد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در مصraig های دیگر «سر» مجاز از فکر و قصد است به علاقه‌ی محلیه

شماره: ۱۹۴۳۳۷

-۳۹۸- کدام آثار از نمونه‌های «نثر ساده» در قرن هفتم است؟

- (۲) طبقات ناصری و تاریخ و صاف
- (۴) تاریخ و صاف و تاریخ جهان‌گشا

- (۱) طبقات ناصری و مرصاد العباد

- (۳) مرصاد العباد و تاریخ و صاف

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نثر در سبک عراقی و در قرن هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد:

(۱) ساده‌نویسی در آثاری مانند طبقات ناصری و مرصاد العباد

(۲) پیچیده‌نویسی با محتوای عمده‌تاً تاریخی همچون تاریخ و صاف و تاریخ جهان‌گشا جوینی

شماره: ۹۳۳۵۰۶

- ۳۹۹- کدام گزینه دربارهٔ شعر و شاعری سلمان ساوجی نادرست است؟
- (۱) در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.
  - (۲) در مثنوی سرایی از خواجو پیروی می‌کرد.
  - (۳) دارای قصایدی در سبک عراقی است.
  - (۴) منظومه‌ای با عنوان جمشید و خورشید سروده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سلمان ساوجی از غزل‌سرایان سبک عراقی در قرن هشتم است که در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته، وی مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوهٔ داستان‌های نظامی سروده است.

شماره: ۹۳۳۵۲۷

- ۴۰۰- پایه‌های آوای سوم و هشتم (پایانی) بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
- چو دل برنهی برسای کهن / کند ناز و از تو بپوشد سخن
 (۱) سرای - سخن   (۲) برسای - سخن   (۳) سرای - شد سخن   (۴) برسای - شد سخن

۴	۳	۲	۱
ک هن	س رای	ن هی برو	چ دل برو
۸	۷	۶	۵
س خن	ب پو شد	ز آز ش	ک ند نا

شماره: ۹۴۰۹۲۹

- ۴۰۱- کدام گزینه دربارهٔ شاعران، نویسنده‌گان و آثار سبک عراقی نادرست است؟
- (۱) شعر خواجهی کرمانی در مجموع کمال یافه و پخته است که در غزل، حافظه از او پیروی کرده است.
  - (۲) قدرت شاعری ابن‌یمین در قطعات اخلاقی آشکار است.
  - (۳) شمس قیس رازی از نخستین نویسنده‌گان زبردست در علم عروض و قافیه است.
  - (۴) کتاب تاریخ گزیده در بر گیرندهٔ ظهور ایلخانان و حکومت جانشینان تیمور است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کتاب تاریخ گزیده نوشه‌ی حمدالله مستوفی، شامل تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بی‌عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ ه.ق. است.

شماره: ۹۹۷۴۴۸

- ۴۰۲- همهٔ ایيات زیر به جز بیت ..... دارای وزن دوری می‌باشد.
دریاب ضعیفان را در وقت توانایی	۱) دایس گل این بستان شاداب نمایاند
ایوان مدائین را آینه‌ی عبرت دان	۲) هان ای دل عبرت بین از دیده‌ی عبر کن هان
یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی	۳) دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی
ماه بسرون آمده ترازه‌تر از آفتتاب	۴) زد نفس سر به مهر صبح ملمع نقاب

گزینهٔ ۳ پاسخ صحیح است. بیت «دلا تاکی...» از تکرار «مفاعلین» ساخته شده است.

شماره: ۹۹۹۸۴

۴۰۳- در کدام بیت سه وجهه شبه وجود دارد؟

- ۱) میان گریه می خندم که چون شمع اندرین مجلس
 ۲) قرار در کف آزادگان نگسیرد مال
 ۳) چو آیینه است و ترازو، خموش و گویا یار
 ۴) دوش گفتی ز تیزگی شب من
 گزینه ۱ پاسخ است.
- زبان آتشینم هست، لیکن در نمی گیرد
 چو صیر در دل عاشق، چو آب در غربال
 زمن رمیده که او خوی گفت و گو دارد
 زلف حور است و رای اهریمن

میان گریه می خندم که چون شمع اندرین مجلس
 من: مشبه. شمع: مشبه به وجهه شبه : ۱- میان گریه خندیدن ۲- زبان آتشین داشتن ۳- درنگرفتن و تأثیر نکردن.
 شماره : ۱۵۳۶۵۰

۴۰۴- در بیت زیر، به ترتیب چند تشییه بلیغ اضافی و تشییه بلیغ اسنادی وجود دارد؟

- «سلسله‌ی موی دوست حلقه‌ی دام بلاست
 هر که در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست»
 ۱) یک - دو ۲) دو - یک ۳) دو - دو ۴) یک - یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشییه بلیغ اضافی: ۱- دام بلا / تشییه بلیغ اسنادی: کل مصراج اول
 شماره : ۱۹۳۰۳۹

۴۰۵- وزن کدام گزینه دوری نیست؟

- ۱) ای خوبتر از لیلی بیم است که چون مجنون
 ۲) باران اشکم می‌رود، وزابرم آتش می‌جهد
 ۳) زد نفس سر به مهر صبح ملمع نقاب
 ۴) جهان فرتوت باز، جوانی از سر گرفت
- عشق تو بگرداند در کوه و بیابانم
 با پختگان گوی این سخن، سوزش نباشد خام را
 خیمه رو حانیون گشت معنبر طناب
 به سر ز یاقوت سرخ، شقایق افسر گرفت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یکی از مشخصات وزن دوری این است که از ارکان متناوب درست می‌شود نه از تکرار یک رکن. که وزن گزینه ۲ حاصل از تکرار چهار بار رکن «مستفعلن» است.

شماره : ۷۰۰۸۸

۴۰۶- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) دانه چو طفلی است در آغوش خاک / روز و شب این طفل به نشو و نماست
 ۲) ز حسرت بر سر و بر رو همی زد / بهسان فاخته کوکو همی زد
 ۳) خوش از نی خوش از سر سروden / خوش از نی نامه‌ای دیگر سروden
 ۴) خداوندا شبم را روز گردان / چو روزم بر جهان پیروز گردان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: مفتعلن مفتعلن فاعلن
 گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴: مفاعilen مفاعilen فاعلن
 در این تست ساده‌ترین راه تشخیص گزینه درست، بررسی هجای اول هر بیت است و پیدا کردن بیتی که هجای اول آن متفاوت است.

شماره : ۹۵۷۶۵۹

۴۰۷- در کدام گزینه هر دو اثر یک نویسنده است؟

- ۱) عشاق نامه - لمعات
 ۳) مجالس المؤمنین - هفت اقلیم
- ۲) عالم آرای صفوی - جامع عباسی
 ۴) بدایع الواقعی - شرفنامه بدليسی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هر دو اثر از فخرالدین عراقی است.

شماره : ۹۶۹۳۲۶

۴۰۸- چرا در دوره رواج سبک عراقی کتاب عرفانی معتبری نوشته نشد؟
 ۱) رواج زبان عربی و ترکی در این دوره
 ۲) درسی کردن عرفان و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن
 ۳) گرایش به ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون
 ۴) جایگزینی تعمق و تفکر به جای صنایع ادبی
 گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مدعیان عرفان که به اقتضای زمانه با مغولان کنار آمده بودند، اندک‌اندک اصالت خود را از دست دادند و به درسی کردن عرفان و شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند؛ ناگزیر در این دوره کتاب عرفانی معتبری نوشته نشد.

شماره: ۹۳۸۵۹۹

۴۰۹- کدام یک از ایيات با خوشه‌های هجایی زیر مطابقت دارد؟
 «—ل—ل—ل—ل—»
 ۱) معلم گو ادب کم کن که من ناجنس شاگردم / پدر گو پند کمتر ده که من ناھل فرزندم
 ۲) ای چشم و چراغ اهل بینش / مقصود وجود آفرینش
 ۳) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد / هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت برنیارد
 ۴) از ما زمانی یاد کن ویران دلی آباد کن / امروز باری شاد کن جانی که فردا می‌رود
 گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

از	ما	زَ	ما	نِي	دَ	كَن	دَ	كَن	يَا	دَ	كَن	وِي	دَلَّ	لِي	آ	بَا	دَ	كَن			
ام	رو	ز	با	رِي	دَ	كَن	دَ	كَن	جا	دَ	شا	دَ	كَن	جا	نِي	كِ	قر	دا	مِي	رَ	ود
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
مستفعلن																					

شماره: ۹۴۸۰۷۰

۴۱۰- در بیت زیر چند هجایی کوتاه به ضرورت به هجایی بلند تبدیل می‌شود تا وزن شعر درست باشد؟
 غمش در نهان خانه دل نشینند / به نازی که لیلی به محمل نشینند
 ۱) یک (۴) چهار
 ۲) دو (۳) سه
 ۳) سه (۲) دو
 ۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

غَ	مش	در	نَ	هان	خا	نَ															
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بِ	نا	ذِي	نَ	لِي	لِي	نَ															

با توجه به اینکه وزن شعر فعلن است، برای درست بودن الگوی ل— لازم است یک هجایی کوتاه را بلند به حساب بیاوریم.

شماره: ۹۵۷۶۶۵

۴۱۱- کدام گزینه درباره‌ی آثار شاعران و نویسنده‌گان قرن نهم نادرست است؟
 ۱) شاه نعمت‌الله ولی سرسلسله‌ی صوفیان نعمت‌اللهی به شمار می‌رود.
 ۲) اخلاق جلالی از جلال‌الدین دوانی و موضوع آن اصول اخلاقی است.
 ۳) جامی کتاب نفحات الانفس خود را به پیروی از نظامی نوشت.
 ۴) قرآن کریم و شاهنامه‌ی فردوسی در زمان بایسنقرمیرزا به خطی خوش نگاشته شد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

جامی این کتاب را به تقلید از تذکرة‌الاولیای عطار نوشته و تحفة‌الاحرار را به پیروی از نظامی سرود.

شماره: ۹۹۷۴۵۰

۴۱۲- استعاره‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید / در رهگذار باد نگهبان لاله بود
 ۱) مهر و باد   ۲) مهر و لاله   ۳) خوبی و لاله   ۴) مهر و خوبی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

«مهر» به درختی تشییه شده است که می‌توان آن را کاشت و «خوبی» به بوته‌ای تشییه گردیده است که می‌توان از آن
 مشبه مشبه به مشبه به

گل چید؛ بنابراین چون «مشبه»‌ها حذف گردیده است و تنها ویژگی آن‌ها باقی مانده، این دو واژه استعاره است.

شماره: ۹۵۷۶۶۹

۴۱۳- کدام گزینه، تقطیع هجایی بیت زیر است؟

- وز پشیمانی تو جانم سوختی
 ۱) - ل - - - ل - - - ل -
 ۲) - ل - - - ل - - - ل -
 ۳) - - ل - ل - - - ل -

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن بیت: فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن

گفده	ت	ای	مو	سا	د	ها	م	دو	خ	تی	پ
-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	ل	-	ل
وز	ل	پ	شی	ما	نی	ث	جا	م	سو	خ	تی
-	ل	-	-	-	ل	-	-	-	ل	-	ل

شماره: ۱۹۰۷۴۳

۴۱۴- وزن واژه بیت زیر چیست؟

در این سرای بی‌کسی کسی به در نمی‌زند / به دشت پر ملال ما پرنده پر نمی‌زند

- ۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
 ۲) مفاعیل مفاعیل مفاعیل فرعون
 ۳) فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

د	رین	س	دا	د
ل	-	ل	-	ل
مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن

شماره: ۹۵۷۶۶۴

۴۱۵- در کدام گزینه تعداد هجاهای پایه‌ی سوم آوایی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) آن که میلش سوی حق‌بینی و حق‌گویی بود
- (۲) دوش در خواب چنان دیدم خیالم که سحر
- (۳) هر که آن تلخم دهد حلوا بها جانش دهم
- (۴) من آنم که چون جام گیرم به دست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴: م نا نم | که چن جا | م گی رم | ب دست
 ۳ هجا دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: آلا ک می لش سوی حق بی نی ی حق گو بی ب ود
 ۴ هجا دارد.

گزینه ۲: دوش در خاب ج نالا دی د خ یا لم
 ۴ هجا دارد.

گزینه ۳: هر ک آلا تل خم د هد حل وا ب ها جا
 ۴ هجا دارد.

شماره: ۱۰۰۶۹

۴۱۶- در همه‌ی ایات به جز بیت ..... آرایه‌ی تشخیص وجود دارد.

همه زیرکان کور گردند و کر
 گوش طرب به دست تو، بی تو به سر نمی‌شود
 تن زن زمانکی و بیاسای و کم گری
 با پادشه بگوی که روزی مقدار است

(۱) قضا چون ز گردون فر و هشت پر

(۲) دیده‌ی عقل مست تو، چرخه‌ی چرخ پست تو

(۳) ای ابر بهمنی نه به چشم من اندری

(۴) ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

شماره: ۱۰۳۱۸۵

- ۴۱۷- کدام گزینه با پایه‌ی دوم آوایی بیت زیر یکسان است؟
 اگر مر تو را صلح آهنگ نیست / مرا با تو ای جان سر جنگ نیست
 ۱) جنگاور ۲) بصیرتش ۳) جان من ۴) جهان را

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

آ	مَر	مَر	
م	رَا	بَا	
-	ل	-	
			پایه دوم آوایی
نیست	ج	ا	
نیست	ن	د	
-	ل	ل	
			پایه دوم آوایی
گ	هَن	هَن	
گ	س	س	
-	ل	ل	
			پایه دوم آوایی
چ	ل	ل	
ل	ل	ل	
-	-	-	
			پایه دوم آوایی
رَا	جَاهِل	جَاهِل	
			پایه دوم آوایی
د	ا	ا	
رَا	ل	ل	
-	-	-	
			پایه دوم آوایی

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱:	جَن	جَن
-	-	-
گزینه‌ی ۲:	بَـ	بَـ
-	ل	ل
گزینه‌ی ۳:	جَا	جَا
-	ل	ل
گزینه‌ی ۴:	جَـ	جَـ
-	ل	ل

شماره: ۱۰۰۶۵

- ۴۱۸- کدام موضوع در کتاب تاریخ گزیده نیامده است؟

- ۱) تاریخ پیامبران
 ۲) تاریخ ایران تا ۷۳۰ ه.ق.
 ۳) تاریخ خلفای بنی عباس
 ۴) تاریخ تیموریان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حمدالله مستوفی از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق در بر می‌گیرد. در حالی که تیموریان تقریباً از نیمهٔ دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت می‌کردند.

شماره: ۹۳۳۵۲۴

- ۴۱۹- کدام کتاب در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر با نثری ساده و عالمانه نوشته شد؟

- ۱) المعجم فی معايير اشعار العجم
 ۲) مرصاد العباد
 ۳) تحفة الاحرار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کتاب «المعجم فی معايير اشعار العجم» نوشته شمس قیس رازی از نویسنده‌گان زیر دست قرن هفتم هجری است. این کتاب از نخستین و مهمترین آثار در علم عروض و قافیه، بدیع و نقد شعر است. «المعجم فی معايير اشعار العجم» به معنی «فرهنگ (دایرة المعارف) در موضوع معيارهای اشعار فارسی» است. معنای عنوان کتاب ما را راهنمایی می‌کند تا موضوع کتاب را بیاموزیم.

شماره: ۹۳۳۵۱۰

- ۴۲۰- کدام واژه در بیت زیر قرینه و نشانه‌ای برای پیدایش جان‌بخشی گردیده است؟
 خرقه از ما می‌ستاند نافه مشکین نفس / از هواداران آن زلف پریشانیم ما
 ۱) خرقه ۲) می‌ستاند ۳) هوادارن ۴) زلف

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل «می‌ستاند» که از ویژگی‌های انسان است به نافه نسبت داده شده است، بنابراین باعث پیدایش جان‌بخشی گردیده است.
 علاوه بر این «نفس» نیز باعث پیدایش جان‌بخشی گردیده است.

شماره: ۹۶۳۵۰۲

- ۴۲۱- کدام گزینه با پایه‌ی آوایی دوم مصراع «تو همچون گل ز خندیدن لبت با هم نمی‌آید» برابر است؟
 ۱) دین‌دار ۲) برادر ۳) چو درگاهی ۴) در این‌جا

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 بررسی هجاهای و پایه‌های آوایی مصراع صورت سؤال:
 ت هم چن گل | ز خن دی دن | ل بت با هم | ن می آ ید
 - - - ل - - - ل - - - ل - - - ل

بررسی گزینه‌ها:

۱) دین‌دار: د ~~دین~~
 ۲) برادر: ب ~~ب~~ ر د ~~در~~

۳) چو درگاهی: ~~چ~~ د ~~دو~~ گ ~~گا~~ ه ~~هی~~
 ۴) در این‌جا: د ~~د~~ د ~~دو~~ ر ~~ر~~ ج ~~جا~~

با توجه به توضیحات فوق، گزینه ۳ با رکن دوم مصراع صورت سؤال، هم وزن است.

شماره: ۱۰۰۲۷۱۱

- ۴۲۲- در کدام گزینه همه شاعران و نویسنده‌گان در قرن نهم می‌زیستند؟
 ۱) عبدالرحمن جامی - دولتشاه سمرقندی - شاه نعمت‌الله ولی
 ۲) حمدالله مستوفی - عبدالرحمن جامی - جلال‌الدین دوانی
 ۳) شاه نعمت‌الله ولی - رشیدالدین فضل‌الله - دولتشاه سمرقندی
 ۴) حمدالله مستوفی - رشیدالدین فضل‌الله - جلال‌الدین دوانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی از چهره‌های علمی و سیاسی عصر ایلخانان (در قرن هفتم) بود که مهم‌ترین کتاب او جامع التواریخ نام دارد.

حمدالله مستوفی از مورخان مشهور قرن هشتم ایران و نویسنده کتاب تاریخ گزیده است.

شماره: ۹۳۳۵۲۳

۴۲۳- در استعاره کدام بیت مشبه به مذکور است؟

- (۱) چون لب و دندان دلدارم بدید / در سر آن لعل و مروارید رفت
- (۲) هزاران نرگس از چرخ جهان گرد / فرو شد تا برآمد یک گل زرد
- (۳) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست / منزل آن مه عاشق‌کش عیار کجاست
- (۴) می‌برزند ز مشرق شمع فلک زبانه / ای ساقی صبوحی در ده می‌شبانه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۳، ای در خطاب غیرانسان آمده و تشخیص است و همیشه در تشخیص مشبه باقی مانده و مشبه به که انسان است حذف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: لعل استعاره از لب و مروارید استعاره از دندان

گزینه ۲: نرگس، چرخ، گل زرد به ترتیب استعاره از ستاره، آسمان و خورشید

گزینه ۴: شمع فلک استعاره از خورشید

شماره: ۹۶۳۵۰۸

۴۲۴- خوش‌هایی زیر در کدام مصراع وجود دارد؟

«—/—/—/—»

(۲) بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار

(۱) دائم گل این بستان شاداب نمی‌ماند

(۴) تو را نادیدن ما غم نباشد

(۳) آسمان را حق بود گر خون ببارد بر زمین

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

دا يم گ ل اين بس تان شا دا ب ن مى ما ند
— — — — — — | — — — — — — — — — — — — —

شماره: ۹۶۸۹۲۰

۴۲۵- تعداد هجاهای هر پایه‌ی آوایی در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) چنین دور از خویش و بیگانه گشتم
- (۲) ندارد با تو بازاری مگر شوریده اسراری
- (۳) ای ساریان آهسته رو کارام جانم می‌رود
- (۴) گدایی پادشاهی را به شوخی دوست می‌دارد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ج نیلا دو و آز خی ش بی گش تم
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

ن دا رَد با ت با زا دی	م گُر شو ری د اس را دی	ای سا د ر با نا هِس ت رو
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

گزینه ۲:

ه ر پایه ۴ هجا دارد.	ک ا را م جا د و د	ای سا د ر با نا هِس ت رو
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

گزینه ۳:

ه ر پایه ۴ هجا دارد.	گ دا بی پا د شا هی را	ب شو خی دو س ت می دا رَد
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

گزینه ۴:

شماره: ۱۰۰۲۷۱۲

- ۴۲۶- کدام گزینه جاهای خالی عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
«دولتشاه سمرقندی از نویسندهای قرن ..... است که تذکره‌ی دولتشاه را به تشویق ..... نوشته است.»

- ۱) هشتم - امیرعلی شیرنوایی
۲) نهم - سلطان حسین باقر
۳) هشتم - سلطان حسین باقر
۴) نهم - امیرعلی شیرنوایی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.
شماره: ۱۰۰۲۷۰۲

- ۴۲۷- کدامیک از ایات زیر وزن همسان دولختی دارد؟

- الف) مردان این قدم را باید که سر نباشد / مرغان این چمن را باید که پر نباشد
ب) من مانده‌ام مهجور از او بیچاره و رنجور از او / گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود
ج) وقتی دل سودایی، می‌رفت به بستانها / بی‌خویشتنم کردی بوی گل و ریحانها
د) اگر تو بر فکنی در میان شهر نقاب / هزار مؤمن مخلص درافکنی به عقاب

- ۱) الف - ب ۲) الف - ج ۳) ج - د ۴) ب - ج

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شعر دولختی (دوری یا متناوب) شعری را گویند که وزن آن از تکرار یک پایه همسان حاصل شده است، بلکه پایه‌ها یک‌درمیان تکرار می‌گردد؛ مانند بیت «الف»: «مفهول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن» و بیت «ج»: «مفهول مفاعيلن / مفعول مفاعيلن». ضمناً بیت «ب» از تکرار «مستفعلن» ساخته شده؛ بنابراین وزنی «تکراری» دارد و بیت «د» از وزن واژه‌های «مفهول فاعلاتن مفاعيلن فعلن» درست شده است و چون پایه دوم و چهارم همسان نمی‌باشد، شعر دوری یا دولختی به حساب نمی‌آید.

شماره: ۹۶۹۳۴۷

- ۴۲۸- در ایات زیر، مجموعاً چند تشییه وجود دارد؟

- الف) گوهر معرفت آموز که با خود ببری / که نصیب دگران است نصاب زر و سیم
ب) گوش دلم بر در است تا چه بیابد خبر / چشم امیدم به راه تا که بیارد پیام
ج) بار غمت می‌کشم وز همه عالم خوشم / گر نکند التفات یا نکند احترام
د) لنگر حلم تو ای کشتی توفیق کجاست / که در این بحر کرم غرق گناه آمده‌ایم

- ۱) پنج ۲) شش ۳) سه ۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بیت الف: گوهر معرفت

بیت ج: بار غم

بیت ب: ندارد

شماره: ۱۰۰۶۰۸۷

- ۴۲۹- کدام گزینه در مورد ویژگی‌های شعر قرن یازدهم نادرست است؟

- ۱) تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه
۲) توصیف و بیان امور طبیعی
۳) توجه شاعران به مضامین پند و اندرز

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دقت، ظرافت و رقت معانی از ویژگی‌های شعر باباغانی شیرازی در قرن دهم است که این ویژگی از ویژگی‌های مکتب وقوع است و باباغانی از شاعران این مکتب است.

شماره: ۹۴۸۰۵۶

- ۴۳۰- اگر هجاهای مصراع زیر را ۴ تا ۴ تا جدا کنیم، رکن سوم در کدام گزینه آمده است؟

«تو هم چون گل ز خندیدن لبت با هم نمی‌آید»

- ۱) لبت با هم ۲) ز خندیدن لبت با ۳) خندیدن لبت با ۴) هم نمی‌آید

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جداسازی ارکان مصراع به این صورت است:

تو هم چون گل / ز خندیدن / لبت با هم / نمی‌آید

رکن اول رکن دوم رکن سوم رکن چهارم

شماره: ۹۳۹۶۵۶

- ۴۳۱- در بیت «سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم کدام بخش تشییه، مجاز واقع شده است؟ قرینه مجاز چیست؟
- (۱) مشبه، سپید شد
  - (۲) مشبه به، شکوفه دار
  - (۳) وجه شبه، سرم

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «سر» در مصراج اول مجاز با علاقه‌ی کلیه است یعنی «موهای سر» قرینه‌ای که ذهن را متوجه معنی مجازی می‌کند «سپید شدن» است.

شماره: ۱۹۴۱۲۸

- ۴۳۲- اضافهٔ تشییه‌ی در کدام گزینه بیشتر است؟
- (۱) عجب از دام غم‌گر بجهد مرغ دلی / این همه میل که با دانهٔ خالش دارند
  - (۲) گرچه ز شراب عشق مستم / عاشق‌تر از این کنم که هستم
  - (۳) گفت بودی با تو درخواهم کشیدن جام وصل / جرعه‌ای ناخورده شمشیر جفا برداشتی
  - (۴) شب فراق که داند که تا سحر چند است / مگر کسی که به زندان عشق در بند است
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: دام غم / مرغ دلی / دانهٔ خال
 گزینه ۲: شراب عشق
 گزینه ۳: جام وصل و شمشیر جفا
 گزینه ۴: شب فراق (البته می‌توان آن را بدون تشییه نیز توجیه کرد) و زندان عشق

شماره: ۹۴۰۹۲۱

- ۴۳۳- کدام گزینه برای پر کردن نقطه‌چین زیر مناسب است؟
- استاد سخن سعدی است نزد همه کس، اما / دارد سخن ..... طرز غزل خواجو
- (۱) حافظ
  - (۲) عطار
  - (۳) صائب
  - (۴) سلمان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خواجهی کرمانی از غزل پردازان برجسته دوران رواج سبک عراقي در قرن هشتم است، شاعری که غزل‌های او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده و حافظ با این بیت بر این تأثیرگذاری اذعان کرده و صحّه گذاشته است.

شماره: ۹۳۳۵۲۶

- ۴۳۴- متن زیر کدام نثر از سبک هندی را معرفی می‌کند؟
- نشری است نه چندان ساده و نه چندان دشوار؛ می‌توان گفت که قصد نویسنده در اصل ساده‌نویسی بوده است؛ هر چند امروزه چندان روان و ساده به نظر نمی‌رسد.»
- (۱) نثر مرسل
  - (۲) نثر فنی
  - (۳) نثر مصنوعی
  - (۴) نثر بیناییں

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نمونه‌های معروف نثر بیناییں، کتاب حبیب‌السیر از خواندمیر و احسان‌التواریخ است حسن‌بیگ روملو است.

شماره: ۹۶۸۹۰۵

- ۴۳۵- پایهٔ دوم مصراج اول بیت زیر کدام است؟
- عنکبوتی را به حکمت دام داد / صدر عالم را درو آرام داد
- (۱) بو تی را بِ حکِ مت
  - (۲) بِ حکِ مت
  - (۳) تی را بِ حک
  - (۴) را بِ حک مت

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پایه‌های آوایی بیت سوال به این صورت است:

عن کَ بو تی	را بِ حک مت	دَم داد
صدِ رِ عالم	دا دَ رو آ	را م داد

شماره: ۹۳۹۶۵۷

۴۳۶- در کدام دوره تاریخی هنرها یی چون مینیاتور، معماری و تذهیب رونق گرفت و این رونق بنیادی نیست؟ از شاعران معروف این دوره می‌توان به کدام بزرگان اشاره کرد؟

- (۱) تیموریان - جامی و دولتشاه
- (۲) مغولان - جامی و سلمان ساوجی
- (۳) ایلخانان - خواجو و حافظ
- (۴) تیموریان - حافظ و خواجو

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تیموریان مثل مغولان بعد از مدتی در ایران متمند شدند و در عهد آنان علاوه بر اشاعه هنرها یی چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخنویسی نیز به همان اسلوب ساده رواج یافت وادیبات رونقی تازه گرفت و امثال جامی و دولتشاه کتابهای ارزشمندی نوشتند. هر چند کتابهای تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات این دوره تقليدی و فاقد نوآوری است.

شماره: ۹۳۴۵۴۴

۴۳۷- در کدام گزینه نام اثر دیگری از نویسنده‌گان آثار زیر به ترتیب ذکر شده است؟
 «اخلاق الاشراف - عشاق‌نامه - نفحات‌الانس»

- (۱) مرصاد‌العباد - لمعات - تذكرة‌الاولیا
- (۲) رساله‌دلگشا - لمعات - تحفة‌الاحرار
- (۳) صدپند - مرصاد‌العباد - بهارستان
- (۴) موش و گربه - مرصاد‌العباد - تحفة‌الاحرار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبیدزاکانی: اخلاق الاشراف - صدپند - رساله‌ی دلگشا - موش و گربه فخرالدین عراقی: عشاق‌نامه - لمعات
 جامی: نفحات‌الانس - بهارستان - تحفة‌الاحرار
 با توجه به موارد فوق گزینه ۲ درست است.

شماره: ۱۰۰۲۷۰۳

۴۳۸- در کدام گزینه «چون» از ادات تشییه نیست؟
 (۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان
 (۲) چرا چون لاله خونین دل نباشم / که با ما نرگس او سر گران کرد
 (۳) تو میندار که سعدی ز کنندت بگریزد / چون بدانست که در بند تو، خوش تر ز رهایی
 (۴) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هرگاه چون در معنای مثل و مانند به کار رود از ادات تشییه است و هرگاه در معنای «هنگامی که» و «زیرا که» به کار رود از ادات تشییه محسوب نمی‌شود، مانند گزینه ۳ که «چون» در معنای «هنگامی که» است.

شماره: ۹۳۸۶۰۸

۴۳۹- در کدام گزینه آرایه‌ی تشییه وجود دارد؟
 (۱) بی فکر ذکر گویم بی لهجه نغمه آرم / بی حرف صوت سازم بی لب حدیث رانم
 (۲) آن دم که خاک گردم و خاکم شود غبار / از بحر عشق باد نیارد به ساحلم
 (۳) با درد خود مرا بگذارید و بگذرید / کاین دم نماند طاقت قطع منازلم
 (۴) آید ز نی حدیشی هر دم به گوش جانم / کآخر بیا و بشنو دستان و داستانم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۲: «بحر عشق» تشییه فشرده است و در دیگر گزینه‌ها تشییه وجود ندارد.
 شماره: ۱۰۰۶۰۸۰

۴۴۰- در کدام بیت همه‌ی آرایه‌های «تلمیح، جناس، مجاز و مراعات نظری» به کار رفته است؟

در افتادم ز مستی بر سر خاک
وزین درخت همین میوه‌ی غم است برم
شور شیرین به سر هر که فتد کوه‌کن است
به گوش آمدش بانگ رخش مرا

- ۱) چو آشامیدم این پیمانه را پاک
- ۲) سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم
- ۳) بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت
- ۴) چو دید آن درخشان درفش مرا

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱: «پیمانه»: مجازاً شراب با علاقه‌ی محلیه / «پاک و خاک»: جناس ناقص اختلافی / «پیمانه، آشامیدم، مستی، در افتادم»: مراعات نظری

(بیت به هبوط حضرت آدم(ع) و آمدن حضرت آدم(ع) از بهشت به زمین خاکی اشاره دارد.) ← تلمیح
گزینه‌ی ۲: تلمیح ندارد. گزینه‌ی ۳: جناس و مجاز ندارد. گزینه‌ی ۴: مجاز ندارد.

شماره: ۲۹۷۱۹۶